ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ :

ΕΤΟΣ ΛΓ΄. — 1958 — ΤΕΥΧΟΣ Γ΄.
ΙΟΥΛΙΟΥ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1958.

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΤΕΛΕΙΟΔΙΔΑΚΤΟΥΣ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΧΑΛΚΗΣ

ΙΔΟΥ μία ἡμέρα τῆς Σχολῆς μας μεγάλη. Προπέμπει τοὺς ἀποχωριζομένους ἀπ' αὐτὴν ἐφετεινοὺς τελειοφοίτους της, ἀφοῦ τοὺς ἐθήλασε, καὶ τοὺς ἠγάπησε, καὶ τοὺς ἔκαμεν ἰδικούς της, διὰ νὰ τοὺς δώσῃ εἰς τὸν ἑαυτόν τους, καὶ εἰς τὸν Χριστόν, καὶ εἰς τὸν κόσμον. Αἱ σπουδές των ἐδῶ δὲν εἶναι τόσον γνώσεις, ὅσον εἶναι τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ ἑαυτοῦ των, καὶ τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Ἰησοῦ, διὰ νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ κόσμου εἰς τὸν ὁποῖον ἀποστέλλονται, ὡς ρυάκια εἰς τὴν ἔρημο. Χαρούμενοι, ἂς πιοῦμε σήμερα, εἰς τὴν καλοκαιριάτικη αὐτὴν πρωΐαν τὴν νηφάλια μέθη τοῦ πνεύματος, ὅπως τὸ λέγει θαυμάσιός τις πρὸς τὸ ἑωθινὸν φῶς ὕμνος. Χαρούμενοι, ἀνοίγονται μπροστά σας κύκλοι φωτεινοὶ καινούργιων ὁριζόντων.

Εἰς αὐτὸν τὸν λόφον τὸν γεμᾶτον ἀπὸ ἀθανασίαν καὶ γαλήνην ἐνεφανίσθη καὶ σὲ σᾶς ἡ ἁγία μορφὴ τοῦ Ἰησοῦ, μέσα ἀπὸ τὴν σπουδὴν τῆς Ἁγ. Γραφῆς, ὅπως ξεύρει νὰ ἐμφανίζεται πάντα καινούργια σὲ δεκτικὲς ψυχές, ποὺ ἐμβαθύνουν μὲ τὴν μελέτην. Καὶ εἶναι ἡ μορφὴ τοῦ Ἰησοῦ ὁ πολύτιμος μαργαρίτης τὸν ὁποῖον ἀπεκτήσατε, ἀφοῦ δώσατε ὅλους τοὺς θησαυρούς. Τὸ ἀντίκρυσμα τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν Πατέρα Του, ἀπὸ ὅσο Ἐκεῖνος σοῦ ἐπιτρέπει, ἀπὸ ὅσο ἡ ψυχή σου δέχεται. Τὸ μεγαλύτερον δῶρον ποὺ σοῦ ἔδωκεν ὁ Θεὸς εἶναι νὰ ἀντικρύσῃς τὸν Υἱόν Του.

Μᾶς ἀποχαιρετᾶτε σήμερα, καὶ σᾶς προπέμπομεν ἡμεῖς, καὶ καινὴ κτίσις μᾶς ἔρχεται εἰς τὸν νοῦν, τὴν ὥραν αὐτὴν ποὺ γύρω μας, ὡσὰν πρωτόπλαστη ἡ φύση ἀντιφεγγίζει, μὲ τὸ σμαράγδι της καὶ τὸ ἀτλάζι της, καὶ ὁλόβαθα ἡ ψυχή μας σκιρτᾷ. Χελιδόνια ἐσεῖς, ξεκινᾶτε νὰ φέρετε τὴν Ἄνοιξιν σὲ καρδιὲς παγωμένες, τὸν Ἀπρίλη νὰ φέρετε, τὸ τρανὸ μήνυ-

μα τῆς Ἀναστάσεως Χριστοῦ εἰς τοὺς νεκρούς. Ποῦ θὰ εὕρωμεν τὶς λέξεις τὶς ἀνάλαφρες, τὶς γλυκές, νὰ σᾶς εἴπωμεν, τὴν ὥραν ποὺ ἡ ζωή σας γίνεται Χερουβικὴ ὑμνῳδία, ποὺ κρατᾶτε τὸ φῶς τὸ ἀληθινόν ; Ἦλθεν ἡ ὥρα ἡ ποθεινή. Κτίστες ἐσεῖς, νὰ πᾶτε νὰ πλάσετε ἕνα αὔριο καλύτερο. Παιδιὰ φωτεινά, νὰ πᾶτε νὰ καλέσετε ὅλους πρὸς τὸ φῶς, νὰ τὸ χαροῦν. Ξεκινᾶτε γιὰ κάποιες Χῶρες μακρυνές, ποὺ τόσες γνώριμες φωνὲς σᾶς προσκαλοῦν νὰ πᾶτε. Σεῖς καὶ γιὰ θυσίες ἀκόμη ἕτοιμοι εἶσθε. Ἀπὸ τὸν Ναὸν αὐτὸν ἠχεῖ μὲ ἄρρητη συντριβή: «Ἰδοὺ θυσία μυστική». Καὶ ἡ καρδιά σας εἶναι νηστικὴ γι' ἀγάπη. «Θυσία τετελειωμένη». Πίστει καὶ πόθῳ προσέλθετε. Σᾶς καλεῖ ὁ Νικητὴς τῶν νικητῶν, διὰ νὰ γίνετε μέτοχοι ζωῆς αἰωνίου. Οἱ κάμποι εἶναι κατάλευκοι, καὶ ὁ θερισμὸς πολύς, ἐσᾶς εἶναι ποὺ περιμένουν, τοὺς θεριστάς.

Πᾶτε νὰ φέρετε τὸ μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὸν λαόν. Τὸ δὲ μήνυμα τοῦτο δὲν εἶναι θεωρία, δὲν εἶναι ὀντολογία, εἶναι μία λέξις, εἶναι ἡ ἀγγελία ὅτι ὁ Θεὸς μᾶς καλεῖ νὰ γίνωμεν νέα ὕπαρξις, καινὴ κτίσις, σύμφωνα μὲ τὴν ἐντολὴν τὴν ὁποίαν ἔδωκεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τοὺς Μαθητάς Του, νὰ πᾶν νὰ κηρύξουν. Ὁ ἄνθρωπος — καὶ εἶναι αὐτὸ μεγάλο εὐτύχημα — δὲν εἶναι οὔτε φύσις, οὔτε οὐσία. Ἐδημιουργήθη μὲ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, καὶ ἀνεπλάσθη μὲ τὸν Λόγον τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ Ἀνάστασις τοῦ Χριστοῦ, καὶ ἡ ὕπαρξίς του δὲν δύναται νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τὸν Λόγον αὐτόν. Μὲ τὴν μεσιτείαν μας, μὲ τὴν ἐπικοινωνίαν μας, ἐπικαλούμεθα καὶ ἀναμένομεν τὴν ἐκδήλωσιν, οὐχὶ τοῦ καλυτέρου μέρους τοῦ ἑαυτοῦ τῶν ἄλλων, διὰ τὸ ὁποῖον ὁμιλοῦν οἱ Φιλόσοφοι, ἀλλὰ τοῦ ἑαυτοῦ των, τοῦ ἑαυτοῦ μας, ποὺ εἶναι κεκρυμμένος μαζὺ μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Θεόν.

Αὐτὸ εἶναι τὸ μυστικὸν τὸ ἰδικόν μας καὶ τὸ μυστικὸν τοῦ ἄλλου, μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπικοινωνήσωμεν. Ἔχομεν τὴν βεβαιότητα τῆς παρουσίας τοῦ Χριστοῦ, τὸν Ὁποῖον διακρίνομεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἄλλου, ὁπότε ὁ ἄλλος εἶναι γιὰ μᾶς ἄνθρωπος ποὺ ἀναμένει καὶ ἐλπίζει. Καὶ ἀνάμεσα ἀπ' αὐτόν, ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν του, τὴν ἀντιποίησίν του, ἀκούομεν τὸν στεναγμὸν τῆς κτίσεως, ἡ ὁποία ἀναμένει μὲ φλογερὰν ἐπιθυμίαν τὴν ἀνακάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ σύμφωνα πρὸς ὅσα σχετικὰ λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος : «Ἡ γὰρ ἀποκαραδοκία τῆς κτίσεως τὴν ἀποκάλυψιν τῶν υἱῶν τοῦ Θεοῦ ἀπεκδέχεται.» (Πρὸς Ρωμ. η', 19). Τὴν φωνὴν αὐτὴν τὴν ἀκούομεν, καὶ μᾶς εἶναι οἰκεία :

«Οἴδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις συστενάζει καὶ συνωδίνει ἄχρι τοῦ νῦν. Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ Πνεύματος ἔχοντες καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν, υἱοθεσίαν ἀπεκδεχόμενοι, τὴν ἀ-

πολύτρωσιν τοῦ σώματος ἡμῶν. Τῇ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν.» (Πρὸς Ρωμ. η΄, 22, 23). Δὲν ἐπικοινωνοῦμεν ἀληθινὰ μὲ τὸν πλησίον, ὅταν ὁμιλῶμεν διὰ τὶς ἀνάγκες μας, καὶ δι' ὅσα ἔχομεν, τότε εὑρισκόμεθα ἁπλῶς ὁ ἕνας πλησίον τοῦ ἄλλου, ἀλλ' ἐπικοινωνοῦμεν πραγματικά, ὅταν ἡ συνάντησίς μας μὲ αὐτὸν γίνεται πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ μέλλοντος, ἐπάνω εἰς τὴν ἀναμονὴν καὶ εἰς τὴν ἐλπίδα, ἡ ὁποία εἶναι ὁ Χριστός. Ὅταν θὰ ἀνακαλύψωμεν τὸν Χριστὸν ὡς μοναδικήν μας ἐλπίδα, τότε καὶ ἡμεῖς, καὶ αἱ Ἐκκλησίαι θὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν ἑνότητά μας. Πρὸς τὸν δρόμον αὐτὸν πρέπει νὰ βαδίσωμεν.

Ὅταν ἀνακαλύπτω εἰς τὸν ἄλλον ὃν τὸ ὁποῖον ἀναμένει καὶ ἐλπίζει, καὶ τὸ πλησιάζω, τότε γίνομαι ὁ πλησίον του, ὅπως τὸ ἔδειξε θαυμάσια ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν παραβολὴν τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου. Ὁ Νομικὸς ἤθελε νὰ μάθῃ, πειράζοντας τὸν Ἰησοῦν, ποῖος εἶναι ὁ πλησίον. Καὶ τὸ συμπέρασμα τῆς παραβολῆς ἦτο ὅτι πλησίον ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔκαμε τὸ ἔλεος. Ὁ Ἰησοῦς ἠνάγκασε τὸν Φαρισαῖον νὰ ἀναγνωρίσῃ ὅτι καὶ ὁ ἴδιος γίνεται πλησίον κάθε δυστυχισμένου ἀνθρώπου, ὅταν τὸν πλησιάζῃ.

Ἔχομεν διὰ τὸν Χριστὸν ἀνάγκην ἀπὸ τὸν ἀδελφόν μας. Μέσα ἀπ' αὐτὸν ὁ Χριστὸς μᾶς πλησιάζει συγκεκριμένα, καὶ ὁμιλεῖ καλύτερα εἰς τὴν λέξιν τοῦ ἄλλου, παρὰ εἰς τὴν καρδίαν μας. Εἴμεθα ἀλληλένδετοι μὲ τοὺς ἄλλους, ὑπεύθυνοι διὰ τοὺς ἀδελφούς μας, καὶ ἡ πίστις μας δὲν εἶναι ἁπλῶς ὑπόθεσις ἀτομική, ἐγωϊστική, προϋποθέτει ἄλλους πολλούς. Ἐκκλησίαν. Χωρὶς Ἐκκλησίαν, πίστις δὲν ὑπάρχει, καὶ χωρὶς κοινότητα Ἐκκλησία δὲν ὑπάρχει. Ὁ ἄξων τῆς εὐσεβείας μας, τῆς δικαιοσύνης μας, τῆς ἀγάπης μας, εἶναι ὁ ἄλλος. Καὶ ἡ λατρεία μας ἀκτινοβολεῖ εἰς τὴν κοινότητα, δὲν μπορεῖ νὰ ἐννοηθῇ ἔξω ἀπ' αὐτήν. Εἶναι θεῖον πρᾶγμα νὰ ζῇ κανεὶς εἰς μίαν κινότητα, ἀντλεῖ δύναμιν ἀπ' αὐτὴν καὶ παραμυθίαν, καὶ ἀπὸ τὸ ἔθνος του, καὶ πέραν ἀπὸ τὸ ἔθνος του.

Θεηγόροι ὁπλῖται παρατάξεως Κυρίου ! Ἡ ἐπίσημη αὔτη ἡμέρα τῆς ἐκκινήσεώς σας, τὰ πρῶτα βήματά σας εἰς τὴν πορείαν τοῦ κόσμου, χαιρετίζονται ὁλόθυμα ἀπὸ ἡμᾶς. Εἴσθε ἕτοιμοι, ὡσὰν ἀετοί, νὰ πετάξητε ἐπάνω ἀπὸ τὴν γῆν καὶ κάτω ἀπὸ τὸν οὐρανόν. Τὰ μαλλιά σας θροοῦν, ὡσὰν τὸ σιτάρι τὸ ὁποῖον θερίζεται, καὶ ἡ καρδιά σας εἶναι μιὰ ἀνάτασις. Πηγαίνετε εἰς τὸν κόσμον, ποὺ εἶναι θεμελιωμένος μὲ μίαν κατάφασιν τοῦ Θεοῦ, ὅταν ἔστελνεν εἰς αὐτὸν τὸν Υἱόν Του τὸν Μονογενῆ καὶ πολυαγαπημένον. Εἰς τὴν γῆν θὰ εὕρωμεν τὸν Υἱόν Του, διότι εἰς τὴν γῆν Αὐτὸς ἔλαβε σάρκα, καὶ ἠγάπησε καὶ ἐπόνεσεν. Εἰς αὐτὴν ζοῦν οἱ ἄνθρωποι, τοὺς ὁποίους τόσον ἀγαπᾷ. Καὶ κάθε λίγο εὑρίσκεται εἰς τὴν καλύβαν αὐτήν, καὶ κατεβαίνει εἰς τὸ ἅγιον Δισκοπότηρο αὐτό, ὡσὰν φωτιὰ νὰ καθαρίσῃ

τοῦ ἀνθρώπου τὴν καρδίαν καὶ τοὺς νεφροὺς καὶ τὸν νοῦν του. Μήπως κύριος τῆς γῆς, τέτοιας ὅπως εἶναι, δὲν εἶναι ὁ Θεός ; Καὶ ποιὸν ἄλλον θὰ ἀγαπήσωμεν, ὕστερα ἀπὸ τὸν Θεόν, εἰ μὴ ἐκείνους ποὺ Αὐτὸς ἀγαπᾷ ; Ἐκείνους ποὺ κατοικοῦν εἰς τὴν ἰδικήν Του γῆν ; Ἐκείνους ποὺ μᾶς περιμένουν, καὶ ζητοῦν, ὄχι μάταια, τὴν βοήθειάν μας ;

Καὶ ὅταν μοχθοῦμεν δι' αὐτούς, δὲν μᾶς εἶπεν ὁ Χριστὸς ὅτι θὰ κάμωμεν ἔργα, ὡσὰν τὰ ἰδικά Του, κι' ἀκόμη πειὸ μεγάλα ; «Ἀμήν, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ κἀκεῖνος ποιήσει, καὶ μείζονα τούτων ποιήσει.» (Ἰω. ιδ', 12). Ἐκεῖνος θὰ σᾶς δώσῃ τὴν δύναμίν Του, μὲ τὴν ὁποίαν οὐδεὶς κόπος, καμμία στέρησις, κανένας κίνδυνος, δὲν θὰ εἶναι ἱκανὸς νὰ ἀνακόψῃ τὸν δρόμον σας, τὸ ἔργον σας. Ὅλα θὰ νικηθοῦν, μὲ τὴν δύναμιν τὴν ἰδικήν Του, καὶ θὰ κληρονομήσετε τὴν δόξαν τὴν ἰδικήν Του, θὰ ἀνυψωθῆτε καὶ θὰ ἐγγραφῆτε εἰς τὸ Βιβλίον τῆς αἰωνιότητος. Ἤδη τὸ ὄνομά σας ἔχει γραφῆ εἰς τὴν Ἱστορίαν. Εἶσθε οἱ ἀποστελλόμενοι εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ μίαν τοιαύτην Σχολήν. Φιλήσατε τὸ κατῶφλί της, καὶ ἀφήσατε ἕνα δάκρυ ἀγάπης δι' αὐτήν, ὡς πολύτιμον μαργαριτάρι εἰς τὸ θησαυροφυλάκιόν της. Ἡ γλυκεῖα αὐτὴ Μητέρα σᾶς κατευοδοῖ. Καὶ ὁ Πατριάρχης, καὶ οἱ Ἀρχιερεῖς, καὶ οἱ Ἔφοροι, καὶ ὁ Σχολάρχης, καὶ οἱ Καθηγηταί, καὶ οἱ Μαθηταί, καὶ τὸ Ἐκκλησίασμα, σᾶς κατευοδώνουν, σᾶς εὐλογοῦν. Καὶ ὁ Ναὸς αὐτὸς καὶ τὸ θαυμάσιον Κτίριον τῆς Σχολῆς, καὶ ὁ γλυκὺς λόφος, καὶ οἱ θάμνοι καὶ οἱ πλαγιές, καὶ ἡ ἀκτή, σᾶς προπέμπουν. Ἐπλούτισαν ἀπὸ τὴν ἀγάπην σας, ἔχουν κρατήσῃ κάτι ἀπὸ τὴν μορφήν σας, κάτι ἀπὸ τοὺς τόνους τῆς φωνῆς σας. Γιὰ σᾶς ἀναμέλπουν τώρα τὸ Ἀλληλούϊα τῆς ὀμορφιᾶς των καὶ τῆς Ἀγάπης των.

Νὰ παρακαλέσωμεν τὸν Κύριον νὰ σᾶς ἐνθυμηθῇ ἰδιαίτερα τὴν ὥραν αὐτήν, καθ' ἣν ἀποστέλλεσθε εἰς τὸν κόσμον, σταγόνες σεῖς ὕδατος νὰ ἑνωθῆτε μὲ τὸν ἅγιον οἶνον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ νὰ γίνετε αἷμα ἰδικόν Του. Δι' ὑμᾶς σήμερον προσφέρομεν τὴν ἁγίαν Ἀναφοράν, μὲ πνεῦμα ταπεινώσεως, καὶ μὲ καρδίαν συντετριμμένην. Δέξου, Κύριε, τὴν προσφοράν των, θυσίαν εὐάρεστον. Προσάγαγε αὐτὴν εἰς τὸν οὐράνιον Πατέρα Σου, ἀναφορὰν αἰώνιον. Νὰ ἐνθυμηθῇς καὶ τοὺς πόνους των καὶ τοὺς μόχθους των, καὶ ὅ,τι τοὺς ἔφερεν εἰς τὸν τόπον αὐτὸν διὰ τὸ ἰδικόν Σου τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον. Νὰ ἐνθυμηθῇς καὶ ὅλους τοὺς ἰδικούς των, γονεῖς, ἀδελφούς, ἀδελφάς, συγγενεῖς, φίλους, τοὺς ὁποίους προσφέραυν εἰς Σέ, προσφέροντας τὸν ἑαυτόν των. Προσφέρουν τὸν ἑαυτόν των εἰς Σέ, καὶ μαζύ Σου εἰς τὸν Πατέρα Σου. Δέξου, Κύριε, τὴν προσφορὰν τῶν δούλων Σου, οἱ ὁποῖοι ἤδη περικυκλώνουν τὸ θυσιαστήριόν Σου. Θὰ ἀνανεώνουν πάν-

τοτε τὴν προσφοράν των εἰς Σέ, διὰ Σοῦ, μετὰ Σοῦ, θυσίαν εὐάρεστον εἰς τὸν Πατέρα Σου, εἰς λατρείαν, καὶ ἐξιλέωσιν, εἰς εὐχαριστίαν, ἀνθ' ὧν εὐηργετήθησαν, εἰς ὁλοκαύτωσιν τῆς ἀγάπης των. Τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν Σοὶ προσφέρομεν κατὰ πάντα καὶ διὰ πάντα. Μαζύ Σου ἡ προσφορά των ἀποκτᾷ ἄπειρον ἀξίαν, καὶ εἶναι εὐάρεστος εἰς τὸν Πατέρα Σου, διότι δὲν εἶναι προσφορὰ ἀτόμου χωρισμένου, ἀλλὰ μέλους ἠνωμένου μὲ τὸ σῶμα, Χριστιανοῦ ἠνωμένου μὲ τὴν Ἐκκλησίαν, μαθητοῦ ἠνωμένου μαζύ Σου, εἶναι προσφορὰ ἰδική Σου. Προσφορὰ τὴν ὁποίαν προσφέρομεν σήμερον, θὰ τὴν προσφέρωμεν καὶ αὔριον, καὶ εἰς ὅλην τὴν ζωήν μας, διὰ νὰ ἔχωμεν τὴν γαλήνην τὴν ἰδικήν Σου, καὶ τὴν χαρὰν τὴν ἰδικήν Σου.

† Ὁ Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

Η ΠΑΜΜΑΚΑΡΙΣΤΟΣ

Ο ΘΕΟΣ ΕΠΕΒΛΕΨΕΝ ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν μιᾶς μικρῆς Κόρης, τῆς Μαρίας ,τῆς ἔστειλε ἕνα βλέμμα εἰς τὸ φτωχικὸ σπιτάκι της, εἰς τὴν Ναζαρέτ, καὶ ἀπὸ τότε οἱ ἄγγελοι πετοῦν ἐπάνω ἀπὸ τὸν τόπον ἐκεῖνον. Ἕνα βλέμμα, μιὰ στιγμή, ἀλλὰ στιγμὴ ποὺ ἔκλεισε μέσα της τὴν αἰωνιότητα, τὴν ἀνανεουμένην πάντοτε αἰωνιότητα. Εἶναι ἡ πειὸ μεγάλη στιγμὴ τῆς Ἱστορίας, τὸ πειὸ μεγάλο γεγονὸς εἰς τὸν κόσμον αὐτόν.

Ἡ Μαρία, μετὰ τὴν σύλληψίν της ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, δὲν ἤξευρε πῶς νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεόν, διότι τὴν ἐγέμισε μὲ τόσες χάρες· Καὶ ἡ καλυτέρα ἐκδήλωσις τῆς εὐγνωμοσύνης της, τῆς χαρᾶς της, ἦταν ἡ κραυγή της : «Ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσί με πᾶσαι αἱ γενεαί» (Λουκ. α', 48). Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ ἔβαλε εἰς τὸ στόμα της τὸ Ἅγ. Πνεῦμα. Ἐπροφήτευσεν ἡ Μαρία. Ἦτο καὶ αὐτὸ μιὰ νέα εἰς αὐτὴν πρόσθετη χάρις, εἰς τὲς τόσες ἄλλες. Τὴν ἐτίμησεν ὁ Θεός, διότι ἤξευρεν ἐκείνη νὰ Τὸν τιμᾷ, νὰ Τὸν λατρεύῃ. Θὰ τὴν μακαρίζουν ὅλες αἱ γενεές, ὅλοι οἱ αἰῶνες.

Εἰς ποῖον νὰ τρέξῃ νὰ ἐξομολογηθῇ ὅσα θαυμάσια τῆς ἔγιναν, ὅσα ἄρρητα τῆς εἶπεν ὁ Ἀρχάγγελος Γαβριήλ, ὁ ὁποῖος τῆς ἐζήτησε καὶ τὴν συγκατάθεσίν της δι' αὐτὰ τὰ μεγάλα πράγματα ποὺ θὰ γίνουν, διότι ὁ Θεὸς δὲν μᾶς θέλει παθητικὰ ὄργανα τῶν βουλῶν Του, καὶ αὐτὴ ἀπήντησε μὲ κατάφασιν «Γένοιτό μοι κατὰ τὸ ῥημά σου». Πρέπει νὰ μοιρασθῇ τὴν μεγάλην χαράν της μ' ἕνα πρόσωπον ἐγκάρδιον, γλυκύ, εὐαίσθητο, ἁγνό, τολμηρό, ὡσὰν τὸν ἑαυτόν της, σταθερό, γεμᾶτο πίστιν, καὶ ἁπλότητα καὶ ταπείνωσιν. Ἐνθυμήθηκε τὴν ἐξαδέλφην της τὴν Ἐλισάβετ, σύζυγον τοῦ ἱερέως Ζαχαρίου, ἡ ὁποία καὶ αὐτὴ εὑρίσκετο ἤδη εἰς τὸν ἕκτον μῆνα τῆς ἐγκυμοσύνης της, ποὺ συνετελέσθη κατὰ θείαν θέλησιν καὶ χάριν. Κατοικοῦσε εἰς ὀρεινὸν τόπον, εἰς πόλιν Ἰούδα. Νὰ πάγῃ ψηλά, εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, εἰς τὴν γλυκεῖαν συντροφιὰν τῆς ἀγαπημένης ἐξαδέλφης της, νὰ καθίσῃ μερικοὺς μῆνας, νὰ μιλάῃ, νὰ προσεύχεται μαζύ της, νὰ σκιρτᾷ, νὰ βλέπῃ τὴν νύχτα τὰ ἄστρα, νὰ νοιώθῃ τὴν Ἄνοιξιν νὰ ἔρχεται μαζύ της, νὰ τὴν ἀσπάζεται, καὶ νὰ μὴ χορταίνῃ, νὰ κλαίῃ ἀπὸ εὐτυχίαν, ἀπὸ μακαριότητα.

Εἰσῆλθεν εἰς τὸ σπίτι τῆς ἐξαδέλφης της καὶ τὴν ἀγκάλιασε, ἡ Ἐλισάβετ τῆς εἶπε : Μόλις ἄκουσα τὸν χαιρετισμόν σου, καὶ δέχθηκα τὸν

ἀσπασμόν σου, ἔνοιωσα τὸ βρέφος νὰ σκιρτᾷ ἀπὸ ἀγαλλίασιν εἰς τὰ ἐντόσθιά μου. Εἶσαι ἡ μητέρα τοῦ Κυρίου μου, τί τιμὴ εἰς ἐμένα νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ σπίτι μου. Ἀνάμεσα εἰς τὶς γυναῖκες εἶσαι ἡ εὐλογημένη, καὶ εἶναι εὐλογημένος αὐτὸς τὸν ὁποῖον θὰ γεννήσῃς. Εἶσαι μακαρία, διότι ἐπίστευσες εἰς ὅσα σοῦ εἶπεν ὁ ἄγγελος, διότι ὅλα αὐτὰ θὰ γίνουν. Ἡ Ἐλισάβετ εἶχεν ἐμπνευσθῇ ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Ἤξευρε δὲ καὶ πῶς εἶχε γεννηθῇ ἡ Μαρία, καὶ πῶς εἶχε καθοσιωθῇ εἰς τὸν Θεόν, καὶ ἔμεινε εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων, τρεφομένη ἀπὸ τὸ χέρι ἀγγέλου. Ἤξευρε ὅλην τὴν δύναμιν, καὶ ὅλην τὴν ἀξίαν τῆς ἐξαδέλφης της, τὴν χάριν της.

Πέρασαν τριάντα χρόνια ἀπὸ τὴν Γέννησιν τοῦ Ἰησοῦ, ὁ ὁποῖος πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἔχει ἀφήσῃ τὸ Σπίτι Του, καὶ δὲν ἔχει πλέον ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνῃ. (Λουκ. θ', 58). Μιὰ μέρα ποὺ ἐδίδασκε, ἀνάμεσα ἀπὸ τὸ πλῆθος μιὰ γυναῖκα ὕψωσε τὴν φωνήν της καὶ εἶπεν εἰς τὸν Ἰησοῦν : «Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά Σε καὶ μαστοὶ οὓς ἐθήλασας». Αὐτὸς δὲ εἶπε· «Μενοῦν γε, μακάριοι οἱ ἀκούοντες τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ φυλάσσοντες αὐτόν». (Λουκ. ια', 27—28)' Ἦτο τόλμη, ἴσως κάτι τὸ ἀνοίκειον, νὰ διακόψῃ τὸν Ἰησοῦν ὁμιλοῦντα καὶ νὰ φωνάξῃ αὐτὲς τὶς λέξεις μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος ποὺ Τὸν ἤκουεν. Ὁ Ἰησοῦς συνεφώνησεν, εἶπε μάλιστα, ἀλλὰ προσέθηκε ὅτι εἶναι καλύτερον νὰ ἀκούουν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ τὸν φυλάσσουν. Ὁ Ἰησοῦς δὲν ἀπορρίπτει, οὔτε ὑποτιμᾷ τὸν ἔπαινον τῆς μητέρας Του, τὸν ἐπιδοκιμάζει. Τί ὤθησε τὴν γυναῖκα νὰ μακαρίσῃ τὴν Μητέρα τοῦ Ἰησοῦ, τοῦτο δὲν διευκρινίζεται εἰς τὸ Εὐαγγέλιον. Ἴσως νὰ ἐδέχθη κάποιαν θεραπείαν, ἴσως νὰ συνεκινήθη πολὺ ἀπὸ κάποιαν διδασκαλίαν Του, ἴσως νὰ εἶχε σχέσεις μὲ τὴν οἰκογένειάν Του, ἴσως νὰ εἶχεν ἀκούσῃ νὰ ὁμιλοῦν δι' αὐτήν. Ἕνα πρᾶγμα ὅμως εἶναι βέβαιον, ὅτι ἡ ψυχή της ἦταν πλημμυρισμένη ἀπὸ πίστιν καὶ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ τὸν Υἱόν της. Ἤθελε νὰ ἐκδηλώσῃ τὴν χαράν της, τὸν θαυμασμόν της, καὶ ἐξέσπασε. Ἐνώπιον τοῦ Ἰησοῦ διεκήρυξε τὴν Μητέρα Του τρισευτυχισμένην. Ἔκαμε πρᾶξιν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προεφήτευσεν, ἐμπνευσθεῖσα ἀπὸ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἡ Μαρία, ὅτι θὰ τὴν μακαρίζουν πᾶσαι αἱ γενεαί.

Τρεῖς γυναῖκες λοιπὸν ὁμιλοῦν διὰ τὴν μακαριότητα τῆς Παναγίας : αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Μαρία, ἡ Ἐλισάβετ, καὶ ἡ γυναῖκα μέσα ἀπὸ τὸ πλῆθος. Αἱ γενεὲς πρέπει νὰ τὲς ἀκούουν καὶ νὰ τηροῦν τὸν λόγον των, διότι εἶναι λόγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ μένει αἰώνια. Καὶ ἡ ἰδική μας γενεὰ σήμερον τὲς ἀκούει καὶ τὲς τρεῖς αὐτὲς γυναῖκες, μὲ συντριβὴν

καὶ πίστιν καὶ κρατεῖ τὸν λόγον των ὡς λόγον Θεοῦ, ὡς λόγον ὁ ὁποῖος μένει αἰώνια. Κανένας λαός, ὡσὰν τὸν ἰδικόν μας, δὲν ἐτίμησε καὶ δὲν ἠγάπησε τὴν Παναγίαν, δὲν ὕμνησε κατὰ τόσον ὑψηλὸν τρόπον τὴν Μητέρα τοῦ Χριστοῦ. Τὴν ἔχει, ὡς παράδειγμα τῆς καθαρᾶς καὶ ἀδίστακτης πίστεως, τῆς πίστεως ἐκείνης ποὺ συνοψίζει καὶ συγκεφαλαιώνει τὴν πίστιν τῶν Πατριαρχῶν καὶ τῶν Προφητῶν, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν προσδένεται ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου, μὲ τὴν θείαν Ἐνανθρώπησιν. Ὁ Λαὸς ὁ ἰδικός μας, καὶ τὴν ἁπλῆν μητέρα ξεύρει νὰ τιμᾷ καὶ νὰ γεραίρῃ, πόσον μᾶλλον τὴν Μητέρα τοῦ Θεοῦ. Ἔχει λεχθῆ ὅτι Μητέρα δὲν εἶναι ἕνα ἁπλοῦν «βιολογικὸν γεγονός», ἀλλ' ἐλεύθερη πρᾶξις, φορτωμένη μὲ σημασίαν, μὲ ἀνθρώπινα πλούτη, μὲ πνευματικὲς ἀπηχήσεις. Ἡ Μητρότης εἶναι πρᾶξις πίστεως. Ἡ μητέρα δὲν ἀποδέχεται μονάχα ὁλοκληρωτικὰ τὸν πόνον καὶ τὸν μόχθον, ἀλλὰ καὶ παντοτεινὰ σβύνει τὸν ἑαυτόν της, μελετημένα καὶ εὔτολμα, ἐλαττοῦται, διὰ νὰ φανῇ νὰ μεγαλώσῃ ὁ υἱός της, τὸ παιδί της. Παρόμοιος θὰ εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὸν Μυστικὸν Δεῖπνον. Ὁ Ἰησοῦς ἐδέχθη τοὺς Δώδεκα, τὸν Ἰούδαν, δὲν θὰ ἐδέχετο, τὴν Μητέρα Του ;

Ἡ Παναγία μὲ τὶς μεγάλες χάρες της, τὶς ἀρετές της, χύνει εἰς τοὺς αἰῶνας ἄφθιτον γλυκὺ καὶ παρήγορον φῶς. Ἡ φτώχειά της εἶναι ὁ μοναδικὸς πλοῦτος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Παναγία εἶναι ἡ εἰκόνα τῶν φτωχῶν, τοὺς ὁποίους ἐμακάρισεν ὁ Υἱός της, διότι εἰς αὐτοὺς ἀνήκει ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Εἶναι ἡ μορφὴ τῶν μεγάλων ψυχῶν, ποὺ διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὸν μοναδικὸν μαργαρίτην, δίνουν τὰ πάντα, ὅλους τοὺς θησαυρούς των. Ἡ Παναγία εἶναι τὸ πρότυπον τῶν καθαρῶν καρδιῶν, τὰς ὁποίας ἐμακάρισεν ὁ θεῖος Υἱός της, διότι αὐτὲς θὰ ἴδουν τὸν Θεόν.

Ἡ ταπείνωσις τῆς Παναγίας εἶναι ἀληθινὸν μεγαλεῖον τῆς Ἐκκλησίας, διὰ τὴν ὁποίαν ἐπίσης ἀληθινὸν μεγαλεῖον εἶναι, ὄχι νὰ βασιλεύῃ, ἀλλὰ νὰ διακονῇ. Ἡ Παναγία ὠνόμασε τὸν ἑαυτόν της δούλην, καὶ ὄχι βασίλισσαν : «Ἰδοὺ ἡ δούλη Κυρίου !» Ἡ Παναγία εἶναι ἡ προσωποποίησις τῆς Ἐκκλησίας. Δὲν εἶναι ἐστραμμένη πρὸς ἡμᾶς, ὡς μία θεότης, ἀλλ' εἶναι ἐστραμμένη πρὸς τὸν Υἱόν της. Συνοδευομένη ἀπὸ τοὺς Πατριάρχας, ἀπὸ τοὺς Προφήτας, τοὺς Ἀποστόλους, τοὺς Μάρτυρας, ἀπὸ τοὺς Ἁγίους, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς Ἐκεῖνον.

Ἡ Παναγία ἐστάθη ὀρθία εἰς τὸν Σταυρόν, καθ' ἣν ὥραν, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Ἰωάννην, ὅλοι οἱ Μαθηταὶ εἶχον φύγη. Σιωπηλή, ἂν καὶ ἀπὸ τὰ σπλάγχνα της, ἀπὸ τὴν καρδίαν της, περνοῦσε ρομφαία. Σιωπηλή, διὰ νὰ μὴ αὐξήσῃ τὸν πόνον τοῦ Υἱοῦ της. Ὀρθία, ποὺ εἶναι μία στάσις δυ-

νάμεως καὶ θάρρους. Σιωπηλή. Αἱ μεγάλες θλίψεις εἶναι πάντοτε βουβές. Ὅταν εἴμεθα κοντὰ σὲ κάποιον ποὺ πονεῖ, ἡ παρουσία μας εἶναι χρήσιμη, αἱ λέξεις μας δὲν χρειάζονται. Ποῦ βρῆκε τὴν δύναμιν αὐτήν, τὴν σοφίαν, ἡ εὔθραυστη καὶ ἁπλῆ αὐτὴ ὕπαρξις; Ἡ Παναγία καὶ σήμερα στέκεται ὀρθία εἰς τὴν Ἁγίαν Τράπεζαν, ὅπου θυσιάζεται ὁ Υἱός της, καὶ ἐν Αὐτῷ σταυρούμεθα καὶ ἡμεῖς, διὰ νὰ λυτρωθῶμεν ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὸν θάνατον. Στέκεται ὀρθία, ἀναμένουσα τὰς θελήσεις τοῦ Υἱοῦ της. Ὀρθία, ὡς ἄγρυπνος φρουρός, διὰ νὰ μὴ λείψῃ ἡ πίστις μας καὶ ἡ ἀγάπη μας πρὸς τὸν Υἱόν της, ἐνώπιον τῶν ἐχθρῶν Του. Ὀρθία στέκεται πλάγι μας, γεμάτη ἀπὸ πόνον καὶ τρυφερότητα εἰς τὶς ἀγωνίες μας, καὶ εἰς τὶς ἀπογοητεύσεις μας, παραμυθία ἀσύγκριτη, γλυκὺ φέγγος εἰς τὸ σκοτάδι μας.

Παμμακάριστε Κόρη! Ἔδωκες εἰς τὸν Θεὸν τὴν συγκατάθεσίν σου, ἐνώπιον τοῦ Γαβριήλ, εἶπες τὴν ἀθάνατη ἐκείνη φρᾶσι: «Γένοιτό μοι, κατὰ τὸ ρῆμά σου», καὶ ξύπνησε εἰς ἐσένα ἡ ζωή, καὶ γεννήθηκε ὁ Ἐμμανουήλ. Παντοῦ ὅπου θὰ βασιλεύῃ ὁ Υἱός Σου, καὶ θὰ πιστεύεται ὁ λόγος Του, θὰ κηρύττεσαι μακαρία, θὰ εἶσαι ἡ Παμμακάριστος, ἡ ὑψηλοτέρα τῶν οὐρανῶν, καὶ καθαροτέρα λαμπηδόνων ἡλιακῶν. Σὲ χίλιες μελῳδίες θὰ ψάλλεται ὁ ὕμνος ὁ ἰδικός σου, θὰ Σὲ μακαρίζουν πᾶσαι αἱ γενεαί.

† Ὁ Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.

ΑΙ ΝΗΣΟΙ ΟΞΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΑΤΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗΝ ΕΠΟΧΗΝ

ΕΚ ΤΩΝ 5 ἀκατοικήτων νήσων τῶν Πριγκηποννήσων, ἡ Ὀξεῖα καὶ ἡ Πλάτη (Πλατεῖα κατὰ τοὺς βυζαντινούς), ἔχουσι τὴν ἀξιολογωτέραν ἱστορίαν κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχήν. Ἀμφότεραι αἱ νῆσοι ἐχρησίμευσαν ὡς ἐνδιαιτήματα μοναχῶν ἢ ὡς τόπος ἐξορίας τῶν ἐπικινδύνων πολιτῶν. Ἐκ τῶν νήσων τούτων, ἡ πρώτη ὠνομάσθη Ὀξεῖα ἕνεκα ἀκριβῶς τοῦ σχήματός της. Ἀποτελουμένη ἐκ βράχων ἀποκρήμνων ἔχει ὕψος ὑπὲρ πάντας τοὺς λοιποὺς λόφους τῆς Ἰσταμπούλ, δὲν ἔχει οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον πρὸς καλλιέργειαν ἔδαφος. ἐπὶ δὲ τῶν βράχων αὐτῆς φύονται δενδρύλλια καὶ ἄγρια φυτά. Ἡ ἀπόκρημνος ὅμως καὶ ἄγονος αὕτη νῆσος ἔσχε κατὰ τὴν βυζαντινὴν ἐποχὴν μοναστήριον ὀνομαστόν, τὸ ὁποῖον δια πρώτην φορὰν μνημονεύεται ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐν αὐτῷ φυλακίσεως ὑπὸ Νικηφόρου τοῦ Α΄. τοῦ Ἁγίου Πλάτωνος, θείου τοῦ ἁγίου Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου. Ἐν τῇ νήσῳ Ὀξείᾳ τῷ 858 ὑπὸ τοῦ καίσαρος Βάρδα ἐφυλακίσθη ὁ Γήβων ὁ «ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Θεοφίλου ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου παραγενόμενος, ἐπίληπτος ἄνθρωπος καὶ τὰς φρένας οὐ πάνυ καθεστηκώς, κληρικοῦ δὲ περικείμενος σχῆμα καὶ παῖδα ἑαυτὸν τῆς βασιλίσσης Θεοδώρας ἐξ ἀνδρὸς ἑτέρου ληρῶν». Τὸ φθινόπωρον τοῦ 858 ἀποστέλλεται οὗτος εἰς τὴν Πρίγκηπον, ὅπου μετὰ φρικτὰς βασάνους ἀποκεφαλίζεται. Κατὰ τὸν ιο΄ αἰῶνα εἰς τὴν Ὀξεῖαν φυλακίζεται ὁ Βασίλειος Σκληρός, υἱὸς τοῦ Ρωμανοῦ Σκληροῦ, φυλακισθεὶς ἕνεκα τῆς μονομαχίας του μετὰ τοῦ Βουλγάρου μαγίστρου Προυσιάνου καὶ ὁ ὁποῖος ἐτυφλώθη, εἶτα ἐπιχειρήσας νὰ διαφύγῃ. Ἐφυλακίσθη ἐπίσης ἐνταῦθα καὶ ὁ εὐνοῦχος Νικηφορίτσης, ὁ πρωθυπουργὸς ἐπὶ Μιχαὴλ τοῦ Δούκα καὶ τοῦ ὁποίου τὸν φόνον διέταξε κατόπιν ὁ Βοτανιάτης τῷ 1078.

Ἡ συστηματικὴ θρησκευτικὴ ζωὴ ἐμφανίζεται εἰς τὴν Ὀξεῖαν κατα τὸ δεύτερον ἥμισυ τοῦ ια΄ αἰῶνος. Ὁ Πατριάρχης Ἀντιοχείας Ἰωάννης (1090—1100) ὑπῆρξε μοναχὸς τῆς Ὀξείας ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὰς σημειώσεις τῶν περισσοτέρων ἔργων του. Ὁ Πατριάρχης Μιχαὴλ ὁ Β΄ ὁ Κουρκόνας (1143—1146) ὑπῆρξεν ἐπίσης Ὀξείτης. Μετὰ τὴν παραίτησίν του ἐπανελθὼν οὗτος εἰς τὴν Μονήν του διῆλθε τὸν ὑπόλοιπον βίον του ὡς ἁπλοῦς μοναχὸς ὑπὸ τὴν ἡγουμενίαν τοῦ Γρηγορίου.

Τὸ χρυσόβουλον τοῦ Μανουὴλ α΄. Κομνηνοῦ ἀναφέρει τὴν Μονὴν

τῆς Ὀξείας μεταξὺ τῶν Μονῶν τῆς Ἰσταμπούλ. Ἕτερος Πατριάρχης, Ἀρσένιος ὁ Αὐτωρειανός, ἐχρημάτισεν ὁμοίως μοναχὸς τῆς Ὀξείας ὑπὸ τὸ ὄνομα Γεννάδιος. Κατὰ τὸ ἔτος 1254 ἦτο ἡγούμενος τῆς Μονῆς ὅτε κατ' ἐντολὴν τοῦ Ἰωάννου Βατάτση μετέβη εἰς Ρώμην. Κατὰ τὴν ἐπιστροφήν του ἐμόνασεν εἰς νῆσόν τινα τῆς λίμνης τῆς Ἀπολλωνιάδος ὁπόθεν ὁ Ἰωάννης Λάσκαρις τὸν ἐκάλεσεν εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον. Μετὰ τὴν ἐκ τῆς δευτέρας Πατριαρχείας του παραίτησίν του ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Παλαιολόγου εἰς τὸ μετόχιον τοῦ Ἁγ. Νικολάου πλησίον τῆς Κίου, μετόχιον ἀνῆκον εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ὀξείας.

Μετὰ τὴν ἐξορίαν τοῦ Ἀρσενίου, ἤρχισεν ἡ παρακμὴ τῆς Μονῆς, ἡ ὁποία εἶχε δύο Ἐκκλησίας, τὴν τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, ἡ ὁποία ἐχρησίμευε διὰ τὰς θρησκευτικὰς τελετὰς τῶν μοναχῶν καὶ τὸ παρεκκλήσιον τῶν μαρτύρων Λουκιανοῦ, Κλαυδίου, Ὑπατίου, Παύλου καὶ Διονυσίου. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ Ὀρφανοτροφεῖον τὸ ὁποῖον ὁ Πατριάρχης Κωνστάντιος, ὁ Σκαρλάτος Βυζάντιος καὶ ἄλλοι τοποθετοῦσιν ἐν τῇ νήσῳ Ὀξείᾳ εὑρίσκετο ἐν αὐτῇ τῇ Πόλει εἰς συνοικίαν ὀνομαζομένην Ὀξεῖαν.

Πλάτη. — Ὠνομάσθη οὕτω ἡ νῆσος αὕτη ἐκ τοῦ σχήματός της, τὸ ὁποῖον ἐν συγκρίσει ἰδίᾳ πρὸς τὴν Ὀξεῖαν εἶναι πλατύ, χωρὶς λόφους. Ἡ ἱστορία της ἀρχίζει ἀπὸ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ ἐνάτου αἰῶνος ὁπότε ὁ μέλλων Πατριάρχης Ἰγνάτιος, ἱδρύει ἐκεῖ μοναστήριον ἀνδρῶν «Πλάτη μὲν οὖν καὶ Ὕατρος καὶ Τηρέβινθος, αἱ πριγκήπειοι προσαγορευόμεναι νῆσοι ταῖς ἐκείνου (τοῦ Πατριάρχου Ἰγνατίου) προνοίαις οἰακιζόμεναι, εἰς Ἐκκλησίας Κυρίου καὶ εὐαγεῖς καθίσταντο Μονάς». Ἄγνωστον ἐὰν προηγουμένως ὑπῆρξαν ἀσκηταὶ ἢ ἐρημῖται ἐν Πλάτῃ, διότι σιωπῶσιν αἱ σχετικαὶ πηγαί. Πιθανώτατα ἐπὶ Θεοφίλου (829—842) ὁ Ἰγνάτιος ἐγκατέστησε μοναχοὺς εἰς τὴν ἔρημον ταύτην νῆσον. Νικήτας ὁ Παφλαγὼν σημειοῖ ὅτι «μέσον τῆς Πλατείας τῆς νήσου ναὸς τοῖς τεσσαράκοντα μάρτυσι ἐνίδρυτο· αὐτοῦ δὲ ἐχόμενα τῆς Θεοτόκου εὐκτήριον». Κατὰ τὸ ἔτος 860 Ρῶσσοι πειραταὶ καταστρέψαντες πολλὰ χωρία καὶ μοναστήρια ἀπεβιβάσθησαν καὶ εἰς τὴν Πλάτην ἔνθα «κατέβαλον εἰς γῆν τὸ θυσιαστήριον τοῦ εὐκτηρίου τῆς Θεοτόκου». Ὁ δὲ Ἰγνάτιος ἐν αὐτῇ μετὰ τὴν ἀπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἔξωσιν περιορισθεὶς «ἐνεθρόνισεν αὐτὸ αὖθις». Ἐξοργισθεὶς ὁ ἱερὸς Φώτιος διὰ τὴν τοιαύτην πρᾶξιν τοῦ Ἰγνατίου ἀπέστειλεν εἰς τὴν Πλάτην τὸν Κυζίκου Ἀμφιλόχιον, καὶ τῶν Πατρῶν Θεόδωρον μετὰ τοῦ συγκλητικοῦ Παντολέοντος τοῦ ἐπιλεγομένου Βόθρου «καὶ τὸ ἱερὸν ἐκεῖνο τραπέζιον ἐνετείλατο πρὸς τῷ αἰγιαλῷ τῆς θαλάσσης καταταγεῖν καὶ τεσσαράκοντα πλύσεις δοῦναι καὶ οὕτως ἀναγαγεῖν καὶ καθιδρύσαι» (Νικήτας ἐν βίῳ Ἰγνατίου Πατριάρχου). Κατὰ

τὸν ιβ΄ αἰῶνα ὑφίστατο ἡ Μονὴ ὡς φαίνεται τοῦτο ἐκ τοῦ χρυσοβούλου τοῦ Μανουὴλ α΄ Κομνηνοῦ (Μάρτιος 1158). Φαίνεται ὅτι ἀργότερον ἡ Μονὴ ἔμεινε χωρὶς μοναχοὺς καὶ τοῦτο διότι ἤρχισαν οἱ αὐτοκράτορες νὰ στέλλουν ἐκεῖ πολιτικοὺς καταδίκους, ἡ δὲ νῆσος δὲν εἶναι τόσον μεγάλη ὥστε πρὸς τῇ Μονῇ νὰ ἔχῃ καὶ φυλακάς. Εἰς τὴν νῆσον Πλάτην ἐφυλακίσθη ὁ Λογοθέτης Κωνσταντῖνος Θαλασσηνὸς ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ Δ΄. τοῦ Παραπινάκη παρὰ τοὺς ἱερωτέρους ὅρκους του (1034).

Ἐν Πλάτει ἐτάφη κατὰ παράκλησίν του ὑπὸ Ἀνδρονίκου Β΄. ὁ Ἀρχιδιάκονος Κωνσταντῖνος ὁ Μελιτινιώτης τῷ 1308 ἀποθανὼν ἐν τῇ φυλακῇ ὅπου ἐκρατεῖτο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν λόγῳ τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν ἐν Λυὼν τῷ 1274 συνομολογηθεῖσαν ἕνωσιν.

Κατὰ τὸν ιθ΄ αἰῶνα πρεσβευτὴς τῆς Μ. Βρεττανίας παρὰ τῇ Ὑψηλῇ Πύλῃ, ὁ Sir Henri Bulwer κυριευθεὶς ὑπὸ ρωμαντισμοῦ, ἠγόρασε τὴν νῆσον Πλάτην διὰ νὰ κτίσῃ ἐπ' αὐτῆς κατοικίαν πριγκηπικήν. Ἐπὶ τῆς κορυφῆς τῆς νήσου ἀνήγειρε δύο ἀνάκτορα γοτθικοῦ ρυθμοῦ τὰ ὁποῖα δὲν συνεπληρώθησαν ποτέ. Μετὰ ταῦτα ὁ Sir Henri Bulwer ἐπώλησε τὰ ἀνάκτορα ταῦτα εἰς τὸν ἀντιβασιλέα τῆς Αἰγύπτου, ὅστις ἐπίσης δὲν ἔδειξε κανὲν ἐνδιαφέρον δι' αὐτά. Ἐκαταλειφθέντα τὰ ἀνάκτορα ἤρχισαν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἐτῶν νὰ καταστρέφωνται καὶ δὲν μένει πλέον ἐκτὸς τῶν ἐρειπίων τῶν ἀνακτόρων, εἰμὴ ἡ ἀνακαινισθεῖσα βυζαντινὴ στέρνα.

† Ὁ Εἰρηνουπόλεως ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΡΧΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΕΠΙΣΚΟΠΙΚΟΙ ΚΑΤΑΛΟΓΟΙ

ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑΣ ΤΩΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΡΧΕΙΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ (*)

ΕΤΟΣ 1888 (συνέχεια).

1193) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ (ἀπὸ πρ. Μ. Συγκέλλου). «Χρυσάνθου μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγιωτάτην Ἐπισκοπὴν Λέρνης».

17 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 372).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ Νευροκοπίου κατὰ τὸ ἔτος 1887 προήχθη εἰς Μητρόπολιν (Κῶδιξ Π. Ἀρχειοφ. 67, σελ. 348).

1194) ΕΥΔΟΞΙΑΔΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ (Ἀρχιμ.) «Πρὸς πνευματικὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐνοριτῶν Χριστιανῶν τῆς ἐν Γαλατᾷ Ἱ. Ἐκκλησίας τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ». Βοηθὸς Ἐπίσκοπος.

Νοέμβριος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 374).

ΕΤΟΣ 1889

1195) ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ (πρ. Χαλεπίου). «Ἐπειδὴ ἡ ἁγ. Ἐπισκοπὴ Νικοπόλεως διέμεινεν ἀπροστάτευτος καὶ ἐστερημένη διοικήσεως ἀρχιερατικῆς, ἅτε δὴ τοῦ τέως ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Γενναδίου διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου νομίμους καὶ κανονικοὺς λόγους παυθέντος, ἐνεκρίθη Συνοδικῶς, κατὰ τὸν γενόμενον ἔμπροσθεν Πατριαρχ. καὶ Συνοδ. Τόμον, ἵνα ἡ Ἐπισκοπὴ αὕτη — Νικοπόλεως — ἀνυψωθῇ εἰς Μητρόπολιν ὑπὸ τὸν τίτλον Κολωνίας».

12 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 380).

Τόμος προάγων εἰς τὴν Μητρόπολιν Κολωνίας τὴν Ἐπισκοπὴν Νικοπόλεως (Πόντου). (Κῶδιξ 67, σελ. 378, 10 Ἰανουαρ. 1889).

*) Συνέχεια ἐκ τῆς 173ης σελίδος τοῦ ἔτους ΛΓ΄. (1958).

1196) ΕΡΣΕΚΙΟΥ ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΕΡΟΒΙΚ -- (Ἀρχιμ.). «Λεοντίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».
31 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 381).

1197) ΙΚΟΝΙΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ - ΗΛΙΑΔΗΣ (Ἀρχιμ.) «Ἀμβροσίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».
23 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 384).

1198) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ ΜΑΤΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (ἀπὸ Ἐπισκ. Ἀρδαμερίου). «Εὐγενίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».
29 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. σελ. 385).

1199) ΚΑΡΠΑΘΟΥ ΚΑΙ ΚΑΣΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ (ἀπὸ Ἀγχιάλου) «παραιτηθέντος Νείλου».
5 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 386).

1200) ΑΓΧΙΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ - ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ - - (Ἀρχιμ.) «ἅτε δὴ τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Σωφρονίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Καρπάθου καὶ Κάσου».
8 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 387).

1201) ΒΙΖΥΗΣ ΚΑΙ ΜΗΔΕΙΑΣ ΙΕΡΟΘΕΟΥ —ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ— (ἀπὸ Μ. Πρωτοσυγκέλλου). «Κωνσταντίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος»
12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 388).

1202) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ -- (ἀπὸ Ἰωαννίνων). «Γρηγορίου περιελθόντος εἰς διαθεσιμότητα».
25 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 389).

1203) ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΚΑΛΛΙΔΗΣ (ἀπὸ πρ. Θεσσαλονίκης). «Σωφρονίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Θεσσαλονίκης».
28 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 390).

1204) ΒΑΡΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ -- (ἀπὸ Καστορίας). «Γαβριὴλ παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».
10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 391).

1205) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ -- ΒΑΦΕΙΔΗΣ - - (ἀπὸ Τραπεζοῦντος). «Γρηγορίου μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγ. Μ. Βάρνης».
10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 392).

1206) ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΓΑΒΡΙΗΛ ΙΑΤΡΟΥΔΑΚΗΣ (ἀπὸ πρ. Βάρνης). «Φιλαρέτου προαχθέντος εἰς τὴν ἁγ. Μητρόπολιν Καστορίας».

10 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειόφ. ΞΖ΄., σελ. 393).

1207) ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΙΩΑΚΕΙΜ ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ (ἀπὸ Φιλιππουπόλεως). «Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυροῦ Καλλινίκου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους Μονὰς μεταστάντος».

17 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχεοιφ. ΞΖ΄., σελ. 396).

1208) ΦΙΛΙΠΠΟΥΠΟΛΕΩΣ ΦΩΤΙΟΥ ΜΑΝΙΑΤΗΣ (ἀπὸ Ἐπισκ. Εἰρηνουπόλεως) «Ἰωακεὶμ προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Χαλκηδόνος».

18 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 397).

1209) ΠΕΤΡΑΣ ΤΙΤΟΥ ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ (Ἀρχιμ.) «Μελετίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

Σημ. : Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν τῷ Ἱ. Μ. Ναῷ ἁγίου Μηνᾶ Κρήτης. Ἀντίγραφον Ὑπομνήματος 17 Δεκεμβρίου.

17 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 402).

1210) ΙΕΡΑΣ — ΣΗΤΕΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ — (Ἀρχιμ. Θρόνου Ἀλεξανδρείας). «Γρηγορίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος». (Ἀντίγραφον Ὑπομνήματος).

Σημ. : Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν Κρήτῃ, παρὰ τῆς Ἐπισκοπικῆς Συνόδου.

17 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 402).

ΕΤΟΣ 1890

1211) ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΥΡΙΛΛΟΥ — ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Λήμνου). «Ματθαίου διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκτεθειμένους λόγους παυθέντος».

3 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 398).

1212) ΝΙΚΑΙΑΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ — ΓΟΡΓΙΑΣ — (ἀπὸ Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης). «Σωφρονίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

11 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 399).

1213) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΣΓΟΥΡΟΣ — (ἀπὸ Μ. Πρωτοσύγκελλος). «Ἱερωνύμου προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Νικαίας».

11 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 400).

1214) ΣΤΑΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ — ΛΑΥΡΙΩΤΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Πρὸς ἐπιτροπικὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἐν Σταυδρομίῳ εὐλογημένων Χριστιανῶν».

11 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 401).

1215) ΑΡΔΑΜΕΡΙΟΥ ΕΠΙΣΚ. ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ (ἀπὸ Ἀμισοῦ) «Κωνσταντίου προαχθέντος εἰς τὸν ἁγ. θρόνον τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Σερβίων καὶ Κοζάνης». Ἀντίγραφον Ὑπομνήματος.

Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

Φεβρουάριος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 402).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου Θεσσαλονίκης ἐν τῷ Μητρ. Ἱ. Ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

1216) ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΙΛΑΡΙΩΝΟΣ — ΜΑΚΑΡΩΝΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Τοῦ ἐν αὐτῇ τέως ἀρχιερατεύοντος κὺρ Μελετίου παραιτηθέντος οἰκείᾳ βουλήσει». Ἀντίγραφον Ὑπομνήματος.

Φεβρουάριος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 403).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς ἐπαρχιακῆς Συνόδου Θεσσαλονίκης ἐν τῷ Μ. Ναῷ τοῦ ἁγίου Δημητρίου.

1217) ΛΗΜΝΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΚΑΠΟΡΑΛΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Κυρίλλου προαχθέντος εἰς τὸν Θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Ἀδριανουπόλεως».

14 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 403).

1218) ΜΕΤΡΩΝ ΕΠΙΣΚ. ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ἐρυθρῶν). «Νεοφύτου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῷ κανονικῷ αὐτοῦ Κυριάρχῃ Ἱ. Μητροπολίτῃ Ἡρακλείας κ. Γερμανῷ».

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 404).

1219) ΕΡΥΘΡΩΝ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΑΡΧΥΤΑΣ —(Ἀρχιμ.) Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Ἐφέσου Ἀγαθαγγέλου.

17 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 405).

ΕΤΟΣ 1891

1220) ΒΑΡΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Λίτης). «Γρηγορίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

5 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 406).

1221) ΜΟΓΛΕΝΩΝ ΑΒΕΡΚΙΟΥ (Ἐπισκ. Καλλιουπόλεως). «Καλλινίκου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ.»

5 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 407).

1222) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. ΦΩΤΙΟΥ — ΒΟΥΓΙΟΥΚΑΣ — (ἀπὸ Ἀρχιδιάκ. Μ. Ἡρακλείας Γερμανοῦ). «Ἀβερκίου προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Μογλενῶν».

16 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 408).

1223) ΔΕΒΡΩΝ ΚΑΙ ΒΕΛΙΣΣΟΥ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΠΕΛΤΕΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Συνάδων). «Μεθοδίου ἐκ τῶν πολλῶν περιπετειῶν τε καὶ θλιβερῶν καὶ τῆς παθούσης ὑγείας παραίτησιν ὑποβαλόντος».

25 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 409).

Αὐτόθι ὑπὸ ἡμερ. 19 Φεβρουαρίου 1891

αὐτόγραφος καὶ ἐνυπόγραφος παραίτησις Μεθοδίου.

1224) ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ ΚΑΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΩΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΚΟΜΝΗΝΟΣ — (Ἱεροδιάκονος). «Γρηγορίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος», αἰτήσει τοῦ Μ. Ἡρακλείας Γερμανοῦ.

28 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 410).

1225) ΒΑΡΝΗΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΧΟΡΗΝΟΣ — (ἀπὸ Γάνου καὶ Χώρας). «Ἀλεξάνδρου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 411).

1226) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ (ἀπὸ Ξάνθης). «Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Πολυκάρπου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Βάρνης».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 412).

1227) ΞΑΝΘΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΣΓΟΥΡΟΣ — (ἀπὸ Μ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης). «Διονυσίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ.

Μητρ. Γάνου καὶ Χώρας».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 413).

1228) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΠΡΕΒΕΖΗΣ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — (ἀπὸ Πελαγωνείας). «Ἰωακεὶμ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ξάνθης».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 414).

1229) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ πρ. Βάρνης). «Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κὺρ Νεοφύτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 415).

1230) ΣΚΟΠΕΙΩΝ ΜΕΘΟΔΙΟΥ — ΠΑΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ — (ἀπὸ πρ. Δεβρῶν) «Παϊσίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

3 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 416).

1231) ΝΕΟΦΥΤΟΥ Η'. — ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — (ἀπὸ Νικοπόλεως) ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΚΛΟΓΗΣ (τῇ 13ῃ Αὐγούστου 1892). «Διονυσίου τοῦ Ε'. πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

27 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 417—419)

ΕΤΟΣ 1892

1232) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ (ἀπὸ Πρεσπῶν). «Προκοπίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

11 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 420).

1233) ΠΡΕΣΠΩΝ — ΑΧΡΙΔΩΝ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ. (ἀπὸ Ἐλασσῶνος). «Ἀλεξάνδρου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Μελενίκου».

14 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 421).

1234) ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Προικοννήσου). «Ἀνθίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν».

14 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 422).

Σημ. : Ὁ Ἐλασσῶνος Νικόδημος ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον κατὰ Φεβρουάριον τοῦ ἔτους 1897. (Ἐκκλ. Ἀλ. ΙΖ΄, σελ. 7.)

1235) ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΙΓΝΑΤΙΟΥ (ἀπὸ Λιτίτζης). «Νικοδήμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἐλασσῶνος».

14 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 423).

1236) ΛΙΤΙΤΖΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ - Χ΄΄ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκόπου Λαφνουσίας). «Ἰγνατίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Προικοννήσου».

14 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 424).

1237) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ἀπὸ Σερρῶν). «Νεοφύτου ψήφῳ κοινῇ τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τῶν λογάδων τοῦ εὐσεβοῦς ἡμῶν Γένους ἀναδειχθέντος εἰς τὸν ἁγιώτ. Πατριαρχικὸν καὶ Ἀποστολικὸν Οἰκουμενικὸν Θρόνον».

1 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 425).

1238) ΑΜΙΣΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ - - ΣΑΚΚΟΠΟΥΛΟΣ - (Ἀρχιμ.) «Αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ Πανιερ. Μ. Ἀμασείας κυρίου Ἀνθίμου πρὸς ἐπιτροπικὴν ἐπίσκεψιν τῶν Ἐπαρχιωτῶν αὐτοῦ Χριστιανῶν».

1 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 426).

1239) ΣΕΡΡΩΝ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΖΕΡΒΟΥΔΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Μυρέων). «Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὴν Μ. Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης».

1 Φεβρ. (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 427).

1240) ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ — ΓΟΡΓΙΑΣ - (Πρωτοσύγκελ. Μ. Ἡρακλείας Γερμανοῦ). Τιτουλάριος Ἐπίσκ. Μ. Ἡρακλείας.

20 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 428).

1241) ΝΑΖΙΑΝΖΟΥ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ - (Πρωτοσύγκελ. Μ. Ἰωαννίνων Γρηγορίου). Τιτουλάριος Ἐπίσκ. τοῦ Μ. Ἰωαννίνων.

20 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 429).

1242) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΑΙ ΜΑΔΥΤΟΥ — ΕΠΙΣΚ. ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΜΑΜΜΕΛΗΣ — (Πρωτοσύγκ. Μ. Χαλκηδόνος), αἰτήσει καὶ ἀξιώσει τοῦ κανονικοῦ κυριάρχου τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης Μ. Ἡρακλείας κυρίου Γερμανοῦ· «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Φωτίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

(Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 430).

Σημ. : Ὁ Καλλιουπόλεως Φώτιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὸν Ἰανουάριον 1892. (Ἐκκλ. Ἀλήθ. ΙΑ'., σελ. 395).

1243) ΣΒΟΡΝΙΚΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΜΑΝΔΙΤΣ — (Ἀρχιμ.) «Διονυσίου παυθέντος».

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 431).

1244) ΣΗΛΥΒΡΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΓΑΖΗΣ — (ἀπὸ Κασσανδρείας). «Γερμανοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 432).

1245) ΑΒΥΔΟΥ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ — (Πρωτοσύγκελλος Μ. Κυζίκου Νικοδήμου). Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Μ. Κυζίκου.

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 433).

1246) ΚΑΣΣΑΝΔΡΕΙΑΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ (ἀπὸ Βερροίας). «Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὴν Μ. Σηλυβρίας».

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 434).

1247) ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΟΥΣΗΣ ΚΟΣΜΑ — ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως). «Προκοπίου μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγ. Μητρόπολιν Κασσανδρείας».

14 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 435).

1248) ΔΡΥΪΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΜΑΤΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Σερβίων καὶ Κοζάνης). «Κοσμᾶ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Βερροίας καὶ Ναούσης».

30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 436).

1249) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ — ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ — (Ἱεροδιάκονος). «Κωνσταντίου προαχθέντος εἰς τὴν ἁγ. Μ. Δρυϊνουπόλεως».

30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 437).

1250) ΣΤΡΩΜΝΙΤΣΗΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Πολυανῆς). «Καλλινίκου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».
18 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 438).

1251) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ — ΛΕΒΑΝΤΕΡΙΔΗΣ — (Πρωτοσύγκ. Μ. Μυτιλήνης). «Γρηγορίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».
1 Αὐγούστου (Κ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 439).

ΕΤΟΣ 1893

1252) ΔΑΦΝΟΥΣΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ (Ἱεροδιάκονος). Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Μ. Μελενίκου Ἀλεξάνδρου.
Ἰανουάριος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 440).

1253) ΚΛΑΥΔΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ — (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Μ. Ρεύματος.
6 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 441).

1254) ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΚΑΡΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Μ. Πρωτοσυγκέλλου). «Γαβριὴλ παυθέντος διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκτεθειμένους λόγους».
29 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 442).

1255) ΕΦΕΣΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΒΑΛΛΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Μυτιλήνης). «Ἀγαθαγγέλου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».
30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 443).

2256) ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΜΕΘΟΔΙΟΥ — ΑΡΩΝΗΣ — (ἀπὸ Διδυμοτείχου). Ἀποκατάστασις δι' Ὑπομνηματιστικῆς πράξεως «τοῦ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσαντος ἐν αὐτῇ, Κωνσταντίνου προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Ἐφέσου».
30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ., σελ. 444).

1257) ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΦΙΛΟΘΕΟΥ — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ — (ἀπὸ Κορυτσᾶς). «Μεθοδίου ἀποκατασταθέντος εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ ἐπαρχίαν Μυτιλήνης».
30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖʹ. σελ. 445).

1258) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ ΜΕΓΑΚΛΗΣ (ἀπὸ Σισανίου). «Σωφρονίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

4 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 446).

1259) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ — (ἀπὸ Ρόδου) «Φιλοθέου προβιβασθέντος εἰς τὴν Μ. Διδυμοτείχου».

1 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 447).

1260) ΡΟΔΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΑΤΖΗΜΑΡΚΟΥ — ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ. — Ἀρχιγραμ. τῆς Ἱ. Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου). «Γρηγορίου μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγιωτάτην Μητρόπολιν Κορυτσᾶς».

1 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 448).

1261) ΣΙΣΑΝΙΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ — (ἀπὸ Κώου). «Ἀθανασίου προβιβασθέντος εἰς τὸν Θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Θεσσαλονίκης».

1 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 449).

1262) ΚΩΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ — ΠΑΛΑΙΟΚΡΑΣΑΣ — (ἀπὸ πρώην Στρωμνίτσης). «Ἀθανασίου προβιβασθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Σισανίου».

1 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 450).

1263) ΜΥΡΕΩΝ ΕΠΙΣΚ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΘΕΟΤΟΚΑΣ — (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερ. Προϊστάμενος τοῦ ἐν Γαλατᾷ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Νικολάου.

19 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 451).

1264) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΤΣΑΤΣΟΣ — (ἀπὸ πρώην Ἀγχιάλου) «ἅτε δὴ τοῦ πρὸ μικροῦ ἐκλεγέντος κυρίου Γρηγορίου διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκτεθειμένους λόγους, παυθέντος ἀπ' αὐτῆς».

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 452).

1265) ΔΙΣΚΑΤΗΣ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΧΑΤΖΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Παραμυθίας). «Ἰωαννικίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 453).

1266) ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΕΠΙΣΚ. ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Κίτρους). «Ἰωάννου μετατεθέντος εἰς τὴν Μ. Δισκάτης».

12 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 454).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκ. Παραμυθίας προήχθη εἰς Μητρόπολιν κατ' Ἰούνιον 1895.

(Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. 65, σελ. 227).

1267) ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΓΑΒΡΙΗΛ — ΙΑΤΡΟΥΛΑΚΗΣ — (ἀπὸ πρ. Τραπεζοῦντος). «Χρυσάνθου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 455).

1268) ΠΡΟΙΚΟΝΝΗΣΟΥ ΒΕΝΕΔΙΚΤΟΥ — ΑΔΑΜΑΝΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Πισσιδείας). «Ἰγνατίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 456).

Σημ. α) Ὁ Βενέδικτος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 16 Αὐγούστου 1906 ὡς πρώην (Γεδεὼν: Προικόννησος, σελ. 214).

Σημ. β) Ὁ Ἰγνάτιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν 4 Ὀκτωβρίου 1893. (Ἐκκλ. Ἀλ., 1906, σελ. 420).

1269) ΠΙΣΣΙΔΕΙΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ — ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Σερβίων καὶ Κοζάνης). «Βενεδίκτου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Προικοννήσου».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 457).

1270) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ — (ἀπὸ πρώην Κορυτσᾶς) «Γερασίμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Πισσιδείας».

23 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 458).

ΕΤΟΣ 1894

1271) ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΧΟΥΤΟΥΡΙΩΤΗΣ ἢ ΧΟΥΤΟΥΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Λεύκης). «Δωροθέου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

15 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 459).

1272) ΑΜΦΙΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ— (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Κοινότητος Βλάγκας. Βοηθὸς Ἐπίσκοπος.

3 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 460).

1273) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (ἀπὸ Λιτίτσης). «Ἀλεξάνδρου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 464).

1274) ΜΟΓΛΕΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΚΙΟΥ — ΜΑΡΓΑΡΙΤΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. πρώην Κίτρους). «Ἀβερκίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

30 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 465).

Σημ. Ὁ Ἀβέρκιος ἐφησυχάζων ἐν Καλλιπόλει ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1900.

1275) ΛΙΤΙΤΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Δαφνουσίας). «Κωνσταντίνου προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Μελενίκου».

3 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 466).

1276) ΣΕΡΒΙΩΝ ΚΑΙ ΚΟΖΑΝΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΜΑΤΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Δρυϊνουπόλεως) ἀποκατάστασις δι' Ὑπομνηματιστικῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς πράξεως «ὡς καὶ ἄλλοτε εὐδοκίμως ἀρχιερατεύσαντα ἐν αὐτῇ».

31 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 467).

Σημ. : Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης Κωνστάντιος ἀπέθανε κατὰ τὸ ἔτος τῆς ἐκλογῆς του.

1277) ΛΕΥΚΗΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΒΑΡΒΑΚΗΣ — (Μ. Ἀρχιμ. τοῦ Οἰκουμ. Θρόνου) «ἐπὶ τῷ προΐστασθαι ἀρχιερατικῶς τῆς Ἱερᾶς Νοσοκομειακῆς Μονῆς Ζωοδόχου Πηγῆς...».

4 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 468).

1278) ΔΡΥΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΓΙΑΝΝΑΡΟΣ — (ἀπὸ πρ. Σερβίων καὶ Κοζάνης) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Κωνσταντίου ἀποκατασταθέντος εἰς τὴν ἐπαρχίαν Σερβίων καὶ Κοζάνης».

4 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 469).

1279) ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΒΑΛΑΣΙΑΔΗΣ (ἀπὸ Μ. Ἀρχιδιάκονος) παυθέντος Γαβριήλ.

16 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 470).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ὁ Μαρωνείας Γαβριὴλ καθῃρέθη κατ' Ἰούλιον τοῦ 1894 (Κῶδιξ ΞΖ΄., 473), ἀφωρίσθη κατ' Αὔγουστον τοῦ αὐτοῦ ἔτους (Κ. ΞΖ΄., 477) καὶ ἠθῳώθη κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1895) (Κ. ΞΖ΄., σελ. 501).

1280) ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΤΣΑΤΣΟΣ — (ἀπὸ Κορυτσᾶς) παραιτηθέντος Χρυσάνθου.

21 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 471).

1281) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ (ἀπὸ Λέρου καὶ Καλύμνου). «Ἀνθίμου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Λέρου καὶ Καλύμνου».

26 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 472).

1282) ΝΕΟΦΥΤΟΥ Η΄. ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ — ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — «Παραίτησις αὐτόγραφος καὶ ἰδιόγραφος ὑπὸ ἡμερ. 25 Ὀκτωβρίου 1894.

«... Ἀλλ' ἀνεπαρκεῖς νῦν θεωροῦντες τὰς ἡμετέρας πνευματικὰς καὶ σωματικὰς δυνάμεις, ἔγνωμεν ὑποβαλεῖν τὴν οἰκειοθελῆ καὶ κανονικὴν ταύτην παραίτησιν......».

(Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 480).

ΕΤΟΣ 1895.

1283) ΑΝΘΙΜΟΥ ΤΟΥ Ζ΄. ΤΣΑΤΣΟΣ — ΟΙΚΟΥΜ. ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΚΛΟΓΗΣ. (ἀπὸ Λέρου καὶ Καλύμνου). «παραιτηθέντος Νεοφύτου».

20 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 484).

Σημ. : Ὁ πρώην Οἰκουμ. Πατριάρχης Νεόφυτος ὁ Η΄., ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν τῇ πόλει μας ταύτῃ κατὰ Ἰούνιον 1909. (Ἐκκλ. Ἀλήθεια, 1909, σελ. 212).

1284) ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ

-- (ἀπὸ πρ. Θεσσαλονίκης). «Ἀνθίμου προαχθέντος........ εἰς τὸν θρόνον τὸν Οἰκουμενικόν».

23 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 485).

1285) ΚΟΡΥΤΣΑΣ ΓΕΡΒΑΣΙΟΥ — ΩΡΟΛΟΓΑΣ — (Μ. Πρωτοσύγκελλος). «Χρυσάνθου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

24 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 486).

1286) ΝΕΥΡΟΚΟΠΙΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ — Ο ΚΥΔΩΝΙΕΥΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. πρώην Καμπανίας). «Νικηφόρου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

13 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 494).

1287) ΔΑΦΝΟΥΣΙΑΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ (Ἀρχιμ.) Τιτουλάριος Ἐπισκ. Μελενίκου Κωνσταντίνου.

4 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 495).

1288) ΜΥΡΙΟΦΥΤΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΒΑΛΙΟΥΛΗΣ — (Μ. Πρωτοσύγκελλος Μ. Ἀδριανουπόλεως). Τιτουλάριος Ἡρακλείας Γερμανοῦ.

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 496).

1289) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΚΟΣΜΑ — ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Βερροίας), «παυθέντος Ἀλεξάνδρου διὰ τοὺς ἐν Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἀναγραφομένους λόγους.........».

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 497).

1290) ΒΕΡΡΟΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΟΥ — ΙΣΑΑΚΙΔΗΣ — (ἀπὸ Νεοκαισαρείας). «Κοσμᾶ προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Πελαγωνείας».

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 498).

1291) ΝΕΟΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ — ΡΗΓΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ πρώην Πελαγωνείας). «Κωνσταντίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μ. Βερροίας».

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 499).

1292) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν). «Σωφρονίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

26 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 500).

1293) ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΙΔΩΝ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Κλαυδιουπόλεως). «Ἀνθίμου προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Μεσημβρίας».

30 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 503).

1294) ΤΡΩΑΔΟΣ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — (Ἀρχιμ.) Ἱ. Προϊστάμενος Μακροχωρίου). «αἰτήσεως γενομένης πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν παρὰ τοῦ Σεβ. Μ. Δέρκων κ. Καλλινίκου..... πρὸς ἐπιτροπικὴν ἐπίσκεψιν τῶν εὐλογημένων αὐτοῦ Χριστιανῶν». Βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Δέρκων Καλλινίκου.

4 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 504).

ΕΤΟΣ 1896

1295) ΡΑΣΚΟΠΡΕΣΡΕΝΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ (Ἀρχιμ.) «Μελετίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

9 Ἰανουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 505).

Σημ. : Ὁ Διονύσιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Δεκέμβριον τοῦ 1900οῦ ἔτους.

1296) ΜΗΘΥΜΝΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ — ΣΟΥΛΙΔΗΣ — (ἀπὸ Φιλαδελφείας). «Νικηφόρου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

13 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 506).

1297) ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Παραμυθίας). «Στεφάνου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Μηθύμνης».

13 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 507).

1298) ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ — (Μ. Ἀρχιδιάκονος). «Λεοντίου προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Φιλαδελφείας».

13 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 508).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ Παραμυθίας προήχθη διὰ Πατριαρχικοῦ - Συνοδικοῦ Τόμου εἰς Μητρόπολιν κατὰ Ἰούνιον τοῦ 1895. (Κῶδιξ ΞΕ΄., σελ. 487).

1299) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Σταυρουπόλεως) παραιτηθέντος Ἀνθίμου.

20 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 509).

Σημ. : Ὁ Ἄνθιμος μὴ δυνηθεὶς νὰ μεταβῇ εἰς Μεσημβρίαν διετέλει ἐν Φαναρίῳ ἐν διαθεσιμότητι καὶ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Σεπτέμβριον τοῦ 1904.

1300) ΧΑΡΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΚΑΡΑΒΑΓΓΕΛΗΣ — (Ἀρχιμ.) Ἀρχιερατ. Προϊστάμενος Σταυροδρομίου. «Τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκ. Σταυρουπόλεως κ. Γενναδίου, προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Μεσημβρίας». Βοηθὸς Ἐπίσκοπος.

20 Φεβρουαρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 510).

1301) ΡΟΔΟΣΤΟΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΑΡΑΜΠΟΓΛΟΥΣ — (Ἀρχιμ.) «πρὸς ἐπιτροπικὴν ἐπίσκεψιν τῶν εὐλογημένων αὐτοῦ (Μ. Ἀδριανουπόλεως) Χριστιανῶν τοῦ τμήματος Σαράντα Ἐκκλησιῶν».

Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος Μ. Ἀδριανουπόλεως Κυρίλλου.

5 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 511).

1302) ΒΟΔΕΝΩΝ ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΣΑΚΚΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἐπισ. Κίτρους), θανόντος Ἱεροθέου.

16 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., 512).

Σημ. : Ὁ Βοδενῶν Ἱερόθεος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 26ῃ Μαρτίου 1896 ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

1303) ΔΡΑΜΑΣ ΦΙΛΟΘΕΟΥ — ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ (ἀπὸ Διδυμοτείχου). «Γερμανοῦ πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 518).

1304) ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΒΑΦΕΙΔΗΣ — (ἀπὸ Νικοπόλεως). «Φιλοθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Δράμας».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 519).

1305) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΓΑΒΡΙΗΛ — ΙΑΤΡΟΥΔΑΚΗΣ — (ἀπὸ Μαρωνείας). «Κωνσταντίνου μετατεθέντος εἰς τὴν Μ. Διδυμοτείχου».

1 Αὐγούστου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ'., σελ. 520).

1306) ΒΟΣΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΜΑΝΔΙΤΣ — (ἀπὸ Σβορνικίου). «Γεωργίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

8 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 521).

1307) ΜΕΣΗΜΒΡΙΑΣ ΧΑΡΙΤΩΝΟΣ — ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ἀργυρουπόλεως), «ἅτε δὴ τοῦ εἰς αὐτὴν προαχθέντος κυρίου Γενναδίου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος».

24 Ὀκτωβρίουυ (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 522).

1308) ΕΥΔΟΞΙΑΔΟΣ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΜΟΣΧΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος τοῦ Μ. Χαλκηδόνος Ἰωακείμ.

5 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 523).

1309) ΣΚΟΠΕΙΩΝ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν). «Μεθοδίου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

18 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 524).

1310) ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΙΔΩΝ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ναζιανζοῦ). «Ἀμβροσίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς Μ. Σκοπείων».

19 Νοεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 525).

1311) ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΔΩΡΟΘΕΟΥ — ΜΑΜΜΕΛΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Καλλιουπόλεως). «Κλήμεντος τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

7 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 526).

Σημ. : Ὁ Κλήμης ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1896 ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ αὐτοῦ.

Σημ. : Τὸν Ἰούνιον τοῦ ἔτους 1896 διὰ Συνοδικοῦ Τόμου κατηργήθη ἡ Μητρόπολις Δισκάστης καὶ προσετέθη τὸ ἥμισυ αὐτῆς τῇ Μητροπόλει Γρεβενῶν, τὸ δὲ ἕτερον ἥμισυ τῇ Μητροπόλει Ἐλασσῶνος.

(Τόμ. Συνοδ. Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. 66, σελ. 254).

1312) ΜΕΛΙΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΠΙΣΚ. — ΙΩΑΚΕΙΜ — ΒΑΞΕΒΑΝΙΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) Τιτουλ. Ἐπισκ. Κυζίκου Νικοδήμου.

12 Δεκεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 527).

1313) ΡΕΘΥΜΝΗΣ — ΑΥΛΟΠΟΤΑΜΟΥ ΕΠΙΣΚ. ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Χερρονήσου). «Ἱεροθέου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

11 Μαρτίου 1896 (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 528).

(Ἀντίγραφον ὑπομνήματος. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν Κρήτῃ).

1314) ΧΕΡΡΟΝΗΣΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (Ἀρχιμ.) «Διονυσίου μετατεθέντος εἰς τὴν Ἐπισκοπὴν Ρεθύμνης καὶ Αὐλοποτάμου». (Ἀντίγραφον Ὑπομνήματος. Ἡ ἐκλογὴ ἐγένετο ἐν Κρήτῃ).

11 Μαρτίου 1896. (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΞΖ΄., σελ. 528).

ΕΤΟΣ 1897

1315) ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Ε΄. - ΒΑΛΛΙΑΔΗΣ — ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΕΚΛΟΓΗΣ (ἀπὸ Ἐφέσου) «... τοῦ ἁγιωτάτου τούτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Θρόνου ἐν στερήσει τοῦ οἰκείου προστάτου γενομένου, ἅτε δὴ τοῦ τέως ἰθύνοντος Παναγιωτάτου Πατριάρχου κυρίου Ἀνθίμου Ζ΄. κανονικὴν ἀπ' αὐτοῦ τῇ κθ΄. τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου τοῦ ἔτους τούτου (1897) ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ παραίτησιν...».

2 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 1—3).

Σημ. : Μετέστη πρὸς Κύριον τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1914. Ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία ἐγένετο ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, προεξάρχοντος τοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ τοῦ Ε΄.

1316) ΣΒΟΡΝΙΚΙΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ — ΖΙΒΚΟΒΙΤΣ — (Ἀρχιμ.) «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Νικολάου —Μάνδιτς— προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Βόσνης».

1 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 4).

1317) ΕΦΕΣΟΥ ΙΩΑΚΕΙΜ - ΕΥΘΥΒΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ Χαλκηδόνος) «Τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος κυρίου Κωνσταντίνου κοινῇ ψήφῳ κλήρου καὶ λαοῦ προαχθέντος εἰς τὸν Ἁγιώτατον τοῦτον Ἀποστολικὸν καὶ Πατριαρχικὸν Θρόνον......».

10 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 5).

1318) ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΥ — ΚΑΒΒΑΚΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Ἡρακλείας). «Ἰωακεὶμ προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τοῦ ἁγ. Μ. Ἐφέσου..........».

10 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 6).

1319) ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ (ἀπὸ Νικαίας). «Γερμανοῦ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Χαλκηδόνος».

13 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 7).

1320) ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ ΚΥΡΙΛΛΟΥ — ΜΟΥΜΤΖΗΣ — (Ἀρχιγραμ. τῆς Ἱ. Συνόδου Οἰκουμ. Πατριαρχείου). «Μεθοδίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος..........».

13 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 8).

Σημ. : Ὁ Μυτιλήνης Μεθόδιος ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ καὶ δὶς διετέλεσε Μυτιλήνης (1867—1876) καὶ (ἀπὸ 30 Ἀπριλίου 1893—1897). Ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1897 ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ.

1321) ΝΙΚΑΙΑΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ — (ἀπὸ Λέρου καὶ Καλύμνου). «Ἱερωνύμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Ἡρακλείας».

29 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 9).

1322) ΛΕΡΟΥ ΚΑΙ ΚΑΛΥΜΝΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ — ΧΑΤΖΗ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ — (ἀπὸ πρ. Λισκάτης). «Σωφρονίου προαχθέντος εἰς τὴν Μ. Νικαίας».

24 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 10).

1323) ΕΛΑΣΣΩΝΟΣ ΣΩΦΡΟΝΙΟΥ — ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Καρπάθου καὶ Κάσου). «Νικοδήμου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

31 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 11).

Σημ. : Ὁ Νικόδημος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Φεβρουάριον τοῦ 1897.

Σημ. : Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1896, διὰ Συνοδικοῦ Τόμου, κατηργήθη ἡ Ἐπισκοπὴ Πέτρας καὶ συνηνώθη τὸ ἥμισυ αὐτῆς τῇ Μητροπόλει Ἐλασσῶνος καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τῇ Ἐπισκοπῇ Κίτρους.

(Συνοδ. Τόμ. Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. 66, σελ. 253).

1324) ΚΑΛΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΙΕΡΩΝΥΜΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Εἰρηνουπόλεως). «Δωροθέου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Γρεβενῶν».

3 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 12).

1325) ΚΑΡΠΑΘΟΥ — ΚΑΣΟΥ ΑΓΑΘΑΓΓΕΛΟΥ — Χ΄΄. ΝΙΚΟΛΑΟΥ — (ἀπὸ Ἐρυθρῶν). «Σωφρονίου προαχθέντος εἰς τὸν ἁγ. θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Ἐλασσῶνος».

31 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ΄., σελ. 13).

1326) ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΩΝ ΕΠΙΣΚ. ΝΕΟΦΥΤΟΥ — ΚΟΤΖΑΜΑΝΙΔΗΣ — (Ἀρχιδιάκ. Μητροπόλεως Σμύρνης). «τοῦ ἐν αὐτῇ ἀρχιερατεύοντος Ἰακώβου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος καὶ εἰς τὰς οὐρανίους Μονὰς μεταστάντος τοῦ δὲ κυριάρχου τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης Σεβ. Μ. ἁγ. Σμύρνης κυρίου Βασιλείου ἀναθεμένου τὴν ἐντολὴν διαδόχου τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐγγράφως».

11 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 14).

1327) ΓΑΝΟΥ ΚΑΙ ΧΩΡΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΜΙΚΡΟΥΛΗΣ — (ἀπὸ Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν). «Διονυσίου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

27 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 15).

Σημ. : Ὁ Διονύσιος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 10ῃ Σεπτεμβρίου 1897

(Ἐκκλ. Ἀλήθεια ΙΖ΄., σελ. 231).

1328 ΠΑΡΑΜΥΘΙΑΣ ΚΑΙ ΦΙΛΙΑΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ — ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ — (ἀπὸ Λιτίτζης). «Κωνσταντίνου προαχθέντος εἰς θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Γάνου καὶ Χώρας».

27 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 16).

1329) ΛΙΤΙΤΖΗΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ — ΛΕΒΑΝΤΕΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ πρ. Νευροκοπίου). «Βασιλείου Παπαχρήστου, μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Παραμυθίας καὶ Φιλιατῶν».

27 Σεπτεμβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 17).

1330) ΠΑΜΦΙΛΟΥ ΜΕΛΙΣΣΗΝΟΥ — ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ — (Ἀρχιμ.) Χωρεπίσκοπος «Κουρτουλούς». «...Ἐπισκόπου Ναζιανζοῦ κυρίου Παναρέτου, ἀρχ. Προϊσταμένου τῆς ἐν Ταταούλοις Ὀρθοδόξου Κοινότητος, προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητρ. Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν......».

30 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄. 18).

ΕΤΟΣ 1898

1331) ΚΡΗΤΗΣ ΕΥΜΕΝΙΟΥ — ΞΗΡΟΥΔΑΚΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Λάμπης). «Τιμοθέου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

12 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 21).

Σημ. : Ὁ Κρήτης Τιμόθεος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1897

ΕΤΟΣ 1899

1332) ΙΕΡΙΣΣΟΥ ΚΑΙ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ ΙΩΑΚΕΙΜ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Μ. Στρωμνίτσης). «Ἱλαρίωνος — Μακαρώνης — παυθέντος ἀπ' αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τοῖς Πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκτεθεμένους λόγους τοῦ δὲ κυριάρχου τῆς Ἐπισκοπῆς ταύτης Σεβ. Μητρ. Θεσσαλονίκης κυρίου Ἀθανασίου ἀναθεμένου τῇ Ἐκκλησίᾳ τὴν ἐκλογὴν καταλλήλου διαδόχου αὐτοῦ.... ὅπως ἀναλάβῃ προεδρικῶς τὴν ἀρχιερατικὴν προστασίαν τῆς ἐπαρχίας ταύτης......».

18 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 22).

Σημ. : Ὁ Ἰωακεὶμ ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν τῇ 8ῃ Δεκεμβρίου 1906.

1333) ΣΤΡΩΜΝΙΤΖΗΣ ΠΑΝΑΡΕΤΟΥ — ΠΕΤΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν). «Ἰωακεὶμ μετατεθέντος προεδρικῶς εἰς τὴν Ἁγιωτάτην Ἐπισκοπὴν Ἱερισσοῦ καὶ ἁγίου Ὄρους».

18 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 23).

1334) ΠΡΕΣΠΩΝ ΚΑΙ ΑΧΡΙΔΩΝ ΑΝΘΙΜΟΥ — ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Μετρῶν καὶ Ἀθύρων). «Παναρέτου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Στρωμνίτσης».

18 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 24).

1335) ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΑΘΥΡΩΝ ΕΠΙΣΚ. ΙΩΑΚΕΙΜ — ΕΠΑΣΟΓΛΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Πολυανῆς). «Ἀνθίμου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μ. Πρεσπῶν καὶ Ἀχριδῶν».

20 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ΄., σελ. 25).

1336) ΠΟΛΥΑΝΗΣ ΠΑΡΘΕΝΙΟΥ (ἀπὸ Ἐπισκ. Δαφνουσίας). «Ἰωακεὶμ μετατεθέντος εἰς τὴν ἁγ. Ἐπισκοπὴν Μετρῶν καὶ Ἀθύρων».

20 Μαρτίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 26).

1337) ΜΕΛΕΝΙΚΟΥ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ — (ἀπὸ Φιλαδελφείας). «Κωνσταντίνου παυθέντος τέλεον ἀπ' αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Συνόδου ἐκτεθεμένους λόγους».

29 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ'., σελ. 27).

1338) ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑΣ ΛΕΟΝΤΙΟΥ — ΧΟΥΤΟΥΡΙΩΤΗΣ — (ἢ ΧΟΥΤΟΥΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Κολωνίας). «Λεοντίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Μελενίκου».

29 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 28).

1339) ΚΟΛΩΝΙΑΣ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ — ΨΩΜΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιμ.) «Λεοντίου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτ. Μητροπόλεως Φιλαδελφείας».

29 Ἀπριλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 29).

1340) ΑΓΚΥΡΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ — ΣΑΚΚΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Βοδενῶν). «Γερασίμου τὸ ζῆν ἐκμετρήσαντος».

1 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 30).

Σημ. : Ὁ Ἀγκύρας Γεράσιμος ἀνεπαύθη εἰς ἡλικίαν 79 ἐτῶν τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1899. (Ἐφημ. Κων)πολις, 8 Φεβρ. 1899).

1341) ΒΟΔΕΝΩΝ ΝΙΚΟΔΗΜΟΥ — ΚΟΜΝΗΝΟΣ — ΑΝΔΡΕΟΥ — (ἀπὸ Ἐπισκ. πρ. Μυριοφύτου). «Νικολάου προαχθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Ἀγκύρας».

1 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 31).

1342) ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ — ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ — (ἀπὸ Ἐπ. Ἀμφιπόλεως). «Βησσαρίωνος πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

5 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 32).

Σημ. : Κατ' Αὔγουστον τοῦ 1899 ἐγένετο ἡ ἕνωσις τοῦ τμήματος Σπαθίας τῇ Μητροπόλει Δυρραχίου. (Τόμ. Συνοδικός, Κῶδ. Πατρ. Ἀρχειοφ. 70, σελ. 229. — Κῶδ. Συνοδ. Τόμων καὶ Σιγιλλίων 978, σελ. 1). Ὁ Δυρραχίου Βησσαρίων ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κατὰ Μάρτιον τοῦ 1899. (Ἐκκλ. Ἀλήθεια 1899, σελ. 112).

1343) ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟΥ ΦΙΛΑΡΕΤΟΥ ΒΑΦΕΙΔΗΣ (ἀπὸ Καστορίας). «Κωνσταντίνου πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος».

6 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 33).

Σημ.: Ὁ Κωνσταντῖνος ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν ἐν Διδυμοτείχῳ τῇ 26ῃ Ἀπριλίου 1899. Ὁ Κωνσταντῖνος καὶ ὁ Φιλάρετος Βαφείδης ἦσαν ἀδελφοί.

1344) ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ ΛΟΥΚΑ ΠΕΤΡΙΔΗΣ (ἢ ΤΡΙΚΩΛΗΣ) (ἀπὸ Μ. Αἴνου). «Γρηγορίου παυθέντος».

22 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΘ'., σελ. 34).

Σημ.: Ὁ πρώην Δρυϊνουπόλεως Γρηγόριος ἐφησυχάζων ἐν Φαναρίῳ, ἀπεβίωσε τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 1926.

1345) ΑΙΝΟΥ ΓΕΡΜΑΝΟΥ ΘΕΟΤΟΚΑΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Μυρέων). «Λουκᾶ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως».

22 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 35).

1346) ΞΑΝΘΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ ΔΙΑΝΟΥΜΑΚΗΣ — (Ἱεροδιάκονος). «αἰτήσεως γενομένης παρὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου ἁγίου Σμύρνης κυρίου Βασιλείου τοῦ χειροτονηθῆναι τὸν ἄξιον ὡς Ἐπίσκοπον βοηθὸν τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Σμύρνης».

29 Μαΐου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 36).

1347) ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ — ΚΑΠΟΛΑΡΗΣ (ἀπὸ Λήμνου). «Φιλαρέτου προαχθέντος εἰς τὸν Θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Διδυμοτείχου».

3 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 37).

1348) ΛΗΜΝΟΥ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΜΑΣΧΑΣ — (Μ. Ἀρχιδιάκονος). «Ἀθανασίου μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγιωτάτης Μητροπόλεως Καστορίας».

15 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 38).

1349) ΣΥΝΑΔΩΝ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΜΑΣΤΟΡΑΚΗΣ (Ἀρχιμ.) Χωρεπίσκοπος τῆς Κοινότητος Σωτῆρος Χριστοῦ Γαλατᾶ.

17 Ἰουνίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 39).

1350) ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ ΜΕΛΕΤΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ — (Ἀρχιμ.)

-- (Διευθυντὴς τῆς ἐν Ἰωαννίνοις Ἱερατικῆς Σχολῆς). Τιτουλάριος Ἐπίσκοπος.

15 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 40).

1351) ΒΕΛΛΑΣ ΚΑΙ ΚΟΝΙΤΣΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ — ΑΡΑΜΠΟΓΛΟΥΣ — (ἀπὸ Ἐπισκ. Ροδοστόλου). «Βασιλείου παραίτησιν οἰκειοθελῆ ὑποβαλόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ».

22 Ἰουλίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ'., σελ. 41).

Σημ. Ἀρχειοφ. : Ἡ Ἐπισκοπὴ Βελλᾶς κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1895 προήχθη εἰς Μητρ. Βελλᾶς καὶ Κονίτσης.

(Κῶδιξ Π. Ἀρχειοφ. 65, σελ. 227).

1352) ΤΡΙΠΟΛΕΩΣ ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ — ΜΟΣΧΟΝΑΣ -- (Ἀρχιμ.) «Ἐπειδὴ ὁ Παναγιώτατος καὶ Μακαριώτατος Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κύριος Σωφρόνιος ἀνήνεγκε διὰ γραμμάτων ὅτι, χρείας γενομένης προχειρισθῆναι εἰς ἀρχιερέα τὸν ἄξιον ἐπὶ ψιλῇ μόνῃ προσηγορίᾳ τῆς πάλαι ποτὲ διαλαμψάσης ἁγιωτ. Μητροπόλεως Τριπόλεως ἐπὶ τῷ συναντιλαμβάνεσθαι ὑπὲρ τῶν ἀναγκῶν τοῦ Ἁγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ θρόνου Ἀλεξανδρείας, οὐκ ἦν δυνατὴ ἡ κατὰ τοὺς ἱεροὺς κανόνας ἐκλογὴ καὶ χειροτονία διὰ τὴν ἔλλειψιν παρὰ τῇ Αὐτοῦ σεβασμίᾳ Παναγιότητι τοῦ κανονικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐκλεξόντων καὶ τὴν χειροτονίαν ἐπιτελεσόντων ἀρχιερέων καὶ ἠξίωσεν ἀδελφικῶς γενέσθαι ἐνταῦθα τήν τε κανονικὴν ἐκλογὴν καὶ χειροτονίαν......».

Αὔγουστος (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 42).

1353) ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΚΟΣΜΑ -- ΕΥΜΟΡΦΟΠΟΥΛΟΣ — (ἀπὸ Πελαγωνείας). «Γαβριὴλ παυθέντος τέλεον ἀπ' αὐτῆς διὰ τοὺς ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς Ἱ. Συνόδου ἐκτεθεμένους λόγους».

19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ ΠΙΑ'., σελ. 43).

1354) ΠΕΛΑΓΩΝΕΙΑΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΥ — ΣΤΑΥΡΙΝΟΣ -- (ἀπὸ Σκοπείων). «Κοσμᾶ μετατεθέντος εἰς τὸν θρόνον τῆς ἁγ. Μητροπόλεως Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης».

19 Ὀκτωβρίου (Κῶδ. Π. Ἀρχειοφ. ΠΙΑ'., σελ. 44).

(Συνεχίζεται)

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΝΗ ΣΧΟΛΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΩΡΙΓΕΝΗ (*)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 8. ΤΟ ΤΡΙΑΔΙΚΟΝ ΔΟΓΜΑ.

Διονύσιος ὁ Ἀλεξανδρείας. **Αἱ ἐπὶ τοῦ δόγματος τούτου** ἀπόψεις τοῦ Διονυσίου διεμορφώθησαν ἐκ διαφόρων παραγόντων καὶ προϋποθέσεων. Κατ᾽ ἀρχὴν θὰ πρέπῃ νὰ ἔχωμεν ὑπ᾽ ὄψιν ἡμῶν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Πατὴρ ζῇ κατὰ τὸν Γ΄. αἰῶνα, ὅτι ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑλληνικὴν Θεολογίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ὅτι προέρχεται ἐκ τῆς Ἀλεξανδρινῆς Σχολῆς καὶ ὅτι τέλος λαμβάνει μέρος εἰς ἀγῶνας ἐναντίον τῶν αἱρετικῶν, ὅτι παρεξηγεῖται ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου Ρώμης καὶ γράφει τὸν Ἔλεγχον καὶ τὴν Ἀπολογίαν αὐτοῦ.

Ὁ Θεὸς εἶναι εἷς, ὁ Δημιουργὸς τῶν ἁπάντων καὶ ἐγχειρίζων τὴν βασιλείαν εἰς τοὺς βασιλεῖς. 1) Τοῦτον σεβόμεθα καὶ προσκυνοῦμεν. Ὁ Θεὸς εἶναι αἰώνιος, ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους, «ὁ δέ γε Θεὸς αἰώνιόν ἐστι φῶς, οὔτε ἀρξάμενον, οὔτε λῆξον ποτέ». 2) Μὴ ἔχων ἀρχὴν θεωρεῖται αὐτοαγέννητος. Εἰς τὸ περὶ Φύσεως ἔργον τονίζονται μετὰ μεγάλης ἐμφάσεως ἡ Δημιουργία καὶ ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν κόσμον ὡς ἰδιαίτεραι ἰδιότητες τοῦ Θεοῦ. Ὁ Θεὸς εἶναι διάφορος τῆς ὕλης, «οὐ γὰρ ταὐτόν ἐστιν ἡ ὕλη καὶ ὁ Θεός». 3) Ἡ ἐν τῷ κόσμῳ ἐπικρατοῦσα τάξις καὶ ἁρμονία μαρτυροῦν τρανῶς περὶ τῆς ὑπάρξεως ἑνὸς Σοφοῦ Θεοῦ καὶ καταρρίπτουν τὴν περὶ τύχης θεωρίαν.

Ἐν τῷ Χριστιανισμῷ ὁ Θεὸς εἶναι Τριαδικός. «Οὕτω μὲν ἡμεῖς εἴς τε τὴν τριάδα τὴν μονάδα πλατύνομεν ἀδιαίρετον, καὶ τὴν τριάδα πάλιν ἀμείωτον εἰς τὴν μονάδα συγκεφαλαιούμεθα». 4) Τὰς περὶ τῶν τριῶν προσώπων ἐν τῇ Τριάδι ἀπόψεις τοῦ Διονυσίου δυνάμεθα νὰ κατανοήσω-

---

***) Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου.**

1) Ἐπ. πρὸς Γερμανόν, σ. 31.

2) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 187.

3) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 183.

4) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 193. Ταῦτα διευκρινίζονται εἰς τὴν συνέχειαν τοῦ λόγου

μεν καλλίτερον ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ γραφέντα, τὰς κατ᾽ αὐτοῦ προσαφθείσας κατηγορίας καὶ τὴν ἀπάντησίν του.

Ὁ Διονύσιος Ρώμης εἰς τὸ γράμμα του «Κατὰ τῶν τὰ τοῦ Σαβελλίου φρονούντων» προσάπτει πέντε κυρίως κατηγορίας συγκεκαλυμμένως κατὰ τοῦ Διονυσίου Ἀλεξανδρείας.

1. Ὅτι χωρίζονται καὶ διαιροῦνται τὰ τρία Πρόσωπα ἀλλήλων.

2. Ὅτι δὲν τονίζεται ἡ αἰωνιότης τοῦ Υἱοῦ.

3. Ὅτι ὅτε γίνεται λόγος περὶ τοῦ Πατρὸς δὲν μνημονεύεται ὁ Υἱός.

4. Ὅτι δὲν γίνεται χρῆσις τοῦ ὅρου «Ὁμοούσιος», καὶ

5. Ὅτι προσάγονται εἰκόνες ὄχι καὶ τόσον ὀρθόδοξοι, οἷαι τοῦ ποιητοῦ καὶ τοῦ ποιήματος, τοῦ γεωργοῦ καὶ τοῦ φυτοῦ, τοῦ ναυπηγοῦ καὶ τοῦ σκάφους. 5)

Ὁ Θεός, κατὰ τὸν Διονύσιον, ὑπάρχει καὶ ὑπῆρχε πάντοτε ὡς Πατήρ, «οὐ γὰρ ἦν ὅτε ὁ Θεὸς οὐκ ἦν πατήρ». 6) Ὁ Υἱὸς ἔχει τὸ εἶναι Αὐτοῦ ἐκ τοῦ Πατρός,

Ἀεὶ τὸν Χριστὸν εἶναι, Λόγον ὄντα, καὶ σοφίαν καὶ δύναμιν — οὐ γὰρ δὴ τούτων ἄγονος ὢν ὁ Θεὸς εἶτα ἐπαιδοποιήσατο — ἀλλ᾽ ὅτι μὴ παρ᾽ ἑαυτοῦ ὁ υἱός, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ πατρὸς ἔχει τὸ εἶναι. 7)

Ἡ αἰωνιότης τοῦ Πατρὸς ἀποδίδεται καὶ εἰς τὸν Υἱόν. Ὁ Διονύσιος παραδεχόμενος ὡρισμένας ἐκ τῶν ἀνωτέρω εἰκόνας «ὡς ἀχρειοτέρων καὶ ἐξ ἐπιδρομῆς», προσπαθεῖ νὰ διορθώσῃ αὐτάς, δίδων ἄλλας εἴτε καὶ ἐπεξηγῶν αὐτάς. Οὕτω παραθέτει τὴν εἰκόνα τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἀπαυγάσματος, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἀτμίδος, τῆς πηγῆς καὶ τοῦ ποταμοῦ, τοῦ ἐνδιαθέτου καὶ τοῦ προφορικοῦ λόγου. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατηγορίαν «ὡς οὐ λέγοντος τὸν Χριστὸν ὁμοούσιον εἶναι τῷ Θεῷ», τονίζεται ὅτι ἡ ἔκφρασις αὕτη δὲν ἀνευρίσκεται ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ, ἀντ᾽ αὐτῆς ὅμως χρησιμοποιοῦνται ἕτεραι ἐκφράσεις καὶ εἰκόνες ὅμοιαι πρὸς αὐτήν, ὅπως ὁμογενής, σχέσις γονέων πρὸς τέκνα αὐτῶν, ὁμοφυὴ φυτοῦ, σπέρματος καὶ ρίζης. Ὁ Πατὴρ ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ποιητής, ὅπερ ἐξυπονοεῖ τὸν Υἱὸν ὡς ποίημα. Εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ Ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας λέγει ὅτι παρεμπιπτόντως ἐχρησιμοποίησε τὴν ἔκφρασιν ταύτην, οὐχὶ ὅμως ὑπὸ τὴν σημασίαν τοῦ τεχνίτου καὶ τοῦ χειροτεχνήματος, ἀλλὰ τοῦ ποιητοῦ τῶν λόγων καὶ τῆς φιλοσοφίας ἐν σχέσει πρὸς τοὺς λόγους καὶ τὰς διδασκαλίας αὐτοῦ.

5) σελ. 165—198.

6) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 186.

7) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 186.

ποιητάς γὰρ τῶν ἰδίων λόγων Ἑλλήνων μὲν οἱ σοφοί φασι, καίτοι πατέρας ἑαυτοὺς ὄντας τῶν ἰδίων λόγων. Ὡς δὲ θεία Γραφὴ καὶ τῶν ἀπὸ καρδίας κινημάτων ποιητὰς ἡμᾶς διαγορεύει, ποιητὰς νόμου καὶ Κρίσεως καὶ Δικαιοσύνης λέγουσα. 8)

Τὸ τρίτον ἐν τῇ Τριάδι Πρόσωπον εἶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Πατήρ, Υἱὸς καὶ Ἅγιον Πνεῦμα συνιστοῦν τὰς τρεῖς ἐν τῇ Τριάδι Ὑποστάσεις. Ὅπως ὁ Υἱὸς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ κεχωρισμένος ἀπὸ τοῦ Θεοῦ Πατρός, τὸ ἴδιον καὶ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἀπὸ τῶν δύο ἄλλων Προσώπων.

Τῶν ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντων ὀνομάτων ἕκαστον ἀχώριστόν ἐστι καὶ ἀδιαίρετον τοῦ πλησίον. Πατέρα εἶπον, καὶ πρὶν ἐπαγάγω τὸν υἱόν, ἐσήμηνα καὶ τοῦτον ἐν τῷ πατρί. Υἱὸν ἐπήγαγον· εἰ καὶ μὴ προειρήκειν τὸν πατέρα, πάντως ἂν ἐν τῷ υἱῷ προείληπτο. Ἅγιον πνεῦμα προσέθηκα· ἀλλ' ἅμα καὶ πόθεν καὶ διά τινος ἐφήρμοσα. Οἱ δὲ οὐκ ἴσασιν ὅτι μήτε ἀπηλλοτρίωται πατὴρ υἱοῦ ᾗ πατήρ, — προκαταρκτικὸν γάρ ἐστι τῆς συναφείας τὸ ὄνομα, — οὔτε ὁ υἱὸς ἀπώκισται τοῦ πατρός· ἡ γὰρ πατὴρ προσηγορία δηλοῖ τὴν κοινωνίαν. Ἔν τε ταῖς χερσὶν αὐτῶν ἐστι τὸ πνεῦμα, μήτε τοῦ πέμποντος μήτε τοῦ φέροντος δυνάμενον στέρεσθαι. Πῶς οὖν ὁ τούτοις χρώμενος τοῖς ὀνόμασι μεμερίσθαι ταῦτα καὶ ἀφωρίσθαι παντελῶς ἀλλήλων οἴομαι; 9)

Τὸ χωρίον τοῦτο μετὰ μεγάλης σαφηνείας δεικνύει τὴν περὶ τῶν τριῶν προσώπων ἀντίληψιν τοῦ Διονυσίου. Μολονότι εὑρισκόμεθα ἕνα αἰῶνα πρὸ τῆς Α' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, βλέπομεν τὸν Διονύσιον συνετὸν καὶ μεμετρημένον, νὰ προσπαθῇ νὰ εὑρίσκηται πάντοτε ἐντὸς τῶν ὁρίων τῆς Ἁγίας Γραφῆς καὶ τῆς Ἱ. Παραδόσεως ὅταν ἐκφράζηται περὶ τοῦ Τριαδικοῦ δόγματος.

Ὁ Διονύσιος κατακλείει τὸν Ἔλεγχον καὶ τὴν Ἀπολογίαν αὐτοῦ, παρὰ Βασιλείῳ, διὰ τῆς δοξολογίας, «τῷ δὲ Θεῷ πατρί, καὶ υἱῷ τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστῷ, σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι, δόξα καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων ἀμήν. 10)

Θ ε ό γ ν ω σ τ ο ς. Εἰς τὰ ὀλίγα διασωθέντα τεμάχια ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Θεογνώστου βεβαίως δὲν δυνάμεθα ἀκριβῶς νὰ ἀνεύρωμεν τὸ δογματικὸν σύστημα καὶ τὰς περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἀντιλήψεις αὐτοῦ. Ἡ ὑπὸ τοῦ Φωτίου ἀνάλυσις τῶν Ὑποτυπώσεων αὐτοῦ οὐδόλως μᾶς βοηθεῖ

---

8) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 195.

9) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 191—2.

10) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία, σ. 198.

εἰς τὴν προσπάθειαν ταύτην. 11)

Ὁ Θεός, κατ' αὐτόν, εἶναι αἰώνιος, Δημιουργὸς καὶ οὐχὶ συναΐδιος πρὸς τὴν ὕλην.

Ὁ Υἱὸς ἐγεννήθη ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας τοῦ Πατρός. Συνιστᾷ δὲ τὴν εἰκόνα τῆς Οὐσίας τοῦ Πατρός. Καὶ ὑπὸ τοῦ Θεογνώστου χρησιμοποιοῦνται τὰ παραδείγματα τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἀπαυγάσματος, τοῦ ὕδατος καὶ τῆς ἀτμίδος. Κατὰ τὸν ἱ. Φώτιον, ὁ Θεόγνωστος ἐδέχετο τὸν Υἱὸν Ὠριγενιστικῶς ὡς κτίσμα, ὅμως «ἐν γυμνασίας λόγῳ καὶ οὐ δόξης ταῦτα προτιθείς».

Ὁ Υἱὸς προϋφίστατο ὡς Κανὼν τῆς Δημιουργίας. Ἡ ἐνανθρώπησις τοῦ Υἱοῦ ἐγένετο ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς σωτηρίας. Ὁ Σωτὴρ συγκαταβαίνει τοῖς ἀτελέσι καὶ τῇ σμικρότητι αὐτῶν.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κατέρχεται ἐπὶ τῶν τελειουμένων καὶ εἶναι ἡ σφραγὶς αὐτῶν. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ πᾶσα ὑπ' αὐτῶν κατὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος βλασφημία δὲν θὰ τύχῃ συγγνώμης καὶ ἀπολογίας.

Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας. Τὰ χωρία, τὰ ὁποῖα διεσώθησαν ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Πέτρου, 12) ὁμιλοῦν μᾶλλον περὶ τοῦ Β' Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ δὴ περὶ τῆς Ἐνσαρκώσεως Αὐτοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ἀναγινώσκων τις τὰ ὀλίγα ταῦτα τεμάχια, νομίζει ὅτι ἔχει πρὸ ὀφθαλμῶν τοὺς ὅρους τῶν μετέπειτα Οἰκουμενικῶν Συνόδων, αἵτινες προδιέγραψαν τὸ Β' ἐν τῇ Τριάδι Πρόσωπον καὶ τὴν σχέσιν τῶν δύο ἐν αὐτῷ φύσεων μετὰ τὴν ἐνανθρώπησίν Του.

... ὁ μονογενὴς Υἱός, καὶ Λόγος ὁ τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι συναΐδιος, καὶ ὁμοούσιος κατὰ τὴν θεότητα, ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ Θεὸς Ἰησοῦς Χριστός, ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰώνων κατὰ σάρκα τεχθεὶς ἐκ τῆς ἁγίας ἐνδόξου δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου, καὶ κατὰ ἀλήθειαν Θεοτόκου Μαρίας, καὶ ἐπὶ τῆς γῆς ὀφθείς, καὶ τοῖς ὁμοουσίοις κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀνθρώποις ὡς ἄνθρωπος ἀληθῶς συναναστραφείς... 13)

Ἡ ἔλευσις τοῦ Θεοῦ Λόγου εἰς τὸν κόσμον τοῦτον ἐγένετο οἰκείᾳ βουλήσει καὶ θελήματι Θεοῦ, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Θεὸς Λόγος ἐδέχθη τὸν θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν τῶν ἁμαρτωλῶν ἵνα ἡμᾶς ὁδηγήσῃ πρὸς τὸν Θεόν. Εἶναι ὁ δεύτερος ἐξ Οὐρανοῦ ἄνθρωπος. Ὡς τοιοῦτος οὐδόλως ὑπελείφθη τῆς Θεότητος. Θεὸς ὢν φύσει ἄνθρωπος γέ-

11) Τὰ ἐνταῦθα ἀναπτυσσόμενα λαμβάνονται ἐκ τῶν διασωθέντων τεμαχίων, ἐν Ρούθ, ἔνθ. ἀν., III, 409—422.

12) ΕΠΜ., 18 511—520. Ρούθ, ἔνθ. ἀν., IV, 46—51.

13) ΕΠΜ., 18, 517.

γονε φύσει, Ὁ Εὐφραὶμ ὁ Ἀντιοχείας, παρὰ Φωτίῳ, εἰς τὴν χορείαν τῶν Ὀρθοδόξων Πατέρων μνημονεύει καὶ τοῦ ἱ. Πέτρου.

«Ὅτι δὲ δύο φύσεων ἕνωσιν καὶ μίαν ὑπόστασιν καὶ πρόσωπον ἓν ὁμολογεῖν τοῦ ὀρθοῦ φρονήματός ἐστι, καὶ τῶν πατέρων κήρυγμα, Ἰωάννης μὲν ὁ Χρυσόστομος... μαρτυρεῖ... Ἀλλὰ καὶ Πέτρος ὁ Ἀλεξανδρείας καὶ μάρτυς...» 14)

Δίδυμος. Καίτοι ὁ Δίδυμος κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς Ε΄ Οἰκουμενικῆς Συνόδου ὡς αἱρετικός, τὰ ἔργα αὐτοῦ περὶ Ἁγίας Τριάδος καὶ περὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἀπετέλεσαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀποτελοῦν τὰ κλασσικὰ κείμενα εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Τριαδικοῦ δόγματος. Ὁ Διδάσκαλος οὗτος εἰς τὰ προμνησθέντα ἔργα του μάχεται διαρκῶς κατὰ τῶν αἱρετικῶν, κυρίως τῶν Ἀντιτριαδικῶν, Ἀρειανῶν, Εὐνομιανῶν, Πνευματομάχων κ. ἄ. Φέρει τὰ ἐπιχειρήματά των καὶ ἀπαντᾷ ὀρθοδόξως εἰς τὰς ἐνστάσεις αὐτῶν. Ἡ διεξοδικὴ μελέτη τῶν περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τῶν Προσώπων αὐτῆς ἀπόψεων τοῦ Διδύμου εἶναι δυνατὸν νὰ καλύψῃ πολλὰς σελίδας, ἐνταῦθα ὅμως θὰ προσπαθήσωμεν νὰ ἐκθέσωμεν συντόμως τὴν διδασκαλίαν του.

Ὁ Δίδυμος πρὸς ἐπιστήριξιν τῶν ὅσων λέγει δὲν ἀρκεῖται μόνον εἰς τὴν παράθεσιν χωρίων ἐκ τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, ἀλλὰ δανείζεται καὶ ὁλόκληρα τεμάχια ἐκ τῶν θύραθεν ποιητῶν καὶ φιλοσόφων, ἅτινα, κατὰ τὴν ἀντίληψίν του, ὁμιλοῦν περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος, εἴτε καὶ τῶν ἐν Αὐτῇ Προσώπων. Χρησιμοποιεῖ ἐπίσης φιλοσοφικοὺς ὅρους, οἵτινες ἦσαν εὐρέως διαδεδομένοι εἰς τὸ περιβάλλον αὐτοῦ καὶ εἶχον εἰσέλθει εἰς τὴν Χριστιανικὴν Θεολογίαν, ὅπως οὐσία, ὑπόστασις, ἐνυπόστατον, πρόσωπον, κ. ἄ.

Εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ δὲν συναντῶμεν πολλὰς παραπομπὰς αὐστηρῶς περὶ τοῦ Θεοῦ. Ἡ Φύσις καὶ ἡ Οὐσία τοῦ Θεοῦ καὶ τὰ Ἰδιώματα Αὐτοῦ διαρκῶς ἀναπτύσσονται ἐν συναρτήσει πρὸς τὰ τρία Πρόσωπα. Ἡ ἑνότης τοῦ Θεοῦ ἐρευνᾶται ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ Τριαδικὸν Αὐτοῦ καὶ τἀνάπαλιν.

Ἡ λέξις οὐσία, ὅπως καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἀλεξανδρινοῖς, ἀποδίδει τὴν φύσιν τοῦ Θεοῦ. Ἡ οὐσία αὕτη εἶναι ἀσώματος καὶ δὲν δύναται νὰ περιγραφῇ. «Τῆς ἀσωμάτου οὐσίας οὐχ ὑποκειμένης περιγραφαῖς καὶ τύπων διατριβαῖς». 15) Ὁ Θεός, ὁ ὢν κατ' οὐσίαν εἷς μένει ἄτρεπτος, ἀναλλοίωτος, ἄνευ ἀρχῆς καὶ τέλους, αἰώνιος, βασκανίας καὶ παντὸς πάθους

14) Μυριόβιβλος, 229. ΕΠΜ., 103, 993—6.

15) Εἰς Ψαλμοὺς 13. ΕΠΜ., 39, 1220.

ἐλεύθερος, ἀνέφικτος. Εἶναι ὁ Δημιουργὸς καὶ Προνοητὴς τοῦ κόσμου, ὁ κατευθύνων τὸ Σύμπαν, ὁ θεσμοθετῶν καὶ κρίνων ἀψευδῶς. ὁ προγιγνώσκων, ὁ αἴτιος τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὁ ἀγαθὸς καὶ δίκαιος, κ.τ.λ. «Ἐν ἁπάσαις ταῖς ὁδοῖς αἷς ἐπιπορεύεται προνοῶν, διοικῶν, κρίνων, εὐεργετῶν, χαριζόμενος, κολάζων, δίκαιος εὑρίσκεται». 16)

Ὁ ὅρος οὐσία εἰς πολλὰ μέρη διαφέρει τῆς λέξεως ὑπόστασις, δηλῶν τὸ ἄϋλον στοιχεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ μετέχουν καὶ τὰ ἄλλα ἐν τῇ Τριάδι Πρόσωπα, ἐνῷ ὁ ὅρος ὑπόστασις ἔχει τὴν αὐτὴν σχεδὸν σημασίαν πρὸς ὅ,τι σήμερον καλοῦμεν πρόσωπον. Ἄλλωστε καὶ παρὰ τῷ Διδύμῳ συναντῶμεν τὴν ὑπὸ τὴν αὐτὴν ἔννοιαν χρῆσιν τῶν ὅρων ὑπόστασις καὶ πρόσωπον. Παρὰ ταῦτα ὅμως, ἐνίοτε οἱ ὅροι οὐσία καὶ ὑπόστασις ἐναλλάσσονται, τῆς λ. ὑπόστασις, λαμβανούσης τὴν αὐτὴν πρὸς τὴν οὐσίαν τοῦ Θεοῦ σημασίαν. 17) Κατ' ἐπέκτασιν οὐσία τοῦ Θεοῦ καλεῖται καὶ ἡ σοφία Αὐτοῦ, ὑπάρχουσα καὶ πρὸ τῆς Κτίσεως καὶ μετέχουσα τῆς Ἀθανασίας. 18)

Ὁ Δίδυμος δύναται νὰ κληθῇ ὑπέρμαχος τοῦ Τριαδικοῦ δόγματος, θεωρῶν καθῆκόν του ἱερὸν ὅπως ὑπεραμύνηται αὐτοῦ κατὰ τῶν ἀντιφρονούντων δι' ὅλων του τῶν δυνάμεων.

Ἀλλὰ μηδέ τινα πειραθῆναι διαλέγξαι με, ὡς εἴην λόγους ἀκούσας κατὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ δι' αἰδῶ τυχὸν ἢ φόβον τοῦ λέγοντος ἐπινεύσας, καὶ τὰ μὴ καλὰ ἐπαινέσας· ἢ ὅλως ὀλιγωρήσας ποτέ, καὶ ἐν ῥαθυμίᾳ τῇ οὐ ἐν δέοντι θέμενος τὸ πρὸς δύναμιν ἀντιτάξασθαι· μενοῦν γε ἐκ τοῦ ἐναντίου φάναι πολλούς, ὡς ἀεὶ παρῆλθον εὔτονος καὶ ἤρεμος εἰς τὰ τοιαῦτα, ἢ δώσων δίκην, ἢ ληψόμενος. Κέρδος γὰρ μέγιστον καὶ αἰώνιον ἐμαυτοῦ, καὶ τῶν ἐξ ἐμοῦ, καὶ τῶν σὺν ἡμῖν ἡγοῦμαι καλῶς, τὸ πάντα πόνον, εἰ δεήσαι, καὶ κίνδυνον ἐλέσθαι ὑπὲρ τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς καὶ σώζοντος, καὶ κρῖναι, καὶ φιλανθρωπεύσασθαι αὐτοῦ ἕνεκα ἔχοντος Πατρός, καὶ Υἱοῦ, καὶ Ἁγίου Πνεύματος. 19)

Τὸ περὶ τῆς Ἁγίας Τριάδος δόγμα εἶναι μυστήριον ἀκατάληπτον ὄχι μόνον τοῖς Ἀγγέλοις, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνθρώποις. 20) Διὰ τοῦτο κάθε προσπάθεια κατανοήσεως ὅταν συνοδεύηται μάλιστα ὑπὸ τοῦ ἐγωϊσμοῦ,

---

16) Εἰς Ψαλμοὺς 144. ΕΠΜ., 39, 1609.

17) Περὶ Τριάδος, I, 10, II, 6. III, 38. ΕΠΜ., 39, 292, 553, 973 — 6. Εἰς Ψαλμοὺς 38. ΕΠΜ., 39, 1349.

18) Εἰς Παρ. Σολομῶντος 7, ΕΠΜ., 39, 1629.

19) Περὶ Τριάδος, II, 7, 27. ΕΠΜ., 39, 589—592, 761—769

20) Περὶ Τριάδος, I, 15. II, 1. ΕΠΜ., 39, 312, 448.

καθίσταται ματαία, ἐὰν δὲν ἀκολουθῆται ὑπὸ τοῦ φόβου, τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς τιμῆς πρὸς τὴν Ἁγίαν Τριάδα. Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν ὕλην καὶ τὸν φθαρτὸν τοῦτον κόσμον, τὸν χρόνον, καὶ ἡμᾶς αὐτοὺς ἡ Ἁγία Τριὰς θεωρεῖται ἀκατάληπτος, μυστήριον θεῖον, δημιουργὸς πάντων, ἀσύνθετος καὶ ἀμερής.

Ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ Πατρὸς προῆλθον οὐχὶ ἐν χρόνῳ καὶ ἐνεργείᾳ τὰ ἄλλα δύο Πρόσωπα, ὁ μὲν Υἱὸς «υἱϊκῶς γεννητικός», τὸ δὲ Πνεῦμα Ἅγιον «πνευματικῶς ἐκπορευτικόν», ἀμφότερα δὲ ὁμοουσίως. Ἡ γέννησις καὶ ἡ ἐκπόρευσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος οὐδόλως πρέπει νὰ νοηθοῦν ὑπὸ τὸ πρῖσμα τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τόπου, ἀλλὰ γενόμεναι προαιωνίως καὶ ἀνάρχως.

Ὥσπερ γὰρ ἀδύνατόν ἐστιν μὴ τὸν Πατέρα ἀνάρχως τε καὶ ἀληθῶς εἶναι Πατέρα (οὐ γὰρ χρόνῳ, οὐδ᾽ ἐπίθετον ἔσχεν τὸ ὄνομα τοῦτο), οὕτως ἀδύνατόν ἐστιν μὴ τὸν Υἱὸν Λόγον καὶ τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ ἀνάρχως τε καὶ φύσει εἶναι ἐκ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ. ἅμα γὰρ Πατὴρ (συγχωρηθῆναι δὲ τὸ οὕτως εἰπεῖν), ἀδιαστάτως, ὁ μὲν ἐγεννήθη, τὸ δὲ ἐξεπορεύθη. Καὶ τοῦ εἶναι οὖν Πατέρα τοῦ Μονογενοῦς, καὶ τοῦ ἔχειν τὸ Πνεῦμα αὐτοῦ ἐκπορευόμενον παρ᾽ αὐτοῦ οὐ παρήρηται· καὶ διὰ τὸ εἶναι Πατέρα, οὔτε χρόνῳ, οὔτε οὐσίᾳ, διαφέρει τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ. Εἰ γὰρ ὕστερον ἐγέννα, μετεβάλλετο ἄν, ἤτ᾽ οὖν ἐτρέπετο, ὅπερ ἀλλότριον θεότητος, μετὰ τοῦ εὑρίσκεσθαι τὸν Θεόν ποτε μὴ λεγόμενον, ἢ μὴ ὄντα Πατέρα, ὡς μήπου γεγεννηκότα. 21)

Τὰ τρία ἐν τῇ Τριάδι Πρόσωπα δὲν διαφέρουν ἀλλήλων. Διὰ τοῦτο καὶ καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Διδύμου αἱ θεῖαι, αἱ πάντιμοι, αἱ ἔνδοξοι, αἱ ἰσότιμοι καὶ ἰσοδύναμοι τρεῖς, αἱ μακάριαι, αἱ αὐτοτελεῖς, αἱ ὅμοιαι τῇ φύσει ὑποστάσεις. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπίθετα καὶ ἐνέργειαι τοῦ ἑνὸς Προσώπου ἀναφέρονται εἰς τὸ Ἄλλον, ὡς Θεός, Κύριος, ἅγιος, δίκαιος, ἀγαθός, φῶς, ζωή... Ἡ μόνη διαφορὰ εἶναι ὅτι τὸ μὲν Α´ Πρόσωπον καλεῖται Πατήρ, τὸ Β´ Υἱός, τὸ δὲ Γ´ Ἅγιον Πνεῦμα. 22) Ἡ ἑνότης καὶ ἡ κοινωνία τῶν τριῶν προσώπων εἶναι κοινωνία οὐσίας, βασιλείας, θελήματος, δόξης. 23) Τοῦτο τονίζεται πολλάκις. Μαρτυρεῖται πολλαχοῦ ἐν ταῖς Ἁγίαις Γραφαῖς. Κατεδείχθη κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς καθόδου τοῦ Κυρίου

21) Περὶ Τριάδος, I, 15. II, 2. III, 2, 38. ΕΠΜ., 39 320, 460, 464, 793, 976. Περὶ Ἁγίου Πνεύματος, 16. ΕΠΜ., 39, 1049.

22) Περὶ Τριάδος, I, 11. ΕΠΜ., 39, 293—296.

23) Περὶ Τριάδος, III, 23. ΕΠΜ., 39, 925. Περὶ τοῦ Ἁγ. Πνεύματος, 16, ΕΠΜ., 39, 1049.

ἡμῶν εἰς τὸν Ἰορδάνην. Ἐκ τῶν λόγων τοῦ Κυρίου ὅτε ἀπέστελλε τοὺς μαθητάς Του εἰς ὅλον τὸν κόσμον Ἐκ τῆς τελέσεως τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος εἰς τὸ ὄνομα τῆς Τριάδος. Καὶ ἐκ τῆς λατρείας καὶ προσκυνήσεως, τὴν ὁποίαν προσφέρομεν τοῖς Τρισὶν Προσώποις «τῷ Πατρί, τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι», ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς αἱρετικούς, τοὺς ψάλλοντας «Δόξα Πατρί, δι' Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι». 24)

Ὁ ὅρος τοῦ Ὁμοουσίου, ὅστις κυρίως ἐχρησιμοποιήθη πρὸς ἔκφρασιν τῶν σχέσεων τοῦ Θεοῦ Λόγου πρὸς τὸν Πατέρα λαμβάνει εὐρυτέραν ἔννοιαν καὶ ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰ τρία πρόσωπα. 25)

Ὁ Δίδυμος δραματίζεται τὴν Ἁγίαν Τριάδα ἐνεργοῦσαν διαφορορόπως. Οὔτε καὶ ἐκεῖνος γνωρίζει

... τὸ πῶς ἑαυτῇ συνυφέστηκεν ἀνάρχως ἡ Ἁγία Τριάς, ἔχουσα ἀεὶ ὡσαύτως καὶ κατὰ ταὐτά· καὶ οἷά τε οὖσα ἐπὶ τοῦ αἰωνίου καθημένη θώκου, ἐπιβλέπειν ἀβύσσους, καὶ σιωπῶσα ἀκούεσθαι, καὶ σιωπώντων ἀκούειν· καὶ πρὸ τοῦ πρακτέου ἐπίστασθαι τὸ μέλλον· καὶ λόγῳ, καὶ θᾶττον λόγου, καὶ μόνῳ τῷ θέλειν πάντα παραγαγεῖν· καὶ πρὶν διαρθρώσῃ τις ἐν τῇ καρδίᾳ, μόνον δὲ πιστῶς καὶ δικαίως, τὴν ψῆφον εὐθὺς τὴν ἐπὶ τῇ αἰτήσει παρέχειν, καὶ πᾶσι καιρὸν εἰς εὐεργεσίαν ἁρμόζεσθαι· καὶ βραδεῖαν μὲν εἶναι εἰς ὀργήν, εἰς εὐποιΐαν δὲ ἕτοιμον· καὶ χαλεπαίνειν μὲν δι' ἡμετέραν πλημμέλειαν, ἀφιέναι δὲ οἰκείαν φιλανθρωπίαν τὴν τιμωρίαν. 26)

Τὸ Β' Πρόσωπον τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ὁ Υἱός, ὁ Θεὸς Λόγος, ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁμοουσίως τῷ Πατρὶ καὶ ἐγεννήθη προαιωνίως ἐξ αὐτοῦ. Ὁ Δίδυμος μαχητικώτατος κατέρχεται εἰς τὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν Ἀρειανῶν, οἵτινες ἐδίδασκον κτίσμα τὸν Υἱόν. Δίδει μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν προαιώνιον γέννησιν τοῦ Υἱοῦ καὶ εἰς τὸ δόγμα τοῦ Ὁμοουσίου. Θέλων νὰ δείξῃ τὴν σχέσιν τοῦ Υἱοῦ πρὸς τὸν Πατέρα, τοὺς ὁποίους θεωρεῖ ἰσότιμα πρόσωπα, χρησιμοποιεῖ τὰς γνωστὰς εἰκόνας τοῦ φωτὸς καὶ τοῦ ἀπαυγάσματος, τοῦ ἀρχετύπου καὶ τῆς εἰκόνος, τοῦ ἀρχετύπου καὶ τῆς σφραγῖδος, ἐπεξηγῶν τὰς δύο τελευταίας πνευματικῶς. 27)

Ἐκτὸς ἄλλων, καὶ τὸ 15ον κεφάλαιον τοῦ Α' Βιβλίου του περὶ Τριάδος ,ἔνθα ἑρμηνεύεται ὁ Πρόλογος οῦ κατὰ Ἰωάννην, ἀποτελεῖ μίαν ἐκ

---

24) Περὶ Τριάδος, I, 32. ΕΠΜ., 39, 428.

25) Περὶ Τριάδος, II, 1. ΕΠΜ., 39, 448.

26) Αὐτόθι.

27) Περὶ Τριάδος, 1, 9, 10, 16. ΕΠΜ., 39, 281—284, 292—3, 336—7.

τῶν καλλιτέρων δογματικῶν ἐκθέσεων περὶ τοῦ Β΄ Προσώπου τῆς Ἁγίας Τριάδος. 28). Ἡ ἀνάλυσις τῶν γνωρισμάτων τοῦ κτιστοῦ κόσμου καὶ τῶν κτισμάτων ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ, Ὅστις ἀποκαλεῖται ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν κτίσμα, καταρρίπτει τὴν ἀναφορὰν ταύτην πρὸς τὸν Υἱόν. Ἄλλωστε καὶ τὰ ῥήματα «ἔκτισεν», «ἐποίησεν» ἐκ τῶν Γραφῶν, ἅτινα διαρκῶς ἀντετάσσοντο ὑπὸ τῶν αἱρετικῶν, ἑρμηνεύονται ὑπὸ τοῦ Διδύμου ὡς ἀναφερόμενα εἰς τὸν μετὰ τὴν ἐνσάρκωσιν βίον τοῦ Κυρίου. 29) Οὕτως ἐκλείπει πᾶσα τάσις πρὸς παρερμηνείαν αὐτῶν. Καὶ τὸ χωρίον ἐκ τῶν Παροιμιῶν «πρὸ πάντων βουνῶν γεννᾷ με» ἔχει ὡς ἀντικείμενον τὴν ἐν ἡμῖν κτιστὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, διότι, «Ὁ γὰρ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγεννήθη συνυφεστὼς τῷ τεκόντι, ἅτε Λόγος, καὶ ἀπαύγασμα, καὶ χαρακτὴρ τῆς ὑποστάσεως αὐτοῦ· ἀλλ' οὐκ ἔτι γεννᾶται». 30)

Ὁ Θεὸς Λόγος ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον τοῦτον οἰκείᾳ βουλήσει. 31) Ἡ Ἐνσάρκωσις Αὐτοῦ παραμένει μυστήριον. Θεὸς ὢν κατεδέχθη ὅπως λάβῃ δούλου μορφήν. Ἐκένωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ἄνθρωπος, ἀτρέπτως, ἀσυγχύτως, ἀναμαρτήτως, ἀφράστως. Ὁ ὅρος Οἰκονομία περιλαμβάνει ἐντὸς αὐτοῦ τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας, τὸ ὁποῖον ἀνέλαβεν ὁ Θεὸς Λόγος, ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον τοῦτον. 32) Ὁ Θεὸς Λόγος ἐσαρκώθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου, ἥτις διέμεινε καὶ μετὰ τὴν γέννησιν ταύτην Παρθένος. Ἡ Μήτηρ — Παρθένος Μαρία οὔτε ὑπανδρεύθη ποτε ἄνδρα τινά, οὔτε καὶ ἀπέκτησεν ἄλλα τέκνα.

Οὔτε γὰρ ἐγαμήθη τινὶ ἡ τιμιωτέρα πάντων καὶ εὐκλεεστάτη Μαρία, οὔτ' ἄλλου Μήτηρ ἐγένετό ποτε· ἔμεινε δὲ καὶ μετὰ κυοφορίαν ἀεὶ καὶ διὰ παντὸς ἄμωμος παρθένος, καὶ ὅμως πρωτότοκος αὐτῆς ὁ πλάσας αὐτήν τε καὶ πάντας οὐκ ἀλόγως ἐκλήθη. 33)

Ὁ Θεὸς Λόγος ἐνανθρωπήσας ἔλαβε σάρκα ἐμψυχωμένην ψυχῇ νοερᾷ, ἔλαβε δηλ. σῶμα καὶ ψυχὴν νοεράν, λογικὴν καὶ τελειοτάτην, τῶν ὁποίων ἡ ἕνωσις ὑπῆρξεν ἀδιαίρετος. Ὁ Δίδυμος καθίσταται σαφὴς ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου καὶ ἀναφέρει εἰς τὰ στοιχεῖα ἐν τῷ Ἐνανθρωπήσαντι

---

28) Περὶ Τριάδος, Ι, 15. ΕΠΜ., 39, 296, κ. ἑξ.

29) Περὶ Τριάδος, Ι, 15. ΙΙΙ, 2, 3, 6. ΕΠΜ., 39, 304, 789, 817—828, 841 κ. ἑξ.

30) Περὶ Τριάδος ΙΙΙ, 3. ΕΠΜ., 39, 813.

31) Περὶ Τριάδος, Ι, 20. ΙΙ, 7. ΕΠΜ., 39, 372, 589.

32) Περὶ Τριάδος, ΙΙΙ, 10, 20. ΕΠΜ., 39, 857, 893.

33) Περὶ Τριάδος, ΙΙΙ, 4, 20. ΕΠΜ., 39, 832, 893. Περὶ Ἁγ. Πνεύματος, 31. ΕΠΜ., 39, 1062.

Λόγῳ, τὸν Θεὸν Λόγον, τὴν ψυχὴν καὶ τὸ σῶμα, μὲ τὰς ἀναλόγους λειτουργίας.

Προσκυνοῦμεν τὴν σάρκα τοῦ Σωτῆρος, οὐ διὰ τὴν φύσιν, ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ Χριστός ἐστιν ἐν αὐτῇ καὶ ἡ μὲν σὰρξ προσκυνητὴ διὰ Χριστόν, ὁ δὲ Χριστὸς διὰ τὸν Θεὸν Λόγον τὸν ἐν αὐτῷ. Χριστὸν δὲ ἐνταῦθα φημὶ τὴν λογικὴν καὶ ἁγίαν ψυχήν, τὴ μετὰ τοῦ Θεοῦ Λόγου ἐπιδημήσασαν τῷ βίῳ τῶν ἀνθρώπων· μόνη σὰρξ οὐ πέφυκεν δέχεσθαι Θεόν, διότι ὁ Θεὸς ἡμῶν σοφία ἐστί. 34)

Εἰς τὸ κατὰ Μανιχαίων ἡ σὰρξ τοῦ Σωτῆρος ὀνομάζεται «ὁμοίωμα τῆς σαρκὸς ταύτης», 35) δηλ. τῆς ἁμαρτωλοῦ ἀνθρωπίνης, διότι ἦτο ἄνευ ἁμαρτίας.

Κατὰ τὴν πρὸ τῆς ἐνανθρωπήσεως περίοδον ὁ Θεὸς Λόγος ὡς Υἱὸς εἶχε τὸν Θεὸν Πατέρα Αὐτοῦ ἐνῷ εἰς τὴν ἐπὶ γῆς γέννησιν εἶχε τὸν Θεὸν καὶ οὐχὶ Πατέρα. 36) Κατὰ τὴν οἰκονομίαν ὑπετάγη εἰς τὴν Μητέρα Αὐτοῦ καὶ τῷ Ἰωσήφ. Ὡς ἄνθρωπος δακρύζει, κοπιᾷ, ὀρέγεται τροφῆς, διψᾷ, αἰσθάνεται τὸν ὕπνον, προσεύχεται. 37) Ἐβαπτίσθη ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ.

Ἐτέλεσε τὸ ἔργον τῆς Σωτηρίας διὰ τῆς διδασκαλίας, τῆς θεραπείας, τῆς ἑκουσίου Σταυρώσεως καὶ τῆς Ἀναστάσεως Αὐτοῦ. Ὁ Χριστὸς ἀπηλευθέρωσεν ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας καὶ τῆς φθορᾶς ὄχι μόνον τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ σύμπασαν τὴν φύσιν. Ἡ σωτηρία, ἣν ἐδωρήσατο ὑπῆρξε καθολική, γενικὴ καὶ αἰωνία. 38)

Ἐν τῇ οἰκονομίᾳ τοίνυν ἡ μεσιτεία· ἐν ᾗ ὑπὲρ παντὸς τοῦ ἀνθρωπείου γένους ἑαυτὸν ἀφράστως ἱερουργήσας, καὶ ἐν τάξει θυμιάματος νοητοῦ τῷ ἰδίῳ Πατρὶ προσαγαγών, αὐτόν τε ἐξεδυσώπησεν, καὶ τὸν ἐπηρτημένον τῷ κοινῷ γένει θάνατον ἀπέσβεσεν, καὶ ἡμᾶς τῶν εἰδώλων ἀπέστησεν, καὶ τῇ θεογνωσίᾳ προσῴκωσεν, τόν τε παράδεισον ἀπέδωκεν, καὶ εἰς οὐρανοὺς ἀνήγαγεν, συνάψας, ὡς Θεὸς ἐξουσιαστής, τὰ ἐπίγεια τοῖς ἐπουρανίοις, καὶ τὴν γενομένην διάστασιν συναρμόσας, καὶ ἐπαγαγὼν τὸν ἄνθρωπον εἰς ἐκείνην τὴν χάριν, ἐφ' ἧς διώ-

---

34) Εἰς Ψαλμοὺς 131, 87, 71, 15. ΕΠΜ., 39, 1589, 1485, 1465, 1232—3.

35) Κατὰ Μανιχαίων, 8. ΕΠΜ., 39, 1096.

36) Περὶ Τριάδος, III, 2. ΕΠΜ., 39, 785. Εἰς Ψαλμοὺς 21. ΕΠΜ., 39, 1280.

37) Περὶ Τριάδος, III, 21. ΕΠΜ., 39, 900—916.

38) Περὶ Τριάδος, I, 27, 28. III, 21. ΕΠΜ., 39, 406, 409, 901. Εἰς Ψαλμοὺς 23. ΕΠΜ., 39, 1296.

λισθεν. 39)

Ὁ Χριστὸς ἔζησεν ἐπὶ τῆς γῆς ἔτη τριάκοντα. 40) Ὁ Χριστὸς κατὰ τὸν θάνατόν Του κατελθὼν εἰς τὸν Ἅδην ἐπεξέτεινε τὸ ἔργον τῆς σωτηρίας καὶ εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους. Ἡ σὰρξ Αὐτοῦ οὐκ εἶδε διαφθορὰν καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν. Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Ἀναλήψεώς Του «μὴ μόνος Θεὸς Λόγος ἀνῆλθεν, ἀλλ' ἐπιφερόμενος ἣν ἀνείληφε σάρκα ἐμψυχωμένην ψυχῇ νοερᾷ ἐξένισε τὰς ἄνω δυνάμεις». 41) Ἀνελθὼν εἰς τοὺς Οὐρανοὺς κάθηται ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρός, ὅπερ δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ τοπικῶς, ἀλλὰ μᾶλλον σημαῖνον ἐν τοῖς κόλποις τοῦ Πατρός. 42) Ὁ Θεὸς Λόγος ἐξακολουθεῖ νὰ τελῇ τὸ ἔργον τῆς Σωτηρίας, ἀλλὰ καὶ τοῦ Κριτοῦ. Ἐλεύσεται δὲ τὸ δεύτερον διακονούμενος ὑπὸ τῶν Ἀγγελικῶν Δυνάμεων ἵνα κρίνῃ ζῶντας καὶ νεκρούς, ἁμαρτωλοὺς καὶ δικαίους.

Αὐτὸς γάρ ἐστιν ὁ κριτὴς ζώντων καὶ νεκρῶν, τοῦτ' ἔστιν δικαίων καὶ ἁμαρτωλῶν, ὁ παρέχων ἄφεσιν ἁμαρτιῶν τοῖς πιστεύουσιν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ σώζων ἡμᾶς ἰδίᾳ δόξῃ καὶ δωρεᾷ· καὶ ἐν οὐδενὶ ἄλλῳ ἐστὶν σωτηρία. 43)

Τὸ τρίτον ἐν τῇ Τριάδι Πρόσωπον, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, ἐκπορεύεται ἐκ τῆς αὐτῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ Πατρὸς καὶ εἶναι ὁμοούσιον πρὸς τὰ ἄλλα δύο Πρόσωπα. Ὁ Δίδυμος ἀφιερώνει ὁλόκληρον βιβλίον εἰς τὴν μελέτην τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διασωθὲν ἐν Λατινικῇ μεταφράσει τοῦ Ἱερωνύμου, καὶ ὁμιλεῖ περὶ Αὐτοῦ ἐκτεταμένως εἰς τὸ περὶ Τριάδος ἔργον του. Κυρίως καταπολεμεῖ τοὺς Πνευματομάχους, τοὺς λέγοντας τὸ Ἅγιον Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ κτιστὸν καὶ ὁμοούσιον τοῖς ἄλλοις πνεύμασι, καὶ καταδεικνύει τὴν θεότητα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Μετὰ πολλῆς τῆς λεπτομερείας καὶ διαλεκτικῆς δεινότητος συγκρίνει τὸ Ἅγιον Πνεῦμα πρὸς τὰ ἄλλα πνεύματα καὶ τὴν κτιστὴν φύσιν, ἀποδεικνύων τὴν ἀπόλυτον διαφορὰν μεταξὺ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ τῆς κτιστῆς φύσεως.

Ἡ ἐκπόρευσις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐκ τοῦ Πατρὸς καὶ μόνον εἶναι πρᾶξις, προαιωνίως γενομένη καὶ ἐκτὸς χρόνου. Ἡ εἰκὼν τῆς πηγῆς καὶ τοῦ ὕδατος διαφωτίζει ὀλίγον τι τὴν σκέψιν τοῦ Διδύμου ταύτην.

---

39) Περὶ Τριάδος, III, 27. ΕΠΜ., 39, 944.

40) Περὶ Τριάδος, III, 18. ΕΠΜ., 39, 885.

41) Εἰς Ψαλμοὺς 23, ΕΠΜ., 39, 1297.

42) Περὶ Τριάδος, I, 26. ΕΠΜ., 39, 392. Εἰς Ψαλμοὺς 109, ΕΠΜ., 39, 1540—1.

43) Περὶ Τριάδος, I, 29. ΕΠΜ., 39, 413.

Τὸ δὲ Ἅγιον Πνεῦμα... εὐφημοῦσιν... αἱ ἱεροκήρυκες, ὡς ἐκ τῆς ἀθανάτου καὶ φυσιζώου πατρικῆς πηγῆς συμφυῶς ἐκπορευόμενον, οὐχὶ κτιζόμενον. Καθάπερ... εἴπομεν..., ὅτι τὸ φῶς οὐ γενεσιουργεῖ τὴν ἑαυτοῦ αὐγήν, ἀλλὰ γεννᾷ· οὕτως ἐνταῦθα, ὅτι ἡ πηγὴ οὐ γενεσιουργεῖ τὸ ἐξ αὐτῆς ὕδωρ, ἀλλ' ἐκπορευόμενον ἔχει καὶ ὁμοούσιον. 44)

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα λαμβάνει διαφόρους ὀνομασίας, αἱ ὁποῖαι δεικνύουν τὴν θεϊκὴν Αὐτοῦ φύσιν, ὡς Πνεῦμα Θεοῦ, Πνεῦμα ἅγιον, ἁγιωσύνης, ἁγιάζον, δυνάμεως, ἀγάπης καὶ σωφρονισμοῦ, σοφίας καὶ συνέσεως, βουλῆς καὶ ἰσχύος, γνώσεως καὶ εὐσεβείας, φόβου Θεοῦ, κρίσεως, πραότητος, παιδείας, σοφίας, υἱοθεσίας, ἐπαγγελίας, πίστεως καὶ ἀποκαλύψεως, εὐθές, χάριτος, ἀληθείας, θεῖον, φιλάνθρωπον, πνοὴ παντοκράτορος. 45)

Ἐκ τῶν ὀνομάτων τούτων καταφαίνονται καὶ αἱ ἐνέργειαι τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, ὅπερ ὡς Θεός ἔχει κοινωνίαν ἐνεργείας πρὸς τὰ ἄλλα Πρόσωπα. Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐφώτισε τοὺς ἄνδρας τῆς Π. Δ. πρὸς ἔκφρασιν τῶν θείων ἀληθειῶν, ὅπως καὶ τοὺς συγγραφεῖς τῆς Κ. Δ., κατῆλθε δὲ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς Πεντηκοστῆς, ἥτις θεωρεῖται ἡ ἑόρτιος ἡμέρα Αὐτοῦ.

Ἡ τοῦ ἁγίου Πνεύματος ἔκχυσις, ὡς ἄν τις εἴποι, ἡ ἀκατάσχετος καὶ ἄφθονος ἐπιφοίτησις αὐτοῦ, αἰτία προφητείας, καὶ ἀνακαινισμοῦ, καὶ οὐρανίων ἀγαθῶν καὶ τοῦ κατανοεῖν τὸ κάλλος τῆς θεϊκῆς ἀληθείας ἐστιν. 46)

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα παρέχει τὸν ἁγιασμὸν πᾶσι τοῖς πιστοῖς καὶ τὴν ἀναγέννησιν. Ἕκαστος Χριστιανὸς γεννᾶται διὰ πρώτην φορὰν ὑπὸ τῶν γονέων αὐτοῦ καὶ κατόπιν ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος πνευματικῶς κατὰ τὴν μυσταγωγίαν τοῦ Ἁγίου Βαπτίσματος. 47) Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα μετὰ τοῦ Υἱοῦ θὰ κρίνῃ τὸν κόσμον, «ὅτι σὺν τῷ Χριστῷ, ἅτε Θεὸς καὶ Δημιουργός, τὸ Ἅγιον Πνεῦμα κρίνειν μέλλει τὰ πάντα». 48)

Ἡ ἄρνησις τῆς Θεότητος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος θεωρεῖται βλασφημία καὶ τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ συγχωρηθῇ.

Τοιουτοτρόπως ὁ Δίδυμος θεωρεῖται ὑπέρμαχος τοῦ Τριαδικοῦ δόγματος.

---

44) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 6. ΕΠΜ., 39, 553.

45) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 3. ΕΠΜ., 39, 465—480.

46) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 6. ΕΠΜ., 39, 533.

47) Περὶ Τριάδος, ΙΙ, 1, 12, 15. ΕΠΜ., 39, 449, 452, 669, 717.

48) Περὶ Τριάδος ΙΙ 7. ΕΠΜ., 39, 596.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ 9. Η ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ.

Διονύσιος ὁ Ἀλεξ. Τὰς περὶ τοῦ δόγματος τούτου διδασκαλίας τοῦ Διονυσίου τὰς ἀρυόμεθα κυρίως ἐκ τῶν διασωθέντων τεμαχίων τοῦ περὶ Φύσεως ἔργου αὐτοῦ, ἔνθα οὗτος, καταφερόμενος κατὰ τῶν θεωριῶν τοῦ Ἐπικούρου, προβάλλει καὶ τὴν ἀνάλογον Χριστιανικὴν διδασκαλίαν.

Ἡ ὕλη δὲν ἀποτελεῖ μέρος τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ, διότι δὲν ἔχει τὰ αὐτὰ χαρακτηριστικὰ καὶ ἐδημιουργήθη ἐκ τοῦ μηδενὸς καὶ διὰ μόνου τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ. «Παθητὴν γὰρ αὐτὴν καὶ τρεπτὴν ὑπάρχουσαν εἴκειν ταῖς θεοποιήτοις ἀλλοιώσεσι». 1) Ὁ Διονύσιος ἐμβλέπει εἰς τὸν κόσμον γενικῶς καὶ εἰς τὰ ἐπὶ μέρους δημιουργήματα εἰδικῶς σοφίαν, κάλλος, τάξιν, εὐρυθμίαν, διαδοχήν. Παραθέτων μεθοδικῶς τὰ ἐπιχειρήματα αὐτοῦ, φθάνει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ κόσμος οὗτος δὲν ἐδημιουργήθη ἀφ᾽ ἑαυτοῦ καὶ διὰ τῆς τύχης, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ, οὔτε καὶ ἀπέκτησε τὴν ἐνοῦσαν τάξιν καὶ εὐκοσμίαν τυχαίως, ἀλλ᾽ ὑπὸ τοῦ Σοφοῦ καὶ Προνοητοῦ Θεοῦ.

«Τὸν μέγαν τοῦτον οἶκον τὸν ἐξ οὐρανοῦ καὶ γῆς συνεστῶτα, καὶ διὰ τὸ μέγεθος καὶ πλῆθος τῆς ἐπιφαινομένης αὐτῷ σοφίας καλούμενον κόσμον» 2) τὸν ἔχομεν καθημερινῶς πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν. Ἀναγινώσκοντες τὰς ὑπὸ τοῦ Διονυσίου παρατιθεμένας θεωρίας τοῦ Ἐπισκόπου περὶ τοῦ κενοῦ, τῶν ἀτόμων, τῶν κινήσεων καὶ συμπλοκῶν αὐτῶν ἐν τῷ κενῷ, περὶ τῆς τύχης, τῆς θέσιν ἐπεχούσης τοῦ Θεοῦ, περὶ τοῦ συνδέσμου καὶ τῶν βαθμῶν τῆς συναφείας, οἵτινες ἑρμηνεύουν τὴν ἐν τῷ κόσμῳ παρατηρουμένην διαφοράν, νομίζομεν ὅτι ἔχομεν πρὸ ὀφθαλμῶν τὰς νεωτέρας θεωρίας τῆς μηχανοκρατίας καὶ τοῦ ὑλισμοῦ περὶ τῆς δημιουργίας καὶ τῆς λειτουργίας ἐν γένει τοῦ κόσμου.

Τὰ διασωζόμενα ἐν τῷ Εὐσεβίῳ τεμάχια καταδεικνύουν τὸν Διονύσιον πρώτης τάξεως ἀπολογητὴν τῶν ἀληθειῶν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ὅτι χρειῶδες μὲν καὶ πρὸς ὠφέλειαν ἔργον οὐδὲν ἀνεπιτηδεύτως οὐδὲ συμβατικῶς ἀπεργάζεται ἀλλὰ χειρουργούμενον εἰς τὴν πρέπουσαν ὑπηρεσίαν καταρτίζεται. 3)

---

1) Ἔλεγχος καὶ Ἀπολογία σ. 183.

2) Περὶ Φύσεως, σ. 138.

3) Περὶ Φύσεως, σ. 135.

Τὸ ὕφασμα κατασκευάζεται ὑπὸ τοῦ ἱστουργοῦ, ἡ οἰκία κτίζεται ὑπὸ τοῦ οἰκοδόμου, ἡ ναῦς καὶ ἡ ἅμαξα χρειάζονται τὸν τέκτονα. Τὸ ἴδιον καὶ τὰ ἄτομα, τῶν ὁποίων ἡ δημιουργία καὶ ἡ τοποθέτησις δὲν νοεῖται ἄνευ τοῦ Δημιουργοῦ καὶ Σοφοῦ Καλλιτέχνου.

Οἱ τοῦ Ἐπικούρου, οἵτινες δέχονται τὴν ὕλην ὡς οὐσίαν ἀθάνατον καὶ αἰωνίαν, σφάλλουν κατονομάζοντες ἄλλα μὲν τῶν ὄντων θεῖα, ἀκήρατα καὶ αἰώνια καὶ ἄλλα μόνον σώματα μακραίωνα, φαινόμενά τε καὶ ἀφανῆ.

Ἡ νὺξ διαδέχεται τὴν ἡμέραν καὶ ἡ ἡμέρα τὴν νύκτα. Ὁ ἥλιος ἀκολουθεῖ τὴν πορείαν αὐτοῦ. Ὁ ἄνθρωπος ἐργάζεται τὴν ἡμέραν καὶ ἀναπαύεται τὴν νύκτα. Αἱ ἐποχαὶ τοῦ ἔτους ἀκολουθοῦν ἡ μία τὴν ἄλλην. Πάντα ταῦτα δεικνύουν τὴν Πρόνοιαν καὶ τὴν Σοφίαν τοῦ Δημιουργοῦ Θεοῦ. Τρανώτερα παραδείγματα ὅμως ἀποτελοῦν ἡ ἐν τῷ Σύμπαντι ἐπικρατοῦσα ἁρμονία τῶν οὐρανίων σωμάτων, «ἡ κυκλοφορικὴ τῶν οὐρανίων συνοδία καὶ περιοδία» 4) καὶ ὁ ἄνθρωπος, ὅστις συνίσταται ἐκ σώματος καὶ ψυχῆς καὶ ἐν τῷ ὁποίῳ ἁρμονικῶς συνυπάρχουν τόσαι λειτουργίαι. Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν διεσώζοντο καὶ ἄλλα τεμάχια ἐκ τῶν ἔργων τοῦ Διονυσίου, οὕτως ὥστε νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ ὅλη συστηματοποίησις τῶν σκέψεών του.

Π έ τ ρ ο ς ὁ Ἀ λ ε ξ. Οὗτος πολεμήσας ἐκ τοῦ ἐμφανοῦς τὴν περὶ προϋπάρξεως τῶν ψυχῶν Ὠριγενιστικὴν δόξαν, λέγει ὅτι ὁ Θεός, ὁ πλάσας κατ' εἰκόνα καὶ ὁμοίωσιν αὐτοῦ τὸν ἄνθρωπον, ἔπλασε σῶμα καὶ ψυχὴν ὁμοῦ, ἔμψυχον δηλ. τὸν ἄνθρωπον.

Ὥστε οὐκ ἐνδέχεται πρὸ σωμάτων ἐν οὐρανῷ ἁμαρτάνειν ψυχάς, μηδὲ ὅλως πρὸ σωμάτων ὑποστάσιας. Τὸ γὰρ μάθημα τοῦτο τῆς Ἑλληνικῆς ἐστι φιλοσοφίας, ξένης καὶ ἀλλοτρίας οὔσης τῶν ἐν Χριστῷ εὐσεβῶς θελόντων ζῆν. 5)

Δ ί δ υ μ ο ς ὁ Τ υ φ λ ό ς. Ὁ Δίδυμος χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν κτίσις καὶ δι' αὐτῆς ἐννοεῖ πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ δημιουργηθέντα ὄντα : τὰ πνεύματα, τοὺς ἀνθρώπους, τὰ ζῷα καὶ τὴν ἄψυχον φύσιν. Ἡ κτίσις, ὁ πνευματικὸς καὶ ὑλικὸς δηλ. κόσμος, διαστέλλεται κατηγορηματικῶς καὶ ἀπολύτως ἀπὸ τοῦ Θεοῦ, οὖσα διάφορος Ἐκείνου κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ τὴν φύσιν. Ἐκ τῆς οὐσιώδους ταύτης διαφορᾶς προ-

4) Περὶ Φύσεως, σ. 147.

5) Ἐκ τοῦ πρώτου λόγου περὶ τοῦ μηδὲ προϋπάρχειν τὴν ψυχήν, Ρούθ, ἔνθ. ἀν., σ. 49—50.

κύπτουν καὶ αἱ ἐπὶ μέρους διαφοραί, τὰς ὁποίας μὲ μεγάλην ἀριστοτεχνικότητα καὶ φιλοσοφικὴν δεινότητα ἀναπτύσσει ὁ τυφλὸς κατὰ τοὺς σωματικοὺς αὐτοῦ ὀφθαλμοὺς Διδάσκαλος οὗτος. Αἱ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τούτου ἀπόψεις του συναντῶνται διάχυτοι εἰς ὅλα τὰ διασωζόμενα ἔργα του. Ὡρισμένα ὅμως κεφάλαια τοῦ περὶ Τριάδος ἔργου αὐτοῦ, δύναται νὰ εἴπῃ τις, ἀφιερώνονται εἰς τὴν συζήτησιν τῶν σχετικῶν πρὸς τὴν κτίσιν καὶ τὴν δημιουργίαν, ὅπως εἶναι τὸ ΣΤ΄ κεφάλαιον τοῦ Β΄ Βιβλίου, ἐκ τοῦ ὁποίου θὰ ἀρυσθῶμεν 6) κ. ἄ. Εἰς τὴν ἑρμηνείαν του εἰς τὸ περὶ Ἀρχῶν τοῦ Ὠριγένους, ὅπερ ἀπωλέσθη, ἀσφαλῶς θὰ ἀνέπτυσσεν ἐπὶ τὸ ἐκτενέστερον καὶ τὰς ἰδίας του ἀπόψεις ἐπὶ τῶν προβλημάτων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὴν Δημιουργίαν. 7)

Ὁ Θεὸς οἰκείᾳ βουλήσει καὶ ὑπὸ οὐδεμιᾶς ἀνάγκης κινούμενος ἐτέλεσε τὸ ἔργον τῆς Δημιουργίας τὸ ὁποῖον ἦτο καλὸν κατὰ τὴν περιγραφὴν τῆς Γενέσεως. Ἡ κτίσις τοῦ κόσμου οὐδόλως ὁμοιάζει πρὸς τὴν γέννησιν τοῦ Υἱοῦ και τὴν ἐκπόρευσιν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, διότι ἡ πρώτη συνετελέσθη ἐν χρόνῳ καὶ ἐκ τῆς ὕλης, ἐνῷ ἡ γέννησις τοῦ Υἱοῦ καὶ ἡ ἐκπόρευσις τοῦ Ἁγίου Πνεύμαοτς ἐγένοντο ἀχρόνως καὶ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ Θεοῦ Πατρός. Ἅπαντα τὰ ἰδιώματα τοῦ Θεοῦ γνωρίζονται κατ' οὐσίαν καὶ κατὰ φύσιν, ἐνῷ τα τῆς κτίσεως κατὰ μετοχὴν καὶ μέθεξιν. Προσέτι δὲ αὕτη ὑπόκειται εἰς τὴν φθορὰν καὶ ἀκολουθεῖ τοὺς φυσικοὺς νόμους.

Ἡ κτίσις ἀνάγουσα τὴν ἀρχὴν αὐτῆς εἰς τὸν Θεὸν ἐδημιουργήθη ἐν χρόνῳ. Κτίσις καὶ χρόνος συνδέονται πρὸς ἄλληλα ἀναποσπάστως. «Ὥσπερ γὰρ οὐκ ἔστι χρόνος ἀγέννητος, οὕτως οὐδὲ κτίσις ἄχρονος, ἀλλ' ἔχει μέτρον τὸν χρόνον· σὺν αὐτῇ γὰρ καὶ ὁ χρόνος γέγονεν». 8) Λογικῶς καὶ φυσικῶς πᾶν τὸ δεξάμενον ἀρχὴν ἕξῃ καὶ τέλος. Τὸ ἴδιον ἐφαρμόζεται καὶ ἐπὶ τῆς κτίσεως. Παρὰ ταῦτα ἡ κτίσις κατὰ μετάδοσιν μετέχει καὶ τῆς αἰωνιότητος χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι μένει ἀμέτοχος ὅλων τῶν γνωρισμάτων τοῦ κτίσματος. Ἡ αἰωνιότης αὕτη θὰ πρέπῃ νὰ νοηθῇ σχετική, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῶν εἰς τὴν διάθεσιν ἡμῶν εὑρισκομένων συγγραμμάτων τοῦ Διδύμου.

---

6) Περὶ Τριάδος, II, 6. ΕΠΜ., 39, 508—560.

7) Κατὰ τὸν κ. Μπαλάνον, «Τὸ ἔργον τοῦτο, ὅπερ δυστυχῶς ἀπωλέσθη, συνετέλεσε κυρίως νὰ καταστῇ ὕποπτος ὁ Δίδυμος, ὅστις ἄλλως συνεμερίζετο τὰς ὠριγενείους δοξασίας περὶ αἰωνιότητος τοῦ κόσμου, προϋπάρξεως τῶν ψυχῶν καὶ ἀποκαταστάσεως». Ἔνθ. ἀν., σ. 275.

8) Περὶ Τριάδος, I, 15. ΕΠΜ., 39, 308.

Ἡ κτίσις οὐ καθάπαξ καὶ αὐτοτελῶς τὸ αἰώνιον κέκτηται, πρῶτον μὲν ἐπειδὴ οἴκοθεν τοῦτο οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἔτυχεν αὐτοῦ εἰς τὸ ἑξῆς, ἀφ' οὗ ἐγένετο, μεταδόσει τοῦ μόνως καὶ ὑπεραιωνίως ὄντος αὐτομάτου Θεοῦ. 9)

Εἰς τὴν σειρὰν τῆς Δημιουργίας πρώτη ἔρχεται ἡ ἀόρατος κτίσις, ἥτις συνίσταται ἐκ τῶν πνευμάτων ἢ τῶν ἀσωμάτων, λογικῶν ἢ νοερῶν δυνάμεων. Αἱ δυνάμεις αὗται ἐκτίσθησαν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ πεπροικισμέναι διὰ τοῦ αὐτεξουσίου, τῆς λογικότητος καὶ τῆς ῥοπῆς πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν. 10) Αἱ δυνάμεις αὗται γνωρίζονται ὡς ἄγγελοι καὶ δαίμονες.

Οἱ ἄγγελοι εἶναι τὰ πνεύματα ἐκεῖνα, ἅτινα ἐνέμειναν ἐν τῇ ἀρετῇ καὶ ὑπηρετοῦν τὸν Θεόν. Καλοῦνται πνεύματα λειτουργικὰ καὶ διακονικά. Καὶ τούτων ἡ φύσις καὶ ἡ ἱκανότης εἶναι περιωρισμέναι. Μεταξὺ αὐτῶν ὑπάρχει ἡ πολλαπλότης καὶ ἡ ποικιλία. Φέρουν διαφόρους ὀνομασίας. Ἀγνοοῦν τὸ μυστήριον τῆς Ἁγίας Τριάδος. Δὲν εἶναι πανταχοῦ παρόντες. Διατελοῦν, καθὼς καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν ἀνθρώπων, «ἀθάνατοι κατὰ τὸ ἀνόλεθρον καὶ ἄφθαρτον τῆς οὐσίας, καὶ θνητοὶ κατὰ τὸ φθείρεσθαί ποτε τῇ γνώμῃ». 11) Καὶ οὗτοι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποπέσουν εἰς τὴν ἁμαρτίαν.

Ὁ Διάβολος, «τὸ πρῶτον κτίσμα» καὶ οἱ δαίμονες δὲν ἐκτίσθησαν τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ προαιρετικῶς καὶ οἰκείᾳ προθέσει προέκριναν τὸ κακόν. Ὁ Δίδυμος, ἀκολουθῶν ἐνταῦθα στερρῶς τοῖς πρὸ αὐτοῦ Ἀλεξανδρινοῖς, τονίζει τὴν μεγάλην σημασίαν τοῦ αὐτεξουσίου, ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς χρήσεως τοῦ ὁποίου προέρχεται τὸ ἀγαθὸν ἢ τὸ κακόν. Παρεκβαίνων εἰσέρχεται εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ προβλήματος τῆς γενέσεως τοῦ κακοῦ καὶ τῶν σχέσεων αὐτοῦ πρὸς τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸν Θεόν. Ὁ Θεὸς οὐδόλως πρέπει νὰ θεωρῆται ὁ αἴτιος τοῦ κακοῦ, διότι τὸ κακὸν προῆλθεν ἐκ τῆς καλῆς ἢ κακῆς χρήσεως τοῦ αὐτεξουσίου.

(Συνεχίζεται)

9) Περὶ Τριάδος, II, 6. ΕΠΜ., 39, 516, 512.

10) Περὶ Τριάδος, I, 15. II, 6. ΕΠΜ., 39, 305, 512, 524.

11) Περὶ Τριάδος, II, 6, 7, 8. III, 16. ΕΠΜ., 39, 524, 553, 577, 629, 872.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΟΥ ΑΙΜΙΛΙΑΝΟΥ ΤΣΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΑΡΧΙΟΦΥΛΑΚΟΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΟΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ

ΤΗΣ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΤΟΥ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΥ (*)

ΤΟΜΟΣ Γ΄.

«ΤΜΗΜΑ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΩΝ Ι. ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΧΑΛΚΗΣ».

(32) ΑΡΙΘΜ. 36.

Ὀνομασία

Πανηγυρικὸν Δεκεμβρίου (47)

Ἐποχή

ΙΣΤ΄. αἰῶνος.

Χαρακτηρισμοί

Χάρτης βομβύκινος 0,31Χ0,21. φ. 440. Σελίδες μονόστηλοι καὶ δίστηλοι. Γραφὴ καλή. Διήρηται εἰς ὀκτάδια πεντήκοντα πέντε, σεσημασμένα κάτωθεν ἔν τε τῇ ἀρχῇ καὶ ἐν τῷ τέλει τοῦ ὀκταδίου, ἐξ ὧν τὰ μὲν τῶν μονοστήλων ἀπὸ τοῦ α – κθ΄, τὰ δὲ τῶν διστήλων ἀπὸ τοῦ α –κστ΄. Αἱ σελίδες τοῦ Κώδικος διὰ χειρὸς ἀνεπιτηδείου σεσημασμέναι ἀλλ' ἀπὸ τοῦ 112 καὶ ἑξῆς ἀριθμοῦ ἡ ἀρίθμησις εἶναι ἐσφαλμένη. Στάχωσις διὰ ξυλίνων πλακῶν.

Περιεχόμενον

1) «Ἄθλησις τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Βαρβάρας».
Ἀρχ. : Μαξιμιανῷ τῷ δυσσεβεῖ βασιλεῖ.....».

2) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν σάβα (sic) 48)

---

*) Συνέχεια ἐκ τῆς 204 σελ. τοῦ ἔτους ΛΓ΄ (1958).

47) Τὸ παρὸν πανηγυρικὸν Δεκεμβρίου εἶναι κατὰ τὸ περιεχόμενον ὅμοιον μὲ τὰ ὑπ' ἀριθμ. 86, 78 Χειρόγρ. Ἱ. Μονῆς ἁγ. Τριάδος Χάλκης.

48) Βίον αὐτοῦ τὸ πρῶτον συνέταξε περὶ τὸ 577 Κύριλλος ὁ Σκυθοπολίτης, βιογράφος τῶν Παλαιστινῶν μοναχῶν, ὅστις ἐν νεαρᾷ ἡλικίᾳ ἐδέχθη τῆς εὐλογίας τοῦ ἁγίου Σάββα. Χ. Παπαδοπούλου, (Ἱστορ. τῆς Ἐκκλ. Ἱεροσολύμων, Ἀλεξάνδρεια, 1910). Ὁ ὑπὸ τοῦ Σκυθοπολίτου βίος ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶ-

Ἀρχ. : «Οὐδὲν οὕτω κινῆσαι ψυχὴν εἰς ἀρετὴν ἐπιθυμίαν......».

3) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ μερικὴ θαυμάτων ἐξήγησις τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν νικολάου ἐπισκόπου γενομένου μύρων τῆς λυκίας». 49)

τον : I. B. Cotelerii, Ecclesiae monumenta III 220—376. Κατὰ τὸ 1890 ὁ N. Pomialowsky ἐδημοσίευσεν ἐν Πετρουπόλει τὸ πρωτότυπον κείμενον μετ᾽ ἀρχαίας ρωσσικῆς μεταφράσεως. (Βλ. Aug. Potthast, Bibliotheca historica medii aevi, II, Berlin 1896).

Παράκλησις τοῦ ἁγίου σώζεται ἐν ἁγιορειτικῷ κώδικι ὑπ᾽ ἀρ. 6001, 10. (Σ. Λάμπρου Κατάλογος τῶν ἐν ταῖς Βιβλιοθήκαις τοῦ ἁγίου Ὄρους Ἑλλην. Κωδίκων Β΄.) Σώζεται Ἐγκώμιον αὐτοῦ ὑπὸ Νεοφύτου τοῦ Ἐγκλείστου. (Analecta Bollandiana XXVI (1907) καὶ Bibliotheca hagiographica Graeca. Bruxellis 1909. Λαμπρὰν περιγραφὴν τοῦ βίου ἐδημοσίευσεν ἐσχάτως ὁ Πρωτοπρ. Ἰωάν. Ράμφος «Ἁγιολογικὰ Μελετήματα, Δ. Ἀθῆναι 1949».

Ἐπιτομὴ τοῦ ὑπὸ τοῦ Κυρίλλου συγγραφέντος βίου ἐδημοσιεύθη ἐν παραρτήματι τῆς «Ν. Σιὼν» ὑπὸ τοῦ Ἀρχιδιακ. Κλεόπα Κοικυλίδου, Ἱεροσόλυμα 1905.

Ὁ ἐν τῷ περιγραφομένῳ Χειρογράφῳ βίος τοῦ ἁγ. Σάββα ἐμπεριέχεται καὶ εἰς τὰ ὑπ᾽ ἀρ. 86, 87, 88, 90 Χειρόγραφα ἁγ. Τριάδος Χάλκης ὡς καὶ εἰς τὰ ὑπ᾽ ἀριθμ. 6 13, 20 Χειρόγραφα Παναγίας Καμαριωτίσσης Χάλκης. Σώζεται εἰς πλείστας βιβλιοθήκας καὶ Ἱ. Μονὰς «τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας τῶν Ἱεροσολύμων ἁγίας Λαύρας τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Σάββα». Τοῦτο εἶναι τὸ ἀρχαιότατον λειτουργικὸν τυπικὸν συνταχθὲν ἐν ἔτει 661 ὑπὸ Σάββα τοῦ Ἡγιασμένου διὰ τὰ ἐν Παλαιστίνῃ μοναστήρια, ὅπερ εἰσήχθη ἀπὸ τοῦ Θ΄. αἰῶνος καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Κωνσταντινουπόλεως καὶ τὰς ἄλλας Ἐκκλησίας, τυπικὸν τοῦ ἁγίου Σάββα, καλούμενον.

Ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αἰθούσῃ τῆς Βιβλ. τῶν Χειρογράφων τοῦ Οἰκουμ. Πατριαρχείου εὕρηνται τὰ ὑπ᾽ ἀριθμὸν 118 καὶ 119 Χειρόγραφα Παναγίας Καμαριωτίσσης Χάλκης καὶ τὸ ὑπ᾽ ἀριθμ. 66 ἁγ. Τριάδος Χάλκης Τυπικὰ τοῦ ἁγ. Σάββα.

49) Ὁ Νικόλαος Ἀρχιεπίσκοπος Μύρων τῆς Λυκίας ἑορτάζεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου, τιμᾶται ὡσαύτως καὶ κατὰ τρεῖς ἄλλας ἡμέρας τοῦ ἔτους, τῇ 9ῃ, τῇ 10ῃ καὶ τῇ 20ῃ Μαΐου τῶν ὁποίων ἑορτῶν ὑπάρχουσιν ἀκολουθίαι, ὡς :

1) «Ἀκολουθία εἰς τὴν πάροδον τοῦ ἱεροῦ λειψάνου τοῦ ἐν ἁγίοις πα-

Ἀρχ. : «Σοφόν τι χρῆμα ζωγράφων χείρ.........».

4) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων Μηνᾶ, Ἑρμο

τρὸς ἡμῶν Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου Μύρων, ψαλλομένη τῇ 10ῃ Μαΐου. Ἐνετίησιν 1797».

2) «Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου τοῦ ἐν Μύροις, ψαλλομένη τῇ 20ῇ Μαΐου. ἐν ᾗ διέβη ἐντεῦθεν τὸ Ἅγιον αὐτοῦ λείψανον. Ἐνετίησιν ΑΨΙΘ (1719)».

3) «Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου, Ἀρχιεπισκόπου Μύρων, ἤτοι ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου αὐτοῦ ψαλλομένη τῇ 9ῃ Μαΐου, ἐν Τριπόλει 1861».

4) «Ποίημα Νικοδήμου τοῦ Ἁγιορείτου. Ἱερὰ ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Ἀρχιεπισκόπυ Μύρων, ψαλλομένη τῇ 10ῃ Μαΐου».

5) Ποίημα τοῦ ἐν Ἱερεῦσι Ἱεροκήρυκος Κερκύρας Βίκτωρος τοῦ Κλαπατσαρᾶ. (Πρβλ. L. Petit : Bibliographie des acolouthies Greques. Bruxelles 1926 σελ. 210).

6) Ποίημα ἀνωνύμου: Ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Νικολάου Μύρων κτλ. ψαλλομένη τῇ 20ῇ Μαΐου, ἐν Κεφαλληνίᾳ 1851.

Ἐκτὸς τοῦ Νικολάου ἀρχιεπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας, ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα ὑπάρχουσι καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς μόνον ἀναφέρονται ἐν τοῖς Μηναίοις καὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχουσιν ἐκδεδομένοι καὶ ἀκολουθίαι ὡς :

1) Νικόλαος μεγαλομάρτυς ὁ ἐκ Καρπενησίου ἀθλήσας ἐν Σταμποὺλ τῇ 23ῃ Σεπτεμβρίου 1672. (Πρβλ. Εὐγενίου Βουλγάρεως Ἐπιστολὴ πρὸς Πέτρον Κλαίρκιον, Ἀθῆναι 1844, σελ. 30).

2) Νικόλαος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ὁ Μυστικὸς ἢ Χρυσοβέργης, τὴν 16ην Μαΐου ἑορταζόμενος. (Πρβλ. Κ. Δουκάκη, Μεγ. Συναξαριστὴς τ. 5, σελ. 309. Νικοδήμου Ἁγιορείτου Συναξ.).

3) Νικόλαος ὁ ἐξ Ἓξ Μαρμάρων μαρτυρήσας ἐν Σταμποὺλ τὴν 12ην Νοεμβρίου 1732. (Πρβλ. Εὐγ. Βουλγάρεως, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 31. Νικοδήμου τόμος 1ος).

4) Νικόλαος Πατριάρχης Κων)πόλεως ὁ Γραμματικὸς (πρβλ. Δουκάκη Σελήνη ἔνθ. ἀνωτέρω καὶ Μ. Συναξαριστής, τόμ. 12, σελ. 398).

γένους καὶ Εὐγράφου».

Ἀρχ. : «Μετὰ τὴν ἐπὶ γῆς τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ παρουσίαν...».

---

5) Νικόλαος Ἀρχιεπίσκοπος Θεσσαλονίκης ἑορταζόμενος τῇ 29ῃ Νοεμβρίου (πρβλ. Δουκάκη Σελήνη, σελ. 35. — Νικοδήμου Ἁγιορείτου).

6) Νικόλαος μεγαλομάρτυς ὁ ἐκ Χίου (31η Ὀκτωβρίου). (πρβλ. Δουκάκη, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 515. — Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου ἐν Πανελ. Λευκώματι Χρ. Χατζηϊωάννου, Ἀθῆναι 1922, σελ. 194).

7) Νικόλαος ὁ Καραμᾶνος ἀθλήσας ἐν Σμύρνῃ τῇ 6ῃ Δεκεμβρίου 1657 (πρβλ. Χ. Παπαδοπούλου, ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 192. Κ. Σάθα, Μεσ. Βιβλ. τ. 3, σελ. 607. — Κ. Δουκάκη Μεγ. Συναξαριστὴς τ. 14).

8) Νικόλαος ὁ Σικελιώτης ὁ ἐν τῷ Ὄρει Νεοτάκτου Εὐβοίας (23 Αὐγούστου). Ἀναφέρεται μόνον ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ του ἀκολουθίᾳ ἐκδοθεῖσα κατὰ τὸ 1894 ἐν Χαλκίδι.

9) Νικόλαος ὁ ἐν τῇ Φαράγγι Κουρταλιώτῃ ἀσκήσας ἐν Κρήτῃ κατὰ τὸ 1879 (1ῃ Σεπτεμβρίου ἑορταζόμενος). Ἡ ἀκολουθία αὐτοῦ ἐξεδόθη ἐν Ἀθήναις (1894).

10) Νικόλαος ὁ ἐν Μαγνησίᾳ μαρτυρήσας τῇ 24ῃ Ἀπριλίου 1795 (πρβλ. Δουκάκη, ἔνθ. ἀνωτ., τόμ. 4, σελ. 402. — Χ. Παπαδοπούλου ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 196).

11) Νικόλαος ὁ Νεομάρτυς ἐκ Μαγνησίας ἑορταζόμενος τῇ 14ῃ Απριλίου (πρβλ. Δουκάκη Σελήνη).

12) Νικόλαος ὁ Στουδίτης (4 Φεβρουαρίου). (Πρβλ. Χριστοφ. Προδρομίδου, ἔνθ. ἀνωτ. Δουκάκη Σελήνη ἔνθ. ἀνωτ.).

13) Νικόλαος, ἐκ τῶν 40 μαρτύρων, ἑορταζόμενος τῇ 9ῃ Μαρτίου. (Πρβλ. Δουκάκη Σελήνη — Νικοδήμου, ἔνθ. ἀνωτ.).

14) Νικόλαος ὁ Παντοπώλης νεομάρτυς ἀθλήσας τῇ 23ῃ Σεπτεμβρίου (ἑορτάζεται τὴν 28ην Σεπτεμβρίου). (Δουκάκη Σελήνη, ἔνθ. ἀνωτ.).

15) Νικόλαος μάρτυς, ἑορταζόμενος τῇ 7ῃ Δεκεμβρίου. (Δουκάκη Σελήνη. Νικοδήμου ἔνθ. ἀνωτ.).

16) Νικόλαος ὁ στρατιώτης ἀσκήσας κατὰ τὸ ἔτος 802. Ἑορτάζεται

5) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν παταπίου». 50)
Ἀρχ.: «Οὐ πολλοὺς Αἴγυπτος, ἐπὰν δὲ τέκη......».

τὴν 14ην καὶ τὴν 24ην Δεκεμβρίου. (Πρβλ. Νικοδήμου καὶ Δουκάκη Σελήνη, ἔνθ. ἀνωτ.).

17) Νικόλαος νεομάρτυς ἐκ Κρήτης ἀσκήσας τὸ 1824. Ἡ μνήμη του 24 καὶ 31 Ὀκτωβρίου. (Δουκάκη, ἔνθ. ἀνωτ. τόμ. 10ος, σελ. 467 Σελήνη ἔνθ ἀνωτέρω).

18) Νικόλαος Δοὺξ ἐκ Τσερ εζοβίας ὁ ἐν Σπηλαίῳ Ρῶσσος. Ἑορτάζεται τῇ 14ῃ Ὀκτωβρίου (Δουκάκη τόμ. 10, σελ. 187).

19) Νικόλαος ὁ Οσιομάρτυς ὁ ἐκ Βρυσύλων Ἑορτάζεται τῇ 11ῃ Ἰουλίου. Ἀκολουθία αὐτοῦ ἐξεδόθη τὸ 1898 ἐν Ἀθήναις.

20) Νικόλαος Νεομάρτυς, ὁ ἐκ Μετσόβου. Ἐμαρτύρησεν εἰς Τρίκκαλα τῇ 17ῃ Μαΐου 1617. Ἡ μνήμη του τῇ 17ῃ Μαΐου. Ἡ κάρα αὐτοῦ εὕρηται ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Βαρλαὰμ (Μετέωρα). (Εὐγενίου Βουλγάρεω· Ἐπιστολὴ ἔνθ. ἀνωτ. σελ. 28).

21) Νικόλαος μαρτυρήσας ἐν Ρεθύμνῳ τῇ 28ῃ Ὀκτωβρ. 1821 (Δουκάκη τόμ. Ὀκτωβρ., σ. 464).

22) Ὅσιος Γεδεὼν (ὁ κατὰ κόσμον Νικόλαος), μαρτυρήσας τῇ 30ῇ Δεκεμβρ. 1818 ἐν Τυρνόβῳ. (Πρβλ. Προμηθεὺς Βόλου 1892, σελ. 360).

23) Νικόλαος ὁ Οσιομάρτυς ὁ ἐξ Ἀνατολῆς καὶ ἐν Βουνένοις μαρτυρήσας. Ἑορτάζεται τῇ 9ῃ Μαΐου. (Κ. Δουκάκη, Μ. Συναξαρ. Μάϊος, τόμ. 5, σελ. 355) καὶ ἄλλοι.

Περὶ βυζαντινῶν Ναῶν τῆς πόλεώς μας ταύτης τιμωμένων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Νικολάου Ἐπισκόπου Μύρων τῆς Λυκίας βλ. περισπούδαστον ἔργον τοῦ R. Janin : «La Géographie Ecclésiastique de l'Empire Byzantin. Première partie le siège de Constantinople et le Patriarcat Oecuménique. Tome III. Les Eglises et les Monastères Paris 1953. «Nicolas. S. Eglises et Monastères p. 381—391»-, ὡς καὶ τοῦ ἰδίου ἐν (Echos d'Orient XXXI, 1932 : Les églises Byzantines Saint Nicolas à Constantinople).

50) Καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Ἁγίας Τριάδος Χάλκης ἀρ. 85 (φ. 117 β—123).

6) «Βίος καὶ πολιτεία τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν δανιὴλ τοῦ στυλίτου». 51)

Ἀρχ. : «Ὥσπερ ἐπὶ τῶν ἀριστέων ὁπ' ὅταν περὶ πολέμων......».

7) «Βίος καὶ πολιτεία καὶ ἀγῶνες τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν σπυρίδωνος ἀρχιεπισκόπου Τριμυθοῦντος». 52)

---

51) Καὶ ἐν τῷ χειρογράφῳ Ἁγίας Τριάδος Χάλκης ἀρ. 86 (φ. 150 β —184).

52) Περὶ τοῦ βίου τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος, ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος ὑπάρχει ἀξιόλογος βιογραφία. Πλεῖστοι ὅσοι συγγραφεῖς καὶ ἱστορικοὶ παρέχουν ἀξιολόγους περὶ αὐτοῦ πληροφορίας : ὁ Μ. Ἀθανάσιος (Migne 25, στήλ. 340 ἑξ.), ὁ Ρουφῖνος (Ἐκκλ. Ἱστορ. Α΄., 3—5), ὁ Σωκράτης (Migne 67 ΙΒ΄., σελ. 104—105), ὁ Σωζόμενὸς καὶ ἄλλοι. Εὕρηται «Βίος καὶ πολιτεία αὐτοῦ» ὑπὸ τοῦ Λεοντίου Νεαπόλεως Κύπρου ἐν Ἑλλ. Πατρολ. (Migne τόμ. 116, σελ. 417—468. Βιογραφίαν τοῦ Ἐπισκ. Σπυρίδωνος ἀνέγνωσεν ὁ συγγραφεὺς αὐτῆς Θεόδωρος, Ἐπίσκοπος Πάφου κατὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ ἁγίου (12 Δεκεμβρίου 665), ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Τριμυθοῦντος. Ἡ βιογραφία αὕτη παρεδόθη εἰς ἡμᾶς ἐν μετασκευῇ ὑπὸ Συμεὼν τοῦ Μεταφραστοῦ. Τεμάχιά τινα αὐτῆς ἐξέδωκεν ἀρχικῶς ὁ H. Usener ἐν Jahrbücher für protestentantische Theologie 13 (1887) 222—232. Διεσώθη ὁλόκληρος ἐν τοῖς Κώδιξι Paris 1451 fol. 52—87. Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχαίων πηγῶν ὁ Tillemont συνέταξε βίον αὐτοῦ (Memoires κ.λ.π., τόμ. 7ος, σελ. 243—247) ὡς καὶ ὁ Νεαπόλεως Λεόντιος. Ἐγκώμια εἰς τὸν Ἅγιον Σπυρίδωνα ἔγραψαν ὁ Μακάριος Κωφός, ὁ Διονύσιος Κονταρῆς, ὁ Βησσαρίων Κεφαλᾶς, ὁ Ἀλέξανδρος Τριβόλης κ. ἄ. (Μ. Ἑλλην. Ἐγκυκλ. ΚΒ΄., σελ. 261). Περὶ τοῦ βίου αὐτοῦ βλ. ὡσαύτως : Fabricius Bibliotheca Graeca, (τόμ. 10, σελ. 326). Hefele, Conciliengeschichte (I σελ. 305).

Urbani, Siberi diatriba de Spiridone Lips, 1718. Σ. Παπαγεωργίου : «Ἀσματικὴ Ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος: Ἐξ ἀνεκδότων χειρογράφων τῶν ἐν Βιέννῃ καὶ Ἑνετίᾳ Βιβλιοθηκῶν. Ἀθῆναι 1901». Λαμπρὰν καὶ περιεκτικὴν περιγραφὴν τοῦ βίου τοῦ ἁγ. Σπυρίδωνος ἐξέδωκεν ὁ Πρωτοπρεσβύτερος Ἰωάννης Ράμφος : «Ἁγιολογικὰ μελετήματα, Ἀθῆναι 1948».

Πλεῖστοι ὅσοι ἐξέδωσαν ἀσματικὰς Ἀκολουθίας τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος ἐν οἷς ὁ Σπυρ. Παπαγεωργίου : «Ἀσματικὴ ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις

Ἀρχ. : «Μέγιστον εἰς ψυχὴν ὠφέλειαν βίος γενναίων......».

8) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων εὐστρατίου, αὐξεντίου, εὐγενίου, ὀρέστου καὶ μαρδαρίου». 53)

Ἀρχ. : «Βασιλεύοντος διοκλητιανοῦ καὶ μαξιμιανοῦ..... »

9) «Μαρτύριον τῶν ἁγίων καὶ ἐνδόξων μεγάλων μαρτύρων θύρσου, λευκίου, φιλήμονος, καλλινίκου καὶ ἀπολλωνίου». 54)

Ἀρχ. : «Τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κοινωνία σαρκός».

10) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου ἱερομάρτυρος ἐλευθερίου».

Ἀρχ. : «Αἰλίου, Ἀδριανοῦ, Ρωμαίων μὲν βασιλεύοντος.......»

11) «Ὑπόμνημα εἰς τον μέγαν προφήτην δανιὴλ και εἰς τοὺς ἁγίους Γ'. παῖδας (sic). Ἀνανίαν, Ἀζαρίαν, Μισαήλ». 55)

Ἀρχ. : «Ἄρτι Ναβουχοδονόσορ ὁ βασιλεὺς ἀσσυρίων......».

12) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος τοῦ Χριστοῦ Βονιφατίου». 56)

πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος, ἐξ ἀρχαίων ἀνεκδότων χειρογράφων τῶν ἐν Βιέννη, Ἀθῆναι 1901», ὁ Μητρ. Κερκύρας καὶ Παξῶν Μεθόδιος : «Ἀσμ. ἀκολουθία καὶ βίος τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν Σπυρίδωνος Ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος κ.τ.λ. Ἔκδοσις ΙΖ΄. Κέρκυρα 1951 κ.ἄ. Περὶ τοῦ Ἱ. λειψάνου αὐτοῦ : «Τὰ λείψανα Σπυρίδωνος Τριμυθοῦντος καὶ Αὐγούστης Θεοδώρας ἐν Κερκύρᾳ (ἐν «Καινὴ Διδαχὴ», Β΄., σελ. 31—40, 99—109, 194—206.

Βίος τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος εὕρηται καὶ ἐν τοῖς Κώδιξι ὑπ' ἀρ. 87, 88, 89, 90, τῆς Ἱ. Μονῆς ἁγ. Τριάδος Χάλκης καὶ ὑπ' ἀριθμ. 6, 20, Ἱ. Μονῆς Παναγίας Καμαριωτίσσης Χάλκης. (Περιγρ. Κατάλογος Χειρογρ. Αἰμ. Τσακοπούλου Α΄. καὶ Β΄.).

53) Ἀπὸ τοῦ μαρτυρίου τούτου ἄρχονται αἱ δίστηλοι σελίδες, μέχρι τέλους τοῦ Κώδικος.

54) Ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀρ. 86 Χειρογρ. (φ. 210—231 β).

55) Ὡς καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 86 Χειρ. (φ. 269 β—288 β).

56) Ὡς καὶ ἐν τῷ Χειρογράφῳ ὑπ' ἀριθμ. 86 (φ. 289—291 β) καὶ διάφοροι αὐτόθι ἀριθμ. (173 β—177).

Ἀρχ. : «Καὶ τὰ τῶν ἄλλων μὲν τοῦ Χριστοῦ μαρτύρων ἆθλα...».

13) «Μαρτύριον τοῦ ἁγίου καὶ ἐνδόξου ἱερομάρτυρος Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου». 57)

Ἀρχ. : «Ἄρτι Τραϊανοῦ τὰ τῆς Ρωμαίων βασιλείας σκῆπτρα...». «Μαρτύριον τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἰουλιανῆς τῆς ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάση». 58)

Ἀρχ. : «Καὶ ἡ καλλίστη τῶν πόλεων, ἡ Νικομήδους φημί...».

14) «Μαρτύριον τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἰουλιανῆς τῆς ἐν Νικομηδείᾳ μαρτυρησάσης». 58)

Ἀρχ. : «Ἀναστασία γυναικῶν ἡ καλλίστη........».

(Συνεχίζεται)

---

57) Ὡς καὶ ἐν τῷ Χειρογράφῳ ὑπ' ἀριθμ. 86 (φ. 303—310 β).

58) Βίος τῆς ἁγίας Ἰουλιανῆς εὕρηται καὶ ἐν Κώδικι Paris, 1458 saec. 11 fol καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 86 (φ. 310) ἁγ. Τριάδος Χάλκης καὶ αὐτόθι διάφορος ὑπ' ἀριθμ. 88 (177 α—184 α), ἔνθα ἡ ἀρχ : «Τῆς εἰδωλολατρείας, κρατούσης καὶ τοῦ διαβόλου..............».

59) Βίον τῆς ἁγ. Ἀναστασίας τῆς Φαρμακολυτρίας διέσωσεν ὁ Συμεὼν ὁ Μεταφραστὴς (ἐν Ἑλλ. Πατρολ. Migne, τόμ. 116, στήλ. 574—609). Ἐπωνομάσθη Φαρμακολύτρια, διότι λυτρώνει ἀπὸ τὰς δηλητηριάσεις, κατ' ἄλλους, διότ ιλυτρώνει ἀπὸ τὰ κακά, κατ' ἄλλους, ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι πρὸς τιμὴν αὐτῆς ἀνηγέρθη Ναὸς ἐπὶ οἰκοπέδου ἀνήκοντος εἴς τινα πατρίκιον ὀνομαζόμενον Φάρμακον. Ἡ τελευταία αὕτη μαρτυρία φέρεται παρὰ Bandurii (Imperium Orientale sive antiquitates Constantinopolilanae I'. Parisiis, 1711, σελ. 38).

Λαμπρὰν πραγματείαν περὶ τοῦ βίου αὐτῆς ἔγραψεν ὁ Kolet ἐν Illyricum Sacrum. Αὕτη ἑορτάζεται ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ τὴν 22αν Δεκεμβρίου, λέγεται καὶ νεωτέρα πρὸς διάκρισιν ἀπὸ τῆς πρεσβυτέρας Ἀναστασίας τῆς ὁσιοπαρθενομάρτυρος, ἥτις ἑορτάζεται τὴν 29ην Ὀκτωβρίου. Περὶ τοῦ βίου καὶ τοῦ μαρτυρίου τῆς μεγαλομάρτυρος βλ. καὶ Χειρόγρ. Ἁγ. Τριάδος Χάλκης ὑπ' ἀριθμ. 87 καὶ αὐτόθι ὑπ' ἀρ. 88 (φ. 184—191). «Βίος καὶ μαρτύριον τῆς ἁγίας μάρτυρος Ἀναστασίας καὶ τῶν σὺν αὐτῇ μαρτυρησάντων». Ἀρχ. : «Πάντα τὰ παρὰ τῶν ἁγίων πραχθέντα». Περὶ τῶν Ἱ. Λειψάνων αὐτῆς (βλ. Ἑλλ. Πατρολ. Migne, τόμ. 36. στήλ. 489 ἑξ. Μαρτύριον τῆς μεγαλομάρτυρος εὕρηται καὶ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθμ. 19 Χειρ. Παναγίας Καμαριωτίσσης (φ. 97 α—116 β).

ΤΕΧΝΗΤΗ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΙΣ

ΚΑΙ

ΘΕΟΛΟΓΙΑ (*)

Ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις θὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τοῦτο ἢ καὶ θὰ ἀνακόψῃ τοὐλάχιστον παρομοίους κινδύνους μελλοντικῶς; Θετικῶς ἀπαντῶσιν εἰς τοῦτο οἱ συνήγοροι αὐτῆς, θεωροῦντες τὸν καθορισμὸν τοῦ φύλου ὡς ἕνα ἐκ τῶν ἀμεσωτέρων καὶ πρακτικωτέρων σκοπῶν αὐτῆς.

6.— Εἰς τοὺς σκοποὺς τούτους θὰ ἠδύνατο νὰ προστεθῇ καὶ ἀπώτερός τις σκοπὸς ὑπὲρ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ὅστις ὁσονδήποτε καὶ ἐὰν θεωρῆται ἀπίθανος καθ' ἑαυτόν, προβάλλεται ὡς θεωρητικῶς τοὐλάχιστον ὑπαρκτός, ἰδίᾳ ἐν ὄψει τῶν τρομερῶν κινδύνων, οὓς διατρέχει ἡ ἀνθρωπότης σήμερον ἐνώπιον τῶν πυρηνικῶν ὅπλων καὶ δοκιμῶν καὶ τῶν διαπλανητικῶν κατακτήσεων. Εἶναι δὲ οὗτος ὁ ἑξῆς : Διὰ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ εἰς τὸ ἐλάχιστον ἐλάττωσις τοῦ κινδύνου τῆς ἐξαφανίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐκ τῆς τυχὸν δυνατῆς ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς τοῦ ἄρρενος γένους (!) ἐκ μελλοντικῶν ἐξολοθρευτικῶν πολέμων ἢ καὶ ἐκ τῶν συνεπειῶν ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ καὶ τῶν σεξουαλικῶν αὐτοῦ λειτουργιῶν τῆς ἀτομικῆς ἐνεργείας τῶν ποικιλωνύμων φονικῶν ὅπλων τῆς αὔριον, συνεπειῶν ἀναλόγων ἢ καὶ ἀπείρως τρομακτικωτέρων ἐκείνων αἵτινες ἐσημειώθησαν ἐν Χιροσίμα. Μία μόνον γυνὴ (!) καὶ τὰ φυλαττόμενα ἀπεστειρωμένα σπέρματα (!), θὰ ἦσαν ἀρκετὰ διὰ τὴν ἀναπαραγωγὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους (!).

Ἀπίθανος καὶ ὡς ὑπόθεσις ἔτι ἡ ἰδέα αὕτη, ἐνθυμίζουσα σουρρεαλιστικὴν ἔκδοσιν τῶν τολμηρῶν προβλέψεων ἑνὸς Ἰουλίου Βέρν, καὶ ἀποβαίνουσα ἀσφαλῶς, διὰ πολλούς, στοιχεῖον ἐξευτελιστικὸν τῆς ἄλλως σοβαρᾶς περὶ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν συζητήσεως, ἐν τῇ πραγματικότητι εἶναι εἷς ἐκ τῶν σκοπῶν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, ὅστις σοβαρῶς ἀντιμετωπίζεται ὑπὸ τῶν θύραθεν συνηγόρων ταύτης.

(*) Συνέχεια ἐκ τῆς σελίδος 190 τοῦ προηγουμένου τεύχους

Ταῦτα ὡς πρὸς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν καθ' ἑαυτήν, κατὰ τας προϋποθέσεις καὶ αἰτίας αὐτῆς καὶ κατὰ τοὺς σκοποὺς πρὸς οὓς κατατείνει, ἐντὸς τῆς συνήθους συνηγορούσης ὑπὲρ αὐτῆς φιλολογίας τῆς σήμερον. Ἡ ἀναίρεσις τούτων γενήσεται ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ, κατωτέρω.

***

Δ' — ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΤΗΣ ΓΟΝΙΜΟΠΟΙΗΣΕΩΣ.

Πάντες οἱ περὶ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν ἀσχοληθέντες, καὶ δὴ καὶ αὐτοὶ οἱ θεολόγοι κυρίως, διὰ μακρῶν ἐνδιέτριψαν καὶ ἐνδιατρίβουσι περὶ τὴν φυσιολογίαν τοῦ συστήματος τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Καὶ τοῦτο διότι ἡ φυσιολογία αὕτη, μελετωμένη εἰς τὰ καθ' ἕκαστα αὐτῆς, παρουσιάζει ἐνδιαφέρον θεολογικὸν οὐ τὸ τυχόν, καὶ δὴ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν γνωστῶν ἐν τῇ Θεολογίᾳ θεωριῶν περὶ τῆς ἀναπαραγωγῆς καὶ συλλήψεως τοῦ ἀνθρώπου, θεωρουμένου ὡς ὁλότητος ψυχοσωματικῆς, περὶ τῆς ἐννοίας τῆς ζωῆς ἐν τῷ σπέρματι πρῶτον καὶ ἐν τῷ ἐμβρύῳ ἀκολούθως, περὶ τῆς στιγμῆς τῆς εἰς τὸν συλλαμβανόμενον ἄνθρωπον μεταδόσεως τῆς ψυχῆς, τοῦ ζωοποιοῦντος τούτου τὸ σῶμα στοιχείου κλπ., εἶναι δὲ ἐπὶ πλέον καὶ ἡ δημιουργοῦσα, ὡς γνωστόν, ὑπὸ τὰς φυσιολογικὰς αὐτῆς λεπτομερείας, τὰς κυριωτέρας ἠθικάς, κοινωνικάς, νομικάς, ἀλλὰ καὶ θεολογικὰς δυσκολίας, αἵτινες καὶ ἐνδιαφέρουσιν ἡμᾶς ὧδε.

Δὲν δύναται ὅθεν νὰ παραθεωρηθῇ ἐν τῇ παρούσῃ ἐργασίᾳ ἡμῶν ἡ μελέτη καὶ τῆς πλευρᾶς ταύτης τοῦ ὅλου ζητήματος, ἡ μελέτη δηλονότι τῆς φυσιολογίας τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως. Παρὰ τὴν καθ' ἑαυτὴν ὅμως σπουδαιότητα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἐνταῦθα φυσιολογίας τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, δὲν ἐθεωρήσαμεν ἐπάναγκες, ἵνα ἐπεκταθῶμεν ἰδιαζόντως ἐπ' αὐτῆς, ἀλλ' ἠρκέσθημεν ἵνα θίξωμεν ἐκείνας μόνον ἐκ τῶν λεπτομερειῶν αὐτῆς, ὅσαι ἀμεσώτερον ἐφάπτονται τῶν θεολογικῶν καὶ μόνον πλευρῶν τοῦ θέματος ἡμῶν.

Ἡ ὅλη φυσιολογία τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως περιστρέφεται περὶ δύο κυρίως βασικὰ σημεῖα : α) περὶ τὴν λῆψιν καὶ ἀπόκτησιν τοῦ διὰ τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν χρησιμοποιουμένου γονιμοποιοῦ ὑγροῦ, καὶ β) περὶ τὴν μετάγγισιν τούτου εἰς τὸν κυοφοροῦντα χῶρον τῆς γυναικός.

Αἱ δύο πράξεις εἶναι κεχωρισμέναι ἀπ' ἀλλήλων, ὄχι μόνον διότι ἔχουσιν ὡς ἀντικείμενα ἐνεργείας τὸν ἄρρενα καὶ θῆλυν ἐν τῇ ἀναπαραγωγῇ παράγοντα κεχωρισμένως, ἀλλὰ διότι καὶ χρονικῶς τὰ δύο ταῦτα πρά-

γματα ἀφίστανται ἀπ᾽ ἀλλήλων καὶ προϋποθέτουσι διάφορον τεχνικὴν διαδικασίαν, προσιδιάζουσαν εἰς τὸν χαρακτῆρα ἑκατέρου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς ὅ,τι συμβαίνει ἐν τῇ κατὰ Χριστὸν συζυγίᾳ, ἔνθα ἡ ἱερὰ τῆς τεκνοποιΐας πρᾶξις προϋποθέτει τὴν κατὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν εὐχολογίας ἕνωσιν τῶν δύο συζύγων εἰς τὸ «γενέσθαι τοὺς δύο εἰς σάρκα μίαν».

Ὡς πρὸς το πρῶτον μέρος τῆς φυσιολογιας τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, την λῆψιν δηλονότι τοῦ ἀνδρώου σπέρματος, οἱ τρόποι λήψεως καὶ ἡ ἐπὶ τούτων συζήτησις, εἶναι σημεῖα εὐρέως μελετηθέντα θεολογικῶς καὶ ἄλλως. Ἀρκεῖ νὰ σημειωθῇ ἐνταῦθα, ὅτι ὁ πολὺς Ρωμαιοκαθολικὸς Α. Amanieu, εἰς τὴν περισπούδαστον θεολογικὴν μελέτην αὐτοῦ, τὴν δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸ εἰδικὸν καὶ πρὸς Γάλλους κληρικοὺς ἀπευθυνόμενον θεολογικὸν περιοδικὸν «L'ami du Clergé», ἀπαριθμεῖ 11 ὅλους τρόπους ἐπιστημονικῆς λήψεως τοῦ γονιμοποιοῦ ὑγροῦ, συζητεῖ δὲ τοὺς τρόπους τούτους θεολογικῶς ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὑπὸ τῆς Περιπτωσιολογίας τῆς Ἠθικῆς τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας προβλεπομένων προϋποθέσεων, ἀποφαινόμενος ἐπὶ τοῦ ἐκκλησιαστικῶς ἐπιτρεπομένου ἢ μὴ ἐπιτρεπομένου τούτων (43). Τὸ αὐτὸ κάμνουσι καὶ οἱ λοιποὶ τῆς Δύσεως θεολόγοι (44), παρέχοντες εὐρύτατον χῶρον εἰς τὴν θεολογικὴν συζήτησιν τῶν τρόπων τούτων.

Οἱ τρόποι οὗτοι περιορίζονται συνήθως περὶ τὰς πράξεις ἢ ἐπεμβάσεις ἐκείνας παρὰ τῷ ἀνδρί, ὅσαι εἴτε διὰ τῆς φυσικῆς ὁδοῦ, εἴτε διὰ τῆς ἐπιστημονικῆς τοῦ εἰδικοῦ ἐπενεργείας, ὡς ἐπὶ παραδείγματι διὰ θερμικῶν ἐπενεργειῶν ἢ ἠλεκτρικῶν ἐκκενώσεων ἢ ἐντριβῶν ἢ χειρουργικῶν παρακεντήσεων, ἐξασφαλίζουσι τὸ γονιμοποιὸν τοῦ ἀνδρὸς ὑγρὸν (45).

Ἐννοεῖται ὅτι ἐκ τῶν τρόπων τούτων οἱ τὴν φυσιολογικωτέραν ὁδὸν ἀκολουθοῦντες ἀποβαίνουσιν ἀποδοτικώτεροι εἰς ἀποτελέσματα ἰατρικά, βιολογικά, ψυχολογικὰ καὶ ἄλλα, ἐνῷ διὰ τῶν κατὰ ἰατρικὴν ἐπέμβασιν καὶ ὅλως μηχανικῶς γενομένων, διακινδυνεύεται μειζόνως ἢ ἐλασσόνως ἡ «προσωπικότης» τοῦ ἐξ οὗ γίνεται ἡ λῆψις ἀτόμου καὶ δημιουρ-

(43) AMANIEU A., L'insémination artificielle, : L'ami du Clergé, 57 (1947) pp. 101)102.

(44) RENWART L., Insémination artificielle et documents pontificaux, : Nouv. Rev. Théologique, 81 (1949) pp. 1081. κ. ἑξ.

(45) VALENSIN G., La fécondation artificielle et naturelle de la femme (Paris 1957) pp. 146 κ. ἑξ., 151 κ. ἑξ..

γοῦνται οὕτω προβλήματα ψυχιατρικά, ψυχοκοινωνιολογικὰ ἢ καὶ ἁπλούστερον ψυχοβιολογικὰ τεράστια, ἰδίᾳ ἐπὶ τοῦ γεννηθησομένου τέκνου, ἅτινα μεγάλως ἀπασχολοῦσι σήμερον τὰ πνεύματα τῶν εἰδικῶν.

Δὲν ἐνδιαφέρει ἡμᾶς ὧδε ἡ ἐπιστημονικὴ συζήτησις ἑκάστου ἐκ τῶν ἐφαρμοζομένων τούτων τρόπων, οὔτε ἡ στάθμισις τῶν πρακτικῶν, ἐργαστηριακῶν καὶ ἄλλων, πλεονεκτημάτων ἢ μειονεκτημάτων τοῦ πράγματος, οὔτε δὲ εὐρύτερον καὶ ἡ συζήτησις τῶν ἐπιστημονικῶν γνωρισμάτων ἢ τεχνικῶν ἰδιωμάτων ἑκάστου ἐκ τῶν τρόπων. Ἐκεῖνο ὅπερ ἰδιαιτέρως θὰ ἠδύνατο νὰ τονισθῇ ἐνταῦθα εἶναι, ὅτι πάντες οἱ τρόποι οὗτοι ὡς καὶ κατωτέρω θὰ ἴδωμεν, περιπλέκουσι ἀναμφισβητήτως τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν ἔννοιαν τῆς ἁμαρτίας, καὶ ἀπὸ ταύτης τῆς πλευρᾶς δημιουργεῖται εὐθὺς ἀπ' ἀρχῆς ζήτημα ἠθικῆς ἐνοχῆς ἐν τῇ οὑτωσὶ ἐπιτυγχανομένῃ ἀποκτήσει τοῦ γονιμοποιοῦ ὑγροῦ, τοῦθ' ὅπερ καὶ ἀδυνατεῖ κατ' ἀρχὴν νὰ ἐπιτρέψῃ ἡ Ἐκκλησία, ὅτε γνωστοῦ ὄντος ὅτι μόνον ἡ ἐντὸς τοῦ χριστιανικῶς συναφθέντος καὶ ἐκκλησιαστικῶς ἱερολογηθέντος γάμου γενομένη καὶ πρὸς τεκνοποίησιν ἀποβλέπουσα πρᾶξις τοῦ ἄρρενος, τηρουμένων μάλιστα ἀπαρεγκλίτως τῶν «ὅρων τοῦ νόμου» καὶ τῆς φύσεως, εἶναι καὶ μένει ἀμιγὴς πάσης ἐνοχῆς καὶ ξένη πρὸς τὴν ἔννοιαν τῆς ἁμαρτίας.

Ἀνεξαρτήτως πάντως ὅλων τῶν ἠθικωτέρων τούτων πλευρῶν τοῦ σημείου τούτου, ἡ μὲ τὴν φυσιολογίαν τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἀσχολουμένη Γονιμολογία ἔχει πάντα λόγον νὰ ἐξετάζῃ καὶ καθορίζῃ τοὺς τελειοτέρους τρόπους ἀποκτήσεως τοῦ σπέρματος, καὶ τοῦτο ἵνα οἱ ἐν τῷ προηγουμένῳ κεφαλαίῳ ὑφ' ἡμῶν ἐξετασθέντες σκοποὶ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως διασφαλίζωνται κατὰ τὸ δυνατὸν καλλίτερον, ἐν ταῖς χώραις τοὐλάχιστον ἐκείναις, ἔνθα ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ἐφαρμόζεται εὐρύτερον.

Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον σημεῖον, τὴν φυσιολογίαν τῆς μεταγγίσεως τοῦ γονιμοποιοῦ ὑγροῦ εἰς τὸν θῆλυν ὀργανισμόν, ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἑξῆς :

α) Ἡ ταύτην ἡ παρουσία τοῦ ἰατροῦ, καὶ δὴ τοῦ εἰδικοῦ γονιμολόγου, τυγχάνει ἀπαραίτητος. β) Πρὸ πάσης ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος δέον νὰ διαπιστωθῇ ἡ φυσιολογικὴ γονιμότης τῆς μελλούσης μητρός. Ἐὰν ἀποδειχθῇ στειρότης παρὰ τῇ γυναικὶ δὲν συζητεῖται κἂν περίπτωσις ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως διὰ ταύτην. γ) Διαπιστοῦται ἐργαστηριακῶς καὶ κλινικῶς ἡ γονιμότης τοῦ ἐξ οὗ τὸ γονιμοποιὸν ὑγρὸν (φυσικοῦ πατρὸς ἢ δοτῆρος). δ) Καθορίζεται ἐργαστη-

ριακῶς καὶ πάλιν ἡ «ζωτικότης» τοῦ ὑγροῦ καὶ κατὰ ταύτην ὁρίζεται καὶ ἡ μεταβιβασθησομένη ποσότης τούτου. ε) Προλαμβάνεται πᾶσα πιθανότης καὶ πᾶς κίνδυνος ἐρεθισμοῦ ἢ μολύνσεως. στ) Εἰς τὴν κυρίως στιγμὴν τῆς μεταγγίσεως τοῦ ὑγροῦ χρησιμοποιοῦνται τὰ καταλληλότερα τεχνικὰ μέσα, ἅτινα ποικίλλουν κατὰ περιπτώσεις, ἀλλὰ καὶ κατὰ χώρας καὶ σχολάς, καὶ κυμαίνονται ἀπὸ τὴν ἁπλῆν χρησιμοποίησιν ἀπεστειρωμένου σωλῆνος (καθετῆρος, γονιμοποιοῦ, σύριγγος, ἐνσταλλακτῆρος ἢ ἄλλως παρ' ἄλλοις καλουμένου), μέχρι καὶ τῶν πολυπλοκωτέρων πολλάκις ἐγχειρητικῶν ἐπεμβάσεων, καὶ δὴ καὶ ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ σπέρματος ἢ καὶ ἀργότερον, κατὰ τὴν κρίσιν καὶ ἀπόφασιν τοῦ εἰδικοῦ γονιμολόγου.

Πάντα ταῦτα, εἰδικωτάτου ἀσφαλῶς ἰατρικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ ἐνδιαφέροντος σημεῖα, ἀπασχολήσαντα καὶ ἀπασχολοῦντα μεγάλως τοὺς εἰδικούς, διαφεύγουσι τοῦ κύκλου τῆς ἰδιαιτέρας ἐρεύνης καὶ ἀναλύσεως ἡμῶν.

Θὰ ἠθέλομεν ὅμως, τοῦ λόγου περὶ τῆς φυσιολογίας τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ὄντος, νὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τοῦ «δοτῆρος» καὶ τῶν ἰδιοτήτων αὐτοῦ, τοῦ «δοτῆρος», ὅστις εἶναι ὁ τρίτος ἴσως κατὰ λογικὴν διάκρισιν παράγων ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει, ἀλλ' ὁ σπουδαιότερος ἀσφαλῶς συντελεστὴς ἐν τῇ ἀποδοτικότητι τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως.

Οὗτος, εἴτε ὁ νόμιμος σύζυγος εἶναι, εἴτε τρίτος τις, ἀπέναντι τῆς ἐπιστήμης εἶναι ὡς καὶ ὁ αἱμοδότης ἢ καὶ οἱοσδήτις ἄλλος δανειστὴς ὀργάνου ἢ ὀργάνων ἢ μέρους ὀργάνων τοῦ ἀνθρωπίνου ὀργανισμοῦ ἐν ταῖς γνωσταῖς μέχρι σήμερον περιπτώσεσι μεταμοσχεύσεων καὶ λοιπῶν ἀντικαταστάσεων ἐν τῷ ἀνθρωπίνῳ σώματι. Ὡς τοιοῦτος δὲ ὁ «σπερμοδότης», ἢ ἁπλῶς ὁ «δοτήρ», ἠμπορεῖ νὰ εἶναι ἀδιακρίτως, κατ' ἀρχήν, γνωστὸς ἢ ἄγνωστος, συγγενὴς τῶν συζύγων ἢ καὶ ξένος πρὸς αὐτούς, — τὸ σημεῖον τοῦτο ἐνδιαφέρει, ὡς γνωστόν, τὴν κοινωνιολογίαν, τὴν νομικήν, μάλιστα δὲ τὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν Θεολογίαν, δὲν ἐνδιαφέρει ὅμως τὴν ἰατρικὴν — οὐδέποτε ὅμως δύνανται νὰ παρορασθῶσιν ἰατρικῶς, ἐργαστηριακῶς καὶ ἄλλως ὡρισμέναι ἰδιότητες αὐτοῦ, ἃς καὶ ἐπακριβῶς καθορίζει ἑκάστοτε ἡ ἐπιστήμη. Ἰδιαιτέρως ἐν Ἡ. Π. Ἀ. ἐπιδεικνύεται μεγίστη προσοχὴ εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν ἰδιοτήτων τούτων τοῦ δοτῆρος.

Ἀρίστης ὑγείας, ἄνευ οὐδεμιᾶς μεταδοτικῆς παθήσεως ἐν τῷ κλινικῷ παρελθόντι καὶ παρόντι αὐτοῦ, ἄνευ κληρονομικότητος οἱασδήτινος, ὁ δοτὴρ ἐξετάζεται συνήθως ἐν Ἀμερικῇ λεπτομερῶς κατὰ τοὺς προγόνους αὐτοῦ, προτιμᾶται δὲ γενικῶς ὁ ἔχων τέκνα, ὅτε καὶ ἡ ψυχοσωματικὴ ὑγεία καὶ ἀκεραιότης τούτων ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀκεραιότητα

καὶ αἰτίαν ἐκείνου. Πρὸς τούτοις δὲ οἱ Ἀμερικανοὶ γονιμολόγοι ὑποβάλλουσι τὸν δοτῆρα εἰς μακρὰν καὶ κοπιώδη παρακολούθησιν, κλινικήν, ἐργαστηριακὴν καὶ ψυχιατρικήν, οὐδέποτε δὲ στρέφουν τὴν προτίμησιν αὐτῶν πρὸς πρόσωπα πολὺ νεαρὰ ἢ ὑπερήλικας, τοῦ 35ου ἔτους θεωρουμένου τοῦ καταλληλοτέρου γενικῶς. Ἐννοεῖται ὅτι κοπιώδεις ἔρευναι γίνονται καὶ εἰς τὸν ψυχικόν, συναισθηματικὸν καὶ πνευματικὸν τομέα τῆς προσωπικότητος τοῦ δοτῆρος, ἐπιδεικνύεται δὲ προσοχὴ καὶ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ δοτῆρος ὡς πρὸς τὴν κοινωνικὴν θέσιν καὶ προέλευσιν αὐτοῦ. Διὸ καὶ ἔν τισι χώραις — ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ παραδείγματι — εἰς πλείστας περιπτώσεις προὐτιμήθη ὁ ἀδελφὸς τοῦ συζύγου, ὅστις καὶ θεωρεῖται ὅτι δύναται νὰ παρουσιάζῃ περισσοτέρας «γονοτυπικὰς ὁμοιότητας» (46). Ἐπειδὴ ὅμως εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δυσκόλως διατηρεῖται τὸ «μυστικὸν τῆς πατρότητος», ἥτις, ὡς εἰκός, προέρχεται ἐκ τοῦ ἐκ πατρὸς θείου τοῦ νεογεννήτου, καὶ ἐπειδὴ δημιουργοῦνται δυσκολίαι καὶ προβλήματα ἐνδοοικογενειακά, προτιμῶνται, καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ πλέον, οἱ ξένοι καὶ ἄγνωστοι τοῖς συζύγοις δοτῆρες.

Περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι καὶ περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ δοτῆρος ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν ἔτι μορφὴν καὶ διάπλασιν τοῦ σώματος αὐτοῦ, καταβάλλεται προσοχή, ἵνα μὴ ὁ καρπὸς τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως ἀποτελῇ ἐπικίνδυνον ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς κατὰ νόμον γονεῖς τοῦ τέκνου, τοῦθ' ὅπερ θὰ ἐδημιούργει δυσκολίας ἐν τῷ μέλλοντι ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, θὰ ὡδήγει εἰς κοινωνικὰ σχόλια καὶ θὰ προὐκάλει ψυχολογικὰ καὶ ἄλλα τραύματα ἐντὸς τῆς ψυχῆς τοῦ τέκνου κυρίως, ἀλλὰ καὶ τῶν κατὰ νόμον γονέων αὐτοῦ. Πᾶς τις δύναται νὰ ἀντιληφθῇ ὁποίας καὶ ὁπόσας ψυχολογικάς, κοινωνικὰς καὶ ἄλλας ἀνωμαλίας καὶ ταραχὰς ἠμπορεῖ νὰ δημιουργήσῃ ἡ παρουσία τέκνου ξανθοῦ ἐπὶ παραδείγματι ἐντὸς συζυγίας ἀντιθέτου χρωματώσεως ἢ τέκνου μὲ ἔκδηλα τὰ γνωρίσματα ἀσιατικῆς ἢ ἀφρικανικῆς φυλῆς ἐν μέσῃ Εὐρώπῃ κλπ...

Ἐπὶ πᾶσι δὲ τούτοις καταβάλλεται κυρίως προσπάθεια ἀπολύτου μυστικότητος ἐν τῇ τεχνητῇ γονιμοποιήσει καὶ καθόλου μὲν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῶν συζύγων καὶ τῆς κοινωνίας εὐρύτερον, ἰδίᾳ δὲ ὡς πρὸς τὸ σημεῖον, καθ' ὃ ὁ δοτὴρ κυρίως ὀφείλει νὰ ἀγνοῇ τελείως τὴν ἣν ἐξυπηρετεῖ συζυγίαν, καὶ τοῦτο ἵνα ἀποφευχθῶσι νομικαὶ συνέπειαι καὶ κοινωνικοὶ ἐκβιασμοί, ἄκρως ἐπικίνδυνοι, ἐξ ὧν μεγάλως ὑποφέρει σήμερον ἡ ἀμερικανικὴ ἰδίᾳ κοινωνία. Αὐτὸ ὅπερ θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀποκαλέσωμεν «ἐν-

(46) LARRERE Ch., L'insémination artificielle en Angleterre : Cahiers Laennec, 1946, no : 2, p. 45.

στικτον πατρότητος» παρὰ τῷ δοτῆρι ἐκείνῳ, ὅστις γνωρίζει τοὺς κατὰ νόμον γονεῖς τοῦ «τέκνου του», ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως τὸν μεγαλείτερον κίνδυνον διὰ τὴν γαλήνην καὶ τὴν ὁμαλότητα τῆς οἰκογενείας τῆς καταφυγούσης εἰς τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν. Διὸ καὶ σήμερον ἐν ταῖς χώραις ἐκείναις ἔνθα ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως, πρὸ πάσης ἐφαρμογῆς, καταστρώνεται σειρὰ ὅλη ἐγγράφων καὶ ἐνυπογράφων καταθέσεων, ἐν ἀπολύτῳ μυστικότητι λαμβανομένων, κατ' ἰδίαν μὲν ἀπὸ μέρους τοῦ δοτῆρος, ἐν κοινῇ δὲ συγκαταθέσει ἀπὸ μέρους τῶν συζύγων, ἅτινα καὶ διασφαλίζουσι τετραπλῶς τὴν τιμὴν καὶ ἀκεραιότητα, ἀλλὰ καὶ τὰ δικαιώματα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, κατὰ σειράν, τῆς μητρός, τοῦ κατὰ νόμον πατρός, τοῦ δοτῆρος, ἐν τέλει δὲ καὶ τοῦ γεννηθησομένου τέκνου. Ἐπὶ τούτοις καταχωρίζεται καὶ ἰατρικὸν πιστοποιητικὸν βεβαιοῦν ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις δὲν ἐπιζητεῖται πρὸς συγκάλυψιν τοῦ καρποῦ ἐκ προγενεστέρας τυχὸν διαπράξεως μοιχείας ἀπὸ μέρους τῆς συζύγου. Εἰς πάντα ταῦτα ὁ εἰδικὸς γονιμολόγος, παρ' ᾧ καὶ φυλάσσονται πάντα τὰ σχετικὰ ἔγγραφα ἑκάστης περιπτώσεως, ἐπέχει θέσιν συμβολαιογράφου, ἢ κάλλιον εἰπεῖν ἰατροδικαστοῦ, εἰδικῶς ὑπὸ τοῦ κράτους ἀναγνωριζομένου αὐτῷ τοῦ δικαιώματος τούτου (47).

Οἴκοθεν ἐννοεῖται ὅτι ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω σημείων ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τινὰ σύνδρομα ἐν τῇ φυσιολογίᾳ τῆς τεχνητῆς γονιμοποιήσεως στοιχεῖα, τεχνικῆς φύσεως, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦσι σήμερον εὐρύτατα τοὺς εἰδικούς, ὡς εἶναι π.χ. ὁ ἐπακριβὴς καθορισμὸς τῶν γονίμων ἡμερῶν τῆς γυναικός, ἡ ἐξακρίβωσις τῶν φυσιολογικῶν λειτουργιῶν τοῦ κυοφοροῦντος μηχανισμοῦ ταύτης, ἡ εὐρεῖα συζήτησις τοῦ θέματος ἐὰν καὶ κατὰ πόσον ὁ ὀργασμὸς ἐν τῇ συλλήψει εἶναι ἀπαραίτητος παρὰ τῇ γυναικὶ κλπ..

Πάντα ταῦτα, συντόμως ἐκτιθέμενα ἐνταῦθα, ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἡ τεχνητὴ γονιμοποίησις ὡς σύστημα καὶ ὡς φυσιολογία οὔτε εὔκολος εἶναι, οὔτε δὲ καὶ δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι ἀκωλύτως καὶ εὐχερῶς ἐφαρμόζηται σήμερον εἰς πᾶσαν παρουσιαζομένην περίπτωσιν ἢ ἐκφραζομένην ἐπιθυμίαν τῶν προσερχομένων, καὶ παρὰ τὴν καταπληκτικὴν ἴσως γλῶσσαν τῶν παρεχομένων στατιστικῶν. Τὰ δὲ προβλήματα, ἅτινα γεννῶνται εἰς τὸν ἠθικοκοινωνικὸν καὶ τὸν νομοκανονικὸν τομέα, καθιστῶσι τὴν τεχνητὴν γονιμοποίησιν ἔτι δυσκολωτέραν.

Δ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.

(Συνεχίζεται)

(47) BIOT R., Génération et amour, : Nouv. Rev. Théologique, 79 (1947) pp. 44)45.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΧΑΛΚΗΣ

Τόσον αἱ γενικαὶ ἐξετάσεις, ὅσον καὶ αἱ ἐπὶ πτυχίῳ τοιαῦται τῶν ἐφετεινῶν Τελειοδιδάκτων τῆς Σχολῆς ἔληξαν τῇ 28ῃ Ἰουλίου. Μὴ γενομένης δ' ἐφέτος τῆς καθιερωμένης Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Λειτουργίας, ἐν αὐτῇ, διὰ τὴν καθοσίωσιν τῶν Τελειοδιδάκτων, τῇ μὲν 6ῃ Ἰουλίου, Κυριακῇ, ἐλειτούργησεν ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Σχολῆς, ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Πρόεδρος τῆς Ἐφορίας, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν Ὁσιολ. κ.κ. Παύλου Μπάλλεστερ καὶ Ἐμμανουὴλ Ἀλευροφᾶ καὶ τῶν Ἱερολ. κ.κ. Ἠλιοὺ Νάζμ καὶ Παντελεήμονος Κουλούρη, ἁπάντων ἐκ τῆς ἀποφοιτώσης τάξεως. Ἔψαλεν ἐμμελέστατα ἡ Χορῳδία τῆς Σχολῆς ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Καθηγητοῦ αὐτῆς κ. Βασιλείου Νικολαΐδου.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεών, παρέστησαν δὲ συμπροσευχόμενοι, οἱ ἐκ τῶν Ἐφόρων Σεβ. Μητροπολῖται Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, ὁ Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, τὸ Καθηγητικὸν τῆς Σχολῆς Σῶμα καὶ πλῆθος κόσμου.

Ὁ προεξάρχων Ἀρχιερεὺς ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἀπολυομένους κατάλληλον προσφώνησιν, δημοσιευομένην ἐν ἄλλῃ στήλῃ τοῦ παρόντος τεύχους.

Τὴν μεσημβρίαν παρετέθη γεῦμα, καὶ περὶ τὴν 7ην μ.μ., ὁ Πανοσιολ. Σχολάρχης ὡμίλησε πρὸς τοὺς Τελειοδιδάκτους, ἀπευθύνας τὰς τελευταίας πατρικὰς ὑποθήκας καὶ ἐξάρας κυρίως τὸ πολυσχιδὲς ἔργον τοῦ Κληρικοῦ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ.

Τῇ δ' ἐπαύριον, Δευτέρᾳ, 7ῃ ἰδίου, ἡ Ἐφορία, ὁ Σχολάρχης, οἱ Καθηγηταὶ καὶ οἱ Τελειοδίδακτοι προσῆλθον εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἔνθα ἐτελέσθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου, ἡ καθοσίωσις καὶ ἡ εἰς Διδασκάλους τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας ἀνακήρυξις τῶν Ἀποφοίτων, καθ' ἣν ὁ Πατριάρχης ἀναγνοὺς τὴν εἰδικὴν ἐπὶ τούτῳ εὐχήν, προσεφώνησε τοὺς Ἀποφοίτους καὶ μετὰ τὴν ὁμο-

λογίαν αὐτῶν, ἀναγνωσθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὁσιολογ. κ. Τιμοθέου Μαβιᾶ, ἀπένειμεν εἰς τοὺς ἐξ αὐτῶν Κληρικοὺς τὸ Δίπλωμα. Τὴν ὅλην τελετὴν ἐπεσφράγισεν ὁ πολυχρονισμὸς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ψαλεὶς ὑπὸ τῶν ἀποφοίτων ἐν χορῷ.

Εἶτα ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐδεξιώθη ἐν τῷ Γραφείῳ αὐτοῦ τοὺς Σεβ. Ἐφόρους, τὸν Πανοσιολ. Σχολάρχην, τὸ Καθηγητικὸν Σῶμα καὶ τοὺς νέους Διδασκάλους τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας, πρὸς οὓς ἀπηύθυνε πατρικὰς νουθεσίας, εὐχηθεῖσα αὐτοῖς καρποφόρον ἐν τῷ ἀμπελῶνι τοῦ Κυρίου διακονίαν.

Οἱ νέοι ἀπόφοιτοι τῆς Σχολῆς εἶναι :

Ἀρχιμ. Παῦλος Μπάλλεστερ, ἐξ Ἱσπανίας.
Ἱερομ. Ἐμμανουὴλ Ἀλευροφᾶς, ἐκ Καλύμνου.
Ἱερομ. Τιμόθεος Μαβιᾶς, ἐκ Χίου.
Ἱερομ. Χρυσόστομος Μαραγκουδάκης, ἐκ Κρήτης.
Διάκ. Ἠλίας Νάζμ, ἐκ Λιβάνου.
Διάκ. Κων)τῖνος Παπαδάκης, ἐκ Κρήτης.
Διάκ. Παῦλος Μενεβίσογλου, ἐκ Μακροχωρίου.
Διάκ. Παντελεήμων Κουλούρης, ἐκ Κεφαλληνίας.
Διάκ. Σεραφεὶμ Κανδύλης, ἐκ Μυτιλήνης.
Διάκ. Στυλιανὸς Χαρκιανάκης, ἐκ Κρήτης.
Διάκ. Χρύσανθος Ζώης, ἐκ Κονίτσης.
Αἰμίλιος Παπαδόπουλος, ἐκ Βαλατᾶ.
Βασίλειος Τσακμάκης, ἐκ Βασιλικῶν Θεσσαλονίκης.
Γεώργιος Καλούδης, ἐκ Χίου.
Θεολόγος Τσαταλμπάσης, ἐκ Σισλῆ.
Ἱπποκράτης Φινδάνης, ἐκ Καβάλλας.
Ἰωάννης Μαστίχης, ἐκ Στυλίδος Λαμίας.
Ἰωάννης Παπαδημητράκης, ἐκ Κρήτης.
Κων)τῖνος Κοτζαμπασάκης, ἐκ Κρήτης.
Παναγιώτης Φούγιας, ἐκ Κορίνθου.
Παῦλος Κουμερτζῆς, ἐκ Κρήτης.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΟΥΛΙΟΥ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1958

Ἡ ΙΒ΄. Ἰνδικτιὼν ἐν τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριαρχείῳ.

Κατὰ τὴν ἔκπαλαι κρατήσασαν τάξιν καὶ ἐν ἀτμοσφαίρᾳ ὑποβλητικῇ, διεξήχθη ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ 1ῃ Σεπτεμβρίου, ἡ ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ ἡ Ἱερὰ Ἀκολουθία τῆς Παμμακαρίστου, ἧς ἡ Ἱερὰ Εἰκών, ἀποτεθησαυρισμένη ἐν αὐτῷ, ἐξετέθη εἰς προσκύνησιν ἐν τῷ Σωλέᾳ, ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῆς ἑορτῆς.

Κατὰ τὸν Ἑσπερινὸν ἐχοροστάτησεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης, τὴν δὲ κυριώνυμον ἡμέραν συγχοροστατοῦσα Αὕτη, εἶχε τοὺς Σεβ. Συνοδικούς τε καὶ ἐνδημοῦντας Ἀρχιερεῖς τοῦ Θρόνου :

Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶν, Δέρκων κ. Ἰάκωβον, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεον, Θεοδωρουπόλεως κ. Λεόντιον, Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνον, Αἴνου κ. Γερμανόν, Περγάμου κ. Ἀδαμάντιον, Χαλδίας κ. Κύριλλον, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομον, Λαοδικείας κ. Μάξιμον, Σάρδεων κ. Μάξιμον, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβον καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμον τῶν Σεβασμ. Μητροπολιτῶν Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθαγγέλου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Μελίτωνος καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου οἰκουρούντων, τοῦ δὲ Σεβ. Προικοννήσου κ. Φιλοθέου εὑρισκομένου εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν ἐτέλεσαν οἱ Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Φιλάρετος καὶ Διάκονος τῆς Σειρᾶς κ. Εὐάγγελος. Ἔψαλον δὲ οἱ Πατριαρχικοὶ Χοροί.

Παρέστησαν : Ὁ Ἐντιμ. κ. Εὐστάθιος Λαγάκος, Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ἐνταῦθα, οἱ Ἐντιμολ. Ὀφφικιάλοι τῆς Μ. Ἐκκλησίας Ἄρχοντες κ.κ. Βλαδ. Μιρμίρογλου, Μέγ. Ρήτωρ, Ἀχιλλεὺς Μόσχος, Μέγας Χαρτοφύλαξ, καὶ Ἐμμανουὴλ Φωτιάδης, Μ. Πρωτονοτάριος, ὁ Σχολάρχης τῆς Ἱ. Θεολ. Σχολῆς Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Μάξιμος, οἱ Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Ἰωάννης, Ἔξαρχος τοῦ Παναγίου Τάφου, ὁ ἐνταῦθα ἀντιπρ. τῆς Ἱ. Μονῆς Σινᾶ, Ἀρχιμ. κ. Δαμιανός, ὁ κ. Ἀριστ. Πασσα-

δαῖος, Ἀρχιτέκτων καὶ Καθηγητὴς τῆς Ἱ. Θ. Σχολῆς Χάλκης Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Μειζόνων Ἱδρυμάτων, τῶν Κοινοτήτων, Φιλοπτ. Ἀδελφοτήτων, Μορφωτικῶν Συνδέσμων καὶ μέγας ἀριθμὸς προσκυνητῶν ἐντεῦθεν καὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, πληρώσαντες τὸν Ἱ. Ναόν, ἵνα συνεορτάσωσι μετὰ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου Ἐκκλησιαστικοῦ ἔτους καὶ ἐκζητήσωσι τὴν χάριν τῆς Παμμακαρίστου.

Μετὰ τὸ τέλος τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης, περιβληθεὶς ἐπιτραχήλιον καὶ ὠμοφόριον, ἐτέλεσε τὴν καθιερωμένην Ἱ. Ἀκολουθίαν τῆς Ἰνδίκτου, ἀναγνοὺς ἀπὸ τοῦ Θρόνου τὴν σχετικὴν εὐχὴν τῆς ἐνάρξεως τῆς ΙΒ΄. Ἰνδικτιῶνος καὶ δεηθεὶς πρὸς τὸν καιροὺς καὶ χρόνους ἐν τῇ ἰδίᾳ ἐξουσίᾳ θέμενον Κύριον ὑπὲρ τῶν χειμαζομένων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν, τοῦ φωτισμοῦ καὶ ἀγαθῶν ἐπινεύσεων τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ὑπὲρ τοῦ εὐλογηθῆναι τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητος Αὐτοῦ, ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου καὶ τῆς κατὰ Θεὸν εὐημερίας».

Εἶτα, κατελθών, ὑπέγραψεν ἐν τῷ ἐπισήμῳ κώδικι τῆς Ἰνδίκτου, ηὐλόγησε τὸ Ἐκκλησίασμα καὶ ἀνῆλθεν αὖθις εἰς τὸν θρόνον.

Ἐν συνεχείᾳ, οἱ Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, ὑπέγραψαν εἰς τὸν Κώδικα τῶν Ἰνδικτιώνων.

Μετὰ ταῦτα, ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ἠγίασε τὸ ἐκκλησίασμα ἀπὸ τοῦ Θρόνου διὰ τοῦ τιμίου Σταυροῦ καὶ ηὐχήθη εἰς πάντας αἴσιον τὸ νέον Ἐκκλησιαστικὸν ἔτος.

Ἀνελθοῦσα δ' εἶτα εἰς τὸ Γραφεῖον Αὐτῆς ἐδέχθη τὰ συγχαρητήρια τῶν Ἁγίων Ἀρχιερέων καὶ τὰ σέβη τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ τῶν Ὀφφικιάλων.

Οἱ ὡς ἄνω παρεκάθησαν τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν.

Ἡ ἑορτὴ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις.

Τῇ Κυριακῇ, 14ῃ Σεπτεμβρίου ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τῆς Ὑψώσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐγένετο ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἡ καθιερωμένη Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Χοροστασία, καθ' ἣν τῇ Α. Θ. Παναγιότητι συνεχοροστάτησαν οἱ Σεβασμιώτατοι Συνοδικοὶ Μητροπολῖται Αἴνου κ. Γερμανός, Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος, Σάρδεων κ. Μάξιμος, Ἰκονίου κ. Ἰάκωβος, Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος καὶ Φιλαδελφείας κ. Ἰάκωβος.

Τὴν Θ. Λειτουργίαν κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν τάξιν ἐτέλεσεν οἱ Πανοσ. Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου Ἀρχιμ. κ. Συμεὼν μετὰ τοῦ Ὑπογραμματέως αὐτῆς Διακ. κ. Γαβριήλ.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ἡ Α. Ἐξοχότης ὁ Πρεσβευτὴς τῆς Ἑλλάδος κ. Γεώργιος Πεσματζόγλου, μετὰ τῆς Εὐ-

γενεστάτης Πρεσβείρας, ὁ Ἐντιμότατος Βουλευτὴς Σταμποὺλ κ. Χρῆστος Ἰωαννίδης μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης συζύγου αὐτοῦ, ὁ Ἐντιμότατος Δρ. κ. Αἰμίλιος Ταχιντζῆς, μετὰ τῆς Εὐγενεστάτης συζύγου καὶ θυγατρὸς αὐτοῦ, ὁ κ. Τζῶν Ταΐλορ, Γραμματεὺς τοῦ ἐν Γενεύῃ Γραφείου Πληροφοριῶν τοῦ Π. Σ. Ἐκκλησιῶν, ἡ Δ)νὶς Μπέττυ Τόμσον, Γραμματεὺς τοῦ Τμήματος Πληροφοριῶν τοῦ ἐν Ν. Ὑόρκῃ Γραφείου τοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου, ἡ κ. Ἄννα Βέντ, Διευθύντρια τοῦ ἐνταῦθα Τμήματος Προσφύγων τοῦ Π. Σ. Ε. καὶ πλῆθος προσκυνητῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἡγίασε τοὺς πιστοὺς διὰ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, τὸ δὲ ἀντίδωρον διένειμεν ὁ ἱερουργήσας Πανοσιολ. Ἀρχιγραμματεύς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρὰ τῷ Νομάρχῃ.

Τῇ 24ῃ Ἰουλίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐπεσκέφθη ἐν συνοδείᾳ τοῦ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Ἄρχοντος Μ. Ρήτορος κ. Βλαδιμήρου Μιρμίρογλου τὸν Ἐξοχώτατον νέον Νομάρχην Σταμποὺλ κ. Ἐτὲμ Γετκινέρ, γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν νενομισμένων τιμῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη τὸν κ. Νομάρχην ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων εὐχηθεὶς αὐτῷ πᾶσαν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν.

Ὁ κ. Νομάρχης ηὐχαρίστησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα διὰ τὴν ἐπίσκεψιν καὶ τὰς εὐχάς, καὶ διεβεβαίωσε περὶ τοῦ προσωπικοῦ ἐνδιαφέροντος αὐτοῦ, διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀνεχώρησε τῆς Νομαρχίας, προπεμφθεῖσα μετὰ τῶν αὐτῶν τιμῶν.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρὰ τῷ Δημάρχῳ.

Ἡ Αὐτοῦ Θειοτάτη Παναγιότης συνοδευομένη ὑπὸ τοῦ Μεγ. Πρωτοσυγκέλλου καὶ τοῦ Ἄρχοντος Μεγ. Χαρτοφύλακος κ. Α. Μόσχου, ἐπεσκέφθη τὸν Ἐξοχ. νέον Δήμαρχον Σταμποὺλ κ. Κεμὰλ Ἀΐγκιούν, τῇ 30ῇ Ἰουλ. εἰς τὴν Δημαρχίαν καὶ συνεχάρη αὐτὸν ἀπὸ μέρους Ἑαυτοῦ, τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Πληρώματος, ἐπὶ τῇ ἐκλογῇ καὶ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων αὐτοῦ.

Ὁ κ. Δήμαρχος, ὑποδεχθεὶς τὴν Α. Θειοτάτην Παναγιότητα μετὰ πολλῶν ἐκδηλώσεων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης, ηὐχαρίστησεν Αὐτὴν προσεπιδηλώσας, ὅτι θεωρεῖ ἑαυτὸν εὐτυχῆ διὰ τὴν γενομένην ἐπίσκεψιν, καὶ ὅτι θὰ εἶναι ἐν παντὶ καὶ πάντοτε πρόθυμος, νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον εἰς τὰ ἀφορῶντα αὐτὸ προβλήματα.

Τῇ Α. Θ. Παναγιότητι, κατά τε τὴν ἄφιξιν καὶ ἀναχώρησιν, ἀπεδόθησαν αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Ὁ Δήμαρχος παρὰ τῇ Α. Θ. Παναγιότητι.

Ὁ Ἐξοχ. Δήμαρχος κ. Κεμὰλ Ἀϊγκιούν, ἀνταποδίδων τὴν ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῇ 8ῃ Αὐγούστου.

Γενόμενος δεκτὸς μετὰ τῶν προσηκουσῶν τιμῶν, ὡδηγήθη εἰς τὸ ἰδιαίτερον Πατριαρχικὸν Γραφεῖον, ὅπου ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὑπεδέχθη αὐτὸν ἔχουσα παρ' Ἑαυτῇ τὸν Ἄρχοντα Μ. Χαρτοφύλακα κ. Ἀχ. Μόσχον. Κατὰ τὴν γενομένην ἐγκάρδιον συνομιλίαν, ἡ Α. Θ. Παναγιότης συνεχάρη καὶ αὖθις τὸν κ. Δήμαρχον καὶ ηὐχήθη αὐτῷ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ πολύπλευρον αὐτοῦ ἔργον, τὸ ὁποῖον στοχάζεται τὴν εὐημερίαν τῶν πολιτῶν.

Ὁ κ. Δήμαρχος, παραμείνας παρὰ τῇ Α.Θ. Παναγιότητι πλέον τῆς ἡμισείας ὥρας, προὐπέμφθη κατὰ τὴν ἀναχώρησιν, μετὰ τῶν αὐτῶν τιμῶν.

Τὸ Κουρμπὰν Μπαϊράμιον.

Ἐπὶ ταῖς διαγενομέναις ἑορταῖς τοῦ Κουρμπὰν Βαϊραμίου, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἀπηύθυνε τηλεγραφικῶς συγχαρητήρια:

Τῇ Α. Ε. τῷ Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας κ. Τζελὰλ Μπαγιάρ.

Τοῖς Ἐξοχ. κ.κ. Ρεφὶκ Κοραλτάν, Προέδρῳ τῆς Μ. Ἐθνοσυνελεύσεως,

Ἀδνὰν Μενδερές, Πρωθυπουργῷ,

Δρι Ναμὶκ Γκεντίκ, Ὑπουργῷ τῶν Ἐσωτερικῶν,

Τζελὰλ Γιαρντιμτζῆ, Ὑπουργῷ Παιδείας,

Ἐτὲμ Μεντερές, Ὑπουργῷ Ἐθνικῆς Ἀμύνης,

Φικρὲτ Μπελμπέζ, Γεν. Γραμματεῖ τῆς Προεδρείας τῆς Δημοκρατίας καὶ

Δρι κ. Φαχρεττὶν Κερὶμ Γκιοκάϋ, Πρεσβευτῇ Βέρνης.

Ἔλαβε δὲ παρ' αὐτῶν ἀπαντητικὰ εὐχαριστήρια.

Τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς διεβίβασε προσωπικῶς ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος:

Τῷ Ἐξοχ. Ἀναπληρωτῇ Νομάρχῃ τῆς Πόλεως ἡμῶν κ. Ἐτὲμ Γετκινέρ, τῷ Ἐντιμ. Διευθυντῇ τῆς Ἀστυνομίας κ. Τζελὰλ Ταρλάν, τῷ Σοφ. Μουφτῇ τῆς Πόλεως κ. Νασουχῇ Ὀμὲρ Μπιλμὲν καὶ τῷ Ἐντιμ. Διοικητῇ τῆς Περιφερείας Φατὴχ κ. Τζελαλεττὶν Τουφεκτσῆ.

Δρ. Κιαζὴμ Ἰσμαὴλ Γκιουρκάν.

Ὁ Ἐξοχ. ἐν ἰατροῖς Δρ. κ. Κ. Ἰσμ. Γκιουρκάν, τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Πόλεως, καὶ Διευθυντὴς τῆς Χειρουργικῆς Κλινικῆς τοῦ Νοσοκομείου Τζερρὰχ Πασᾶ, ἐπανακάμψας ἐξ Ἀμερικῆς, ἔνθα μετέβη πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ ἀνωτάτων ἐκπαιδευτικῶν ἱδρυμάτων καὶ Νοσοκομείων, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐν συνοδείᾳ τοῦ ἰατροῦ κ. Νικηφόρου Ψωμοπούλου, τῇ 3ῃ Σεπτεμβρίου καὶ ἐγένετο δεκτὸς ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος

μετὰ πολλῆς ἐγκαρδιότητος.

Κατά τε τὴν ἔλευσιν καὶ ἀναχώρησιν αὐτοῦ ἀπεδόθησαν αὐτῷ αἱ προσήκουσαι τιμαί.

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κατάνης εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ Τρίτῃ, 19ῃ Αὐγούστου, ἀφίκετο ἐνταῦθα διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἄδανα» ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Κατάνης κ. Κασσιανός, Διευθυντὴς τοῦ ἐν Παρισίοις Ὀρθοδόξου Ρωσσικοῦ Θεολογικοῦ Ἰνστιτούτου.

Ἡ Α. Θεοφιλία φιλοξενηθεῖσα ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, ὡδηγήθη τὴν ἑπομένην εἰς τὴν Ἱερὰν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἔνθα καὶ παρέμεινεν ἐπί τινας ἡμέρας, τελέσας τῇ Κυριακῇ, 24ῃ ἰδίου, τὴν Θείαν Λειτουργίαν ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Σχολῆς, ἀνεχώρησε δὲ τῇ 29ῃ ἰδίου διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου «Ἄνκαρα», ἐπιστρέφων εἰς τὴν ἐν Γαλλίᾳ θέσιν αὐτοῦ.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τὴν Α. Θεοφιλίαν ὑπεδέχθη κατὰ τὴν ἄφιξιν, καὶ προέπεμψε κατὰ τὴν ἀναχώρησιν αὐτῆς, ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γεώργιος.

Ὁ Πρεσβευτὴς τοῦ Καναδᾶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Τῇ 5ῃ Αὐγούστου, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα καὶ ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ὁ ἐν Ἀγκύρᾳ Πρεσβευτὴς τοῦ Καναδᾶ Ἐξοχ. κ. Βενιαμὶν Ρότζερς, εἰς ὃν κατά τε τὴν ἄφιξιν καὶ τὴν ἀναχώρησιν ἀπεδόθησαν αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ὁ Γεν. Πρόξενος τῆς Ὀλλανδίας εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ Ἐντιμ. Γ. Πρόξενος τῆς Ὀλλανδίας ἐνταῦθα κ. Ζὰν Βὰν Χούφτ, ἐπεσκέφθη τῇ 25ῃ Ἰουνίου τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ὑποβαλὼν Αὐτῇ τὰς εὐλαβεῖς προσρήσεις τῆς Α. Μ. τῆς Βασιλίσσης Βιλελμίνης καὶ τὰ ἑαυτοῦ σεβάσματα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχθη τὸν κ. Βὰν Χοὺφτ μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος, διηρώτησε τὰ τῆς ὑγείας τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας καὶ ηὐχαρίστησε τὸν κ. Πρόξενον, δι' ὅσα ἀγαθὰ ἀπολαμβάνουσι τὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας ἐν τῇ εὐγενεῖ Χώρᾳ αὐτοῦ.

Τόσον κατὰ τὴν ἔλευσιν, ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀναχώρησιν, ἀπεδόθησαν τῇ Α. Ἐντιμότητι αἱ ὑπὸ τοῦ Πρωτοκόλλου προβλεπόμεναι τιμαί.

Ξένοι Κληρικοὶ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Ὁ Πανοσιολ. κ. Ὀλιβιὲ Ρουσώ, διευθυντὴς τοῦ Περιοδικοῦ «Εἰρηνικόν», ἐκ Βελγίου, ἐκκλησιασθεὶς ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ 15ῃ τ. μ. ἑορτῇ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἐπεσκέφθη ἀκολούθως τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰ σέβη αὐτοῦ. Ὁ ὡς ἄνω κληρικὸς παρεκάθησε τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν.

Ἀμερικανοὶ ἐπιστήμονες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Εἰκοσαμελὴς ἐπιστημονικὸς ὅμιλος ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ Δρος Μίλο Κόνικ, Καθηγητοῦ τῆς Θρησκειολογίας ἐν τῷ Κολλεγίῳ Γούϊττιερ Καλλιφορνίας, μέλη τοῦ προσηρτημένου εἰς τὸ ὡς ἄνω Κολλέγιον «Συνδέσμου τῶν φίλων τῆς Εὐρώπης καὶ Μ. Ἀνατολῆς», ἀφίκετο εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν, τῇ δὲ 14ῃ Ἰουλίου ἐπεσκέφθη τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλε τὰ σεβάσματα αὐτοῦ.

Ἡ Α. Θ. Π. μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἐδέξατο τὸν ὅμιλον τῶν ἐπιστημόνων, ὁμιλήσασα αὐτοῖς περὶ τῆς ἀνάγκης κατανοήσεως, ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης ὡς καὶ περὶ τῆς ὀφειλῆς ἑνὸς ἑκάστου διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἰδεώδους τῆς ἀγαθῆς γειτονίας μεταξὺ τῶν ἀτόμων καὶ τῶν ἐθνῶν.

Τὴν ἐπομένην, συνοδείᾳ τοῦ Καθηγητοῦ κ. Βασιλείου Σταυρίδου, ἐπεσκέφθησαν τὴν Πρίγκηπον καὶ τὴν ἐν αὐτῇ στέγην τοῦ Ἐργαζομένου Κοριτσιοῦ.

Ὁ ὡς ἄνω ὅμιλος ἀνεχώρησε τῇ 16ῃ ἰδίου.

Ἀντιπροσωπεία τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἐθνικοῦ Χριστιανο-Ἑβραϊκοῦ Συμβουλίου εἰς τὰ Πατριαρχεῖα.

Περιερχόμενοι τὸν κόσμον, ἀφίκοντο ἐξ Ἀνατολῆς εἰς τὴν Πόλιν ἡμῶν, τῇ 23ῃ Ἰουνίου οἱ Αἰδ. κ.κ. Λεων. Κοντογιάννης, Ἱερατ. Προϊστάμενος Ἁγ. Σοφίας Λὸς Ἄντζελες, Τζὼν Μπόνελ, Πρεσβυτεριανός, ἐκ Ν. Ὑόρκης, ὁ Σοφολ. Ραββῖνος Ἴρβιγκ Λέρμαν, ἐκ Μαϊάμι Φλωρ. καὶ οἱ Δρες Ρὸξ Κόρκελ, ἐκ Ν. Ὑόρκης καὶ Σαμουὴλ Γκάνδυ, ἐκ Ν. Ὀρλεάνης, μέλη τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἐθνικοῦ Χριστιανο-ἑβραϊκοῦ Συμβουλίου.

Τὴν ἐπομένην, πάντες οἱ ὡς ἄνω προσελθόντες εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐπεσκέφθησαν τὴν Α.Θ. Παναγιότητα καὶ ὑπέβαλον τὰ σεβάσματα αὐτῶν.

Πατριαρχικαὶ Ἀντιπροσωπεύσεις.

Ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῶν Ἡν. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, τῇ 4ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ., ὁ Πανοσ. Μέγ. Πρωτοσύγκελλος, μεταβάς, σεπτῇ ἐντολῇ, εἰς τὸ ἐνταῦθα Ἀμερικανικὸν Προξενεῖον, διεβίβασεν εἰς τὸν Γ. Πρόξενον Ἐντιμ. κ. Ρ. Μάϊνερ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

*
* *

Ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῆς Γαλλίας, 14ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ., ὁ Πανοσ. Μ. Πρωτοσύγκελλος μεταβὰς σεπτῇ ἐντολῇ εἰς τὸ ἐνταῦθα Γαλλικὸν Προξενεῖον, διεβίβασεν εἰς τὸν Ἐντιμ. Γεν. Πρόξενον κ. Μᾶρκον Ποφιλὲ τὰς συγχαρητηρίους εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

*
* *

Ὁ Ἐντιμ. κ. Ζὼρζ Κοσσίφη, τ. Ὑποπρόξενος τοῦ Βελγίου ἐνταῦθα, προαχθεὶς εἰς Πρόξενον αὐτοῦ, ἀνήγγειλε διὰ γράμματος αὐτοῦ τῇ Α. Θ. Παναγι-

ότητι καὶ ὑπέβαλε τὰ ἑαυτοῦ σέβη.

Σεπτῇ ἐντολῇ, ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος διεβίβασεν αὐτῷ τὰς εὐχὰς τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Ἀπαντῶν ὁ κ. Κοσσίφη ηὐχαρίστησε διὰ τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην, παρακαλέσας ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι αἱ εὐγνώμονες αὐτοῦ προσρήσεις.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Πανοσιολ. Μέγ. Πρωτοσύγκελλος, μεταβάς, συνοδείᾳ τοῦ κ. Νικολάου Σαρρῆ, δικηγόρου τῶν Πατριαρχείων, εἰς τὴν Γ. Διεύθυνσιν τῆς Ἀστυνομίας Σταμπούλ, ἐπεσκέφθη τὸν νεωστὶ ἀναλαβόντα καθήκοντα Γ. Διευθυντοῦ αὐτῆς κ. Τζεμὰλ Ταρλάν, καὶ διεβίβασεν αὐτῷ τὰς Πατριαρχικὰς συγχαρητηρίους προσρήσεις, εὐχηθεὶς πᾶσαν ἀπὸ Θεοῦ ἐνίσχυσιν ἐν τῇ ἐκπληρώσει τῶν ὑψηλῶν αὐτοῦ καθηκόντων.

Ὁ κ. Γ. Διευθυντὴς παρεκάλεσεν, ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι αἱ εὐχαριστίαι καὶ αἱ εὐγνώμονες προσρήσεις αὐτοῦ.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.

Σεπτῇ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Πανοσιολ. Μέγ. Πρωτοσύγκελλος διεβίβασε τῷ κ. Ζὰν Βὰν Τούφτ, Γ. Προξένῳ τῆς Ὀλλανδίας ἐνταῦθα τὰ Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια διὰ τὸ ἐπισυμβὰν κατὰ μῆνα Αὔγουστον ἀεροπορικὸν δυστύχημα ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ.

Ὁ κ. Πρόξενος ηὐχαρίστησε θερμῶς διὰ τὴν Πατριαρχικὴν ταύτην ἐκδήλωσιν καὶ παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ ἑαυτοῦ σεβάσματα καὶ αἱ εὐγνώμονες προσρήσεις.

Μνημόσυνον Παύλου Στεφάνοβικ.

Ἡ Κοινότης Σταυροδρομίου, φόρον ἀϊδίου εὐγνωμοσύνης ἀποτίουσα πρὸς τὸν ἀείμνηστον Παῦλον Στεφάνοβικ, Μ. Εὐεργέτην αὐτῆς, ἐτέλεσεν ἐν τῷ ἐν Νεκροταφείῳ Ἱ. παρεκκλησίῳ τῆς Θείας Μεταμορφώσεως, τῇ Κυριακῇ, 29η Ἰουνίου ἐ. ἔ., τὸ καθιερωμένον μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.

Τῆς ἐπιμνημοσύνου Θ. Λειτουργίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος παρέστη συμπροσευχόμενος ὁ Πανοσιολ. Τριτεύων κ. Ἀγάπιος.

Ἀναχωρήσεις - Ἀφίξεις.

Παρασχεθείσης συνοδικῶς τῆς σχετικῆς κανονικῆς ἀδείας, ἀνεχώρησε τὴν 16ην Ἰουνίου σιδηροδρομικῶς εἰς Θεσσαλονίκην πρὸς ἐπίσκεψιν τῶν ἐκεῖ συγγενῶν αὐτοῦ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, ὃν ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος κατευώδωσεν ὁ Πα-

νοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γεώργιος.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐπανέκαμψεν ἐνταῦθα σιδηροδρομικῶς τῇ 9ῃ Σεπτεμβρίου, ἣν ἐν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ Σιρκετζῆ ὑπεδέχθη ἐκ προσώπου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὡσαύτως ὁ Μ. Ἀρχιδιάκονος.

Ἡ ἐνταῦθα Ἀγγλικανικὴ Παροικία.

Ὁ Αἰδεσιμ. κ. Τσὰρλς Πάϊπερ, Πρωθιερεὺς τῆς ἐνταῦθα Ἀγγλικανικῆς Παροικίας, ἀναχωρήσας ἐπ' ἀδείᾳ εἰς Ἀγγλίαν, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα τῇ 7ῃ Ἰουλίου καὶ ὑπέβαλε τῇ Α. Α. Παναγιότητι τὰ ἑαυτοῦ σέβη.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐδέχθη αὐτὸν εἰς ἀκρόασιν.

Ἡ Α. Αἰδεσιμολογιότης παρεκάθησε τὴν μεσημβρίαν εἰς τὴν Πατριαρχικὴν τράπεζαν.

Ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριὴλ, τῇ 22ᾳ Ἰουλίου ἐπισκεφθεὶς Αὐτήν, διεβίβασε τὰ εἰκότα, εὐχηθεὶς αὐτῷ κατευόδιον.

Ἡ ἐνταῦθα Γερμανικὴ Εὐαγγελικὴ Παροικία.

Ὁ Ἐφημέριος τῆς ἐνταῦθα Γερμ. Εὐαγγελικῆς Παροικίας Αἰδεσιμ. κ. Χέρμαν Χέμπερλεϋ, προσελθὼν τῇ συνοδείᾳ τοῦ Ἐντιμολ. Ἄρχοντος Μ. Ρεφερενδαρίου κ. Γεωργίου Χόλλεμπαχ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἀπεχαιρέτησε τὴν Α. Θ. Παναγιότητα καὶ ἐξητήσατο τὰς εὐχὰς Αὐτῆς, ἐπὶ τῇ ἀναχωρήσει αὐτοῦ εἰς Γερμανίαν, ἵνα ἀναλάβῃ νέα ἐκεῖ καθήκοντα.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης μετὰ πολλῆς τῆς ἐγκαρδιότητος δεχθεῖσα τὴν Α. Αἰδεσιμότητα, συνεχάρη αὐτῷ διὰ τὴν ἑξαετῆ ἐνταῦθα δόκιμον διακονίαν αὐτοῦ, ηὐχαρίστησε διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὸ τῆς Ὀρθοδοξίας Κέντρον καὶ ἐν τέλει ηὐχήθη αὐτῷ πᾶσαν ἐπιτυχίαν ἐν τῇ νέᾳ αὐτοῦ θέσει.

Σεπτῇ ἐντολῇ, τὸν Αἰδ. ἀντεπεσκέφθη ἐν τῷ ἐν Πέραν Πρεσβυτερίῳ αὐτοῦ ὁ Πανοσιολ. Ὑπογραμματεὺς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου κ. Γαβριήλ, διαβιβάσας τὰς Πατριαρχικὰς εὐλογίας καὶ εὐχηθεὶς αὐτῷ κατευόδιον.

Ὁ Αἰδεσιμ. παρεκάλεσεν ὅπως ὑποβληθῶσι τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ἡ εὐγνωμοσύνη καὶ τὰ σέβη ἑαυτοῦ καὶ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

Ἡ συμφορὰ τῆς Προύσης.

Πυρκαϊὰ ἐπισυμβᾶσα τῇ 24ῃ Αὐγ., ἐπέφερε νέαν δοκιμασίαν εἰς τὴν Χώραν. Ἀποτέλεσμα δὲ αὐτῆς ὑπῆρξεν ἡ ἀποτέφρωσις 4000 καὶ πλέον ἀκινήτων, ὧν τὰ περισσότερα καταστήματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ἡ ἱστορικὴ κλειστὴ ἀγορά, ἀνεγερθεῖσα ἐπὶ Ὀρχὰν Γκαζῆ εἰς ἔκτασιν 100 χιλ. τετραγωνικῶν μέτρων.

Ἅμα τῷ θλιβερῷ συμβάντι ἐ-

σπευσαν ἐπὶ τόπου αἱ Α. Ἐξοχότητες, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας κ. Τζελὰλ Μπαγιάρ, ὁ Πρωθυπουργὸς κ. Ἀδνὰν Μενδερές, πολλοὶ Ὑπουργοί καὶ Ἐπίσημοι, παραμυθήσαντες τοὺς πληγέντας καὶ δόντες τὰς δεούσας ὁδηγίας διὰ τὴν θεραπείαν τοῦ κακοῦ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ἐπὶ τῷ θλιβερῷ τούτῳ γεγονότι ἀπέστειλε τηλεγραφήματα συμπαθείας τοῖς Ἐξοχωτάτοις :

Προέδρῳ τῆς Δημοκρατίας, Πρωθυπουργῷ, Ὑπουργῷ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, Νομάρχη Προύσης καὶ τῷ Δημάρχῳ αὐτῆς.

Ἀνασυγκρότησις τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου.

Ἐν τῇ συνοδικῇ συνεδρίᾳ τῆς 26ης Αὐγούστου γενομένης, συνῳδὰ ταῖς κειμέναις διατάξεσιν, ἀνασυγκροτήσεως τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, κατὰ τὸ ἥμισυ τῶν μελῶν αὐτῆς, ἀπεχώρησαν οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς, Δέρκων κ. Ἰάκωβος, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος, Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομος καὶ Ροδοπόλεως κ. Ἱερώνυμος, ἐκλήθησαν δὲ οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντῖνος, Προικοννήσου κ. Φιλόθεος, Χαλδίας κ. Κύριλλος καὶ Λαοδικείας κ. Μάξιμος καὶ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ δωδεκαμελοῦς ἐπανεξελέγησαν διὰ μίαν ὡσαύτως ἐτησίαν περίοδον οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος κ. Θωμᾶς καὶ Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεος.

Οὕ ω, κατὰ τὴν νέαν αὐτῆς σύνθεσιν, ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν Σεβ. Μητροπολ. Χαλκηδόνος, Πριγκηποννήσων, Θεοδωρουπόλεως, Εἰρηνουπόλεως, Αἴνου, Προικοννήσου, Χαλδίας, Λαοδικείας, Σάρδεων, Ἰκονίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου καὶ Φιλαδελφείας.

Χειροτονίαι.

Κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας, ἐνεκρίθησαν αἱ εἰς Πρεσβύτερον χειροτονίαι τῶν ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων Ἱερολογ. Διακόνων κ. Παντελεήμονος Κουλούρη ἐκ Κεφαλληνίας, κ. Κωνσταντίνου Παπαδάκη, ἐκ Κρήτης καὶ κ. Χρυσάνθου Ζώη, ἐκ Κονίτσης.

Ἡ χειροτονία τοῦ μὲν πρώτου ἐτελέσθη ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς, τῇ Πέμπτῃ 17ῃ Ἰουλίου, ἑορτῇ τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, τοῦ δὲ δευτέρου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Χάλκης, τῇ Κυριακῇ, 20ῇ Ἰουλίου ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Μητροπολίτου, καὶ τοῦ τελευταίου ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Ἱ. Μονῆς Σωτῆρος Χριστοῦ Πριγκήπου, τῇ Κυριακῇ, 3ῃ Αὐγούστου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου.

— Ἡ ἐν καιρῷ ἀποφασισθεῖσα εἰς Πρεσβύτερον χειροτονία τοῦ Διακόνου κ. Παναγιώτου

Ἐμμανουηλίδου, διορισθέντος Ἱερατικῶς Προϊσταμένου Ἑξ Μαρμάρων, ἐτελέσθη τῷ Σαββάτῳ, 2ᾳ Αὐγούστου ἐν τῷ ἐν Ὑψωμαθείοις Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Νικολάου ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπ. Φιλαδελφείας κ. Ἰακώβου.

Ὁ εἰρημένος, ἅμα τῇ χειροτονίᾳ αὐτοῦ, ἀνέλαβε τὰ ἐν τῇ ὡς ἄνω Κοινότητι Προϊσταμενικὰ αὐτοῦ καθήκοντα.

— Ἐπὶ τῇ ὑποβολῇ διὰ τῆς Σχολαρχίας καὶ τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς σχετικῆς αἰτήσεως, ἐνεκρίθη συνοδικῶς ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν πρὸ τελειοφοίτων τοῦ Θεολογ. τμήματος τῆς Χάλκης κ. Ἀντωνίου Γεργιαννάκη ἐκ Κρήτης.

Ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου ἐτελέσθη ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, τῇ Κυριακῇ, 27ῃ Ἰουλίου, ἑορτῇ τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος.

— Εἰσηγήσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ἡ εἰς Διάκονον χειροτονία τοῦ ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων αὐτῆς κ. Ἰωάννου Μαστίχη, ἐκ Στυλίδος.

Ἡ χειροτονία τοῦ εἰρημένου, ἐτελέσθη τῇ Κυριακῇ, 13ῃ Ἰουλίου, ἐν τῷ Ναϋδρίῳ τῆς Σχολῆς ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πριγκηποννήσων κ. Δωροθέου, Προέδρου τῆς Ἐφορίας τῆς Σχολῆς.

Ὑποτροφίαι.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, ἐν τῇ συνεδρίᾳ αὐτῆς τῆς 29ης Ἰουλίου, εἰσηγήσει τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰς στελέχη ἀνάγκας τῆς Ἐκκλησίας διὰ τῆς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν ἀποστολῆς Κληρικῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς, πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν, ἐνέκρινεν ὅπως ἀποστείλῃ εἰς Εὐρώπην ὡς ὑποτρόφους τῆς Ἐκκλησίας τούς, ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ ὑποτροφιῶν Κανονισμοῦ, ἐπιτυχόντας εἰς τὸν διενεργηθέντα σχετικὸν διαγωνισμόν, ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων Ἱερομονάχους κ. Χρύσανθον Ζώην καὶ κ. Στυλιανὸν Χαρκιανάκην.

— Κατόπιν σχετικῆς εἰσηγήσεως τῆς Ἐφορίας τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης, ἐνεκρίθη συνοδικῶς, ὅπως ὁ Ἱερολογ. Διάκονος κ. Παῦλος Μενεβίσογλου ἐκ τῶν ἐφετεινῶν ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς, ἀποσταλῇ εἰς Θεσσαλονίκην διὰ φιλολογικὰς ἐν τῷ ἐκεῖσε Πανεπιστημίῳ σπουδὰς ὡς ὑπότροφος τῆς Ἐκκλησίας, χρησιμοποιηθῇ δ' ἐν καιρῷ ὡς καθηγητὴς τῶν Κλασσικῶν ἐν τῷ Γυμνασιακῷ Τμήματι τῆς Σχολῆς.

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς.

Ἵδρυσις Κοινότητος ἐν Ἀλάσκᾳ.

Ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ὀλύμπου κ. Δημήτριος, ἐκπληρῶν

διακαῆ πόθον τοῦ μακαριστοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ, ἐπεσκέφθη τελευταίως τὴν Ἀλάσκαν καὶ συγκεκριμένως τὴν πόλιν Ἄγκοραίητζ, ἔνθα διαβιοῦν Ὀρθόδοξοι Ὁμογενεῖς Χριστιανοί, οἵτινες καὶ ὑπεδέχθησαν αὐτὸν μετὰ βαθυτάτης συγκινήσεως.

Τὴν 3ην Αὐγούστου, Κυριακήν, ἡ Αὐτοῦ Θεοφιλία ἐτέλεσεν, ἐν καταλλήλως εὐτρεπισθείσῃ αἰθούσῃ, τὴν Θ. Λειτουργίαν, ἣν παρηκολούθησαν ὅλοι οἱ Ὀρθόδοξοι, Ὁμογενεῖς καὶ ἄλλων ἐθνικοτήτων τοῦ Ἀγκοραίητζ καὶ τῶν περιχώρων. Ἡ συγκίνησίς των ἦτο προφανής, διότι πολλοὶ ἐξ αὐτῶν εἶχον πολλὰ ἔτη νὰ παρακολουθήσουν Θ. Λειτουργίαν.

Ἐπηκολούθησε γεῦμα, εἰς τὸ ὁποῖον παρεκάθησεν ὅλον τὸ ἐκκλησίασμα καὶ ἐν συνεχείᾳ ἐγένετο σύσκεψις πρὸς ἵδρυσιν Ὀρθοδόξου Κοινότητος. Πάντες μὲ ἐνθουσιασμὸν συνεφώνησαν καὶ πρὸς καλυτέραν διεξαγωγὴν τῆς ὅλης διοργανωτικῆς ἐργασίας ἐξελέγη Ἐπιτροπὴ ἐκ τῶν κ.κ. Σωτηρίου Τσάμη ὡς Προέδρου, Γεωργίου Πόγκα ὡς Ἀντιπροέδρου, Ἰωάννου Τσακρῆ ὡς Γραμματέως καὶ Ταμίου καὶ Γεωργίου Γούσιτς (Σέρβου), Χρήστου Παπαδημητρίου καὶ Εὐαγγέλου Τράχου ἰατροῦ, ὡς Συμβούλων.

Ἐπίσης τῇ ὑποδείξει τῆς Αὐτοῦ Θεοφιλίας, αἱ Ὁμογενεῖς Χριστιαναὶ συνέστησαν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα ὑπὸ τὸ ὄνομα «Ἁγία Ὀλυμπιάς», ἧς ἐξελέγησαν αἱ κυρίαι Χρυσοῦλα Τσακρῆ, Πρόεδρος, Μερσίνη Τσάμη, Ταμίας, Δέσποινα Μπαργκέτ, Γραμματεὺς καὶ αἱ κ.κ. Μαρία Παπαδημητρίου καὶ Ἡρωῒς Πόγκα, Σύμβουλοι.

Ὁ κ. Χρῆστος Παπαδημητρίου, ἡ ψυχὴ τῆς ὅλης κινήσεως, ἐδώρησε τρία οἰκόπεδα καὶ χίλια δολ. Τὸ παράδειγμα αὐτοῦ ἠκολούθησαν καὶ ἄλλοι, ὑποσχεθέντες ἀμέριστον ὑποστήριξιν. Ἤδη ἡ ἄνω καταρτισθεῖσα Ἐπιτροπὴ θὰ προβῇ εἰς τὴν λεπτομερῆ καταγραφὴν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν τῆς περιφερείας ταύτης καὶ ἤρχισε ἀμέσως τὰς σχετικὰς ἐνεργείας διὰ τὴν ἀνέγερσιν Ι. Ναοῦ.

Ἀκαδημία τοῦ Ἁγ. Βασιλείου.

Δέκα καὶ ἓξ ἀπόφοιτοι τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου τῆς Ἀκαδημίας ταύτης προσετέθησαν, ἐφέτος, εἰς τὰς 90 μέχρι σήμερον ἀποφοίτους αὐτῆς. Εἶναι ἡ μεγαλειτέρα μέχρι σήμερον τάξις εἰς ἀριθμὸν ἀποφοίτων. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιβλητικὴ τελετὴ τῆς ἀπονομῆς τῶν πτυχίων εἰς αὐτάς, τὴν Κυριακήν, 15ην Ἰουνίου, ἦτο ἀπὸ τὰς λαμπροτέρας. Ἡ παρουσία τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ, πλείστων ἄλλων Κληρικῶν, καὶ χιλιάδων Ὁμογενῶν, εἶχον λαμπρύνει τὴν ἐξαιρετικὴν ἐκείνην ἡμέραν.

Μετὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου, ἐτελέσθη ἁγιασμός, ἐπὶ τῇ ἐνάρξει τῆς δαπάναις τῆς μεγάλης Ὀργανώσεως «Ἀχέπα» ἀ-

νεγέρσεως τοῦ Ὀρφανοτροφείου Ἀρρένων, ἀπὸ μέρους τῆς ὁποίας παρέστη ὁ Ὕπατος Πρόεδρος αὐτῆς κ. Κωνσταντῖνος Βερίνης καὶ πλεῖστα μέλη αὐτῆς, καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς προελθούσης Ὀργανώσεως «Θυγατέρων τῆς Πηνελόπης», ἀπηύθυνε δὲ χαιρετισμὸν τῆς «Ἀχέπα», ὁ κ. Γεώργιος Ε. Λούκας, Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐράνου αὐτῆς ὑπὲρ τοῦ Ὀρφανοτροφείου.

Ἐπηκολούθησαν :

1) Εἰσήγησις τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Παιδείας Καθηγητοῦ κ. Φιλίππου Ἐμμανουήλ.

2) Λόγοι τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀκαδημίας κ. Ξενοφῶντος Διαμαντοπούλου, τῆς Καθηγητρίας κ. Ἀρτέμιδος Φ. Ἐμμανουήλ, τοῦ Καθηγητοῦ κ. Ἐμμανουὴλ Χατζηεμμανουήλ, τοῦ κ. Μηλιαρέση, καὶ τοῦ Σεβασμ. Ἀρχιεπισκόπου, ὅστις ἐν κατακλεῖδι ἐκάλεσε πάντας νὰ στρέψουν τὴν σκέψιν των καὶ τὴν προσευχὴν πρὸς τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον.

3) Ἀπονομὴ τῶν πτυχίων καὶ τῶν ἐπάθλων βραβείων εἰς τὰς ἐφετεινὰς Ἀποφοίτους α) τοῦ Διδασκαλικοῦ Κολλεγίου, β) τοῦ Ἡμιγυμνασίου καὶ γ) τοῦ Ἑξαταξίου Δημοτικοῦ Σχολείου, προκαλέσασαι ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις, αἱ ὁποῖαι ἐκορυφώθησαν κατὰ τὴν ἀντιφώνησιν τῆς τελειοδιδάκτου Ἑλένης Καρδαμάκη, καὶ

4) Ἀπόδοσις ὑπὸ τῶν φοιτητριῶν τοῦ μουσικοῦ παραμυθιοῦ «Ὀρφεὺς» τοῦ Μοντεβέρδι.

Ἡ τελετὴ αὕτη ἔδωκεν ἀφορμὴν νὰ τονισθῇ καὶ πάλιν ὑπευθύνως, ὅτι καὶ ἡ μεγάλη Ὀργάνωσις «Γκάπα» θὰ προσφέρῃ σημαντικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀνέγερσιν συγχρονισμένου σχολικοῦ κτιρίου ἐντὸς τῆς Ἀκαδημίας, ἡ Ὀργάνωσις «Παναρκαδικὴ» ἔχει ἤδη συγκεντρώσει ἄνω τῶν 50.000 δολλαρίων πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπόν, αἱ «Θυγατέρες τῆς Πηνελόπης» ἑτοιμάζουν ἐκπλήξεις, καὶ πολλαὶ ἄλλαι Ὀργανώσεις καὶ ἰδιῶται θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ὁλοκλήρωσιν τοῦ κτιριακοῦ καί, ἑπομένως, καὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος τῆς Ἀκαδημίας.

Ὅταν ἀνεγερθῇ τὸ νέον Σχολικὸν κτίριον, ἡ Ἀκαδημία θὰ ἀποκτήσῃ καὶ πλῆρες Γυμνάσιον Θηλέων.

Ἱερὰ Μονὴ Πάτμου.

Ἡ ἐν Πάτμῳ Ἱ. Πατριαρχικὴ καὶ Σταυροπηγιακὴ Μονὴ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου δι' ἐκθέσεως αὐτῆς ὑπέβαλε σχετικὰ περὶ τῶν συνεχιζομένων ἐργασιῶν ἀναστηλώσεως τῶν ἐκ τῶν σεισμοῦ ὑποστάντων ζημίας τμημάτων τοῦ κτιριακοῦ αὐτῆς συγκροτήματος, ἐν οἷς ἡ ἀνοικοδόμησις τοῦ Πύργου ἔνθα τὸ Παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Βασιλείου καὶ τοῦ κωδωνοστασίου καὶ ἐξαίρει τὴν ἐν τῷ ἐπιτελουμένῳ ἔργῳ συμβολὴν καὶ συμπαράστασιν τοῦ τε Διευθυντοῦ Ἀναστηλώσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας Ἐλλογ. Καθηγητοῦ κ. Ἀναστασίου Ὀρ-

λάνδου καὶ τοῦ Ἐφόρου Ἀρχαιοτήτων Δωδεκαννήσου κ. Ἰωάννου Κόντη.

Διὰ σεπτῶν Πατριαρχικῶν γραμμάτων ἐξεφράσθη τοῖς ὡς ἄνω αἱ εὐχαριστίαι καὶ ἡ εὐαρέσκεια τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄδειαι μεταβάσεως εἰς Ἅγιον Ὄρος.

Παρεσχέθη ἄδεια πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Ἁγίου Ὄρους τοῖς :

— Σεβ. Μητρ. Ἐλασσῶνος κ. Ἰακώβῳ.

— Πανοσιολ. Ἀρχιμ. κ. Γεώργιον Παυλίδην, Ἱεροκήρυκα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Δράμας.

— Πανοσ. Ἀρχιμ. κ. Σπάρτας Σεμπάνζα Μουκάσα τῆς Ὀρθοδόξου ἐν Οὐγκάνδᾳ τῆς Ἀφρικῆς Ἐκκλησίας.

— Αἰδεσ. κ. Ἰγκὸρ Βέρνι, ἐκ τῶν Ἱερέων τῆς ἐν Παρισίοις Ἐξαρχίας τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου ἐπὶ τῶν ἐν Εὐρώπῃ Ὀρθοδόξων Ρωσσικῶν Παροικιῶν.

— Ἄρχοντι Μ. Ρεφερενδαρίῳ κ. Γεωργίῳ Χόλλεμπαχ.

— Ἐλλογ. κ. Βασιλείῳ Σταυρίδῃ, Καθηγητῇ ἐν τῇ κατὰ Χάλκην Ἱ. Θεολογικῇ Σχολῇ.

— Ἐλλογ. κ. Ἰωάννῃ Μέγεντωρφ, Καθηγητῇ, ἐν τῷ ἐν Παρισίοις Ὀρθοδόξῳ Ρωσσικῷ Ἰνστιτούτῳ.

— Γεωργίῳ Κάνερ, ἐκ Λιβάνου.

— Δ)ρι Ζοὺρ Ἔρνεστ καὶ Ράϊνερ Ἔρνεστ, Γερμανοῖς Καθηγηταῖς.

— κ. Περικλεῖ Παπαχατζηδάκῃ, Φωτογράφῳ τῆς ἐν Ἀθήναις Ἀρχαιολογικῆς ὑπηρεσίας.

Καθαίρεσις.

Ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος, κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 15ης Ἰουλίου, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸν σχηματισθέντα ὑπὸ τῆς Κανονικῆς τῶν Πατριαρχείων Ἐπιτροπῆς φάκελλον, εἰς βάρος τοῦ Ἀρχιμ. Ἀλεξάνδρου Γεωργιάδου, τέως Καθηγητοῦ τοῦ Γυμνασίου Κῴου, προέβη εἰς καθαίρεσιν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἱερωσύνης καὶ τὴν ὑπαγωγὴν αὐτοῦ εἰς τὴν τάξιν τῶν λαϊκῶν.

Ἡ ὡς ἄνω καθαίρεσις ἀνεκοινώθη διὰ γράμματος τῷ Σεβ. Μητροπολίτῃ Κῴου κ. Ἐμμανουήλ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΣΙΑΣ

Τεσσαρακονταετηρὶς ἀπὸ τῆς ἐπανασυστάσεως τοῦ Πατριαρχικοῦ θεσμοῦ.

Ὁ Μακ. Πατριάρχης Μόσχας κ. Ἀλέξιος, διὰ γράμματος αὐτοῦ, ἀνεκοινώσατο ὅτι μέλλει ἵνα ἑορτασθῇ ἐν Μόσχᾳ ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 22ας Μαΐου ἡ τεσσαρακοστὴ ἐπέτειος ἀπὸ τῆς ἐπανασυστάσεως τοῦ Πα-

τριαρχικοῦ θεσμοῦ ἐν τῇ Ρωσικῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ ταύτῃ, ἡ Α. Μακαριότης προσεκάλεσε τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὰς λοιπὰς Ὀρθοδόξους Αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ὅπως τιμήσωσι τὸ Ἰωβηλαῖον τοῦτο δι' ἀποστολῆς ἐπὶ τούτῳ ἀντιπροσώπων.

Ἀποδεκτῆς γενομένης τῆς προτάσεως ταύτης, ὡρίσθη συνοδικῶς ἡ Ἀντιπροσωπεία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἥτις ἀποτελεσθεῖσα ἐκ τῶν Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρου καὶ Μητροπολίτου Μελίτης κ. Ἰακώβου, μετέβη εἰς Μόσχαν καὶ μετέσχε τῶν ἐκεῖ διοργανωθέντων ἐκκλησιαστικῶν τελετῶν.

Εἰς ταύτην παρέστησαν αὐτοπροσώπως οἱ Μακ. Πατριάρχαι Ἀλεξανδρείας κ. Χριστοφόρος καὶ Ἀντιοχείας κ. Ἀλέξανδρος, ὁ Μακ. Καθολικὸς Γεωργίας κ. Μελχισεδέκ, ὡς καὶ Ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Πατριαρχείων Σερβίας καὶ Ρουμανίας, τῶν Ἐκκλησιῶν Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Πολωνίας καὶ Ἀλβανίας, τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Φιλλανδίας κ. ἄ.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τῶν ὡς ἄνω Ἐκκλησιῶν, κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἐν Μόσχᾳ παραμονῆς αὐτῶν, ἐπεσκέφθησαν καὶ περιῆλθον τὰ διάφορα ἱστορικὰ μνημεῖα καὶ ἀξιοθέατα.

Κρίσεις περὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου καὶ προοπτικὴ συνεργασίας μετ' αὐτοῦ.

Ἐνδείξεις τινὲς κατὰ τὸν τελευταῖον καιρόν, μαρτυροῦσι περὶ τῆς ὑπαρχούσης ἐν τῷ Πατριαρχείῳ Μόσχας σκέψεως ὅπως ἀναθεωρήσῃ τὴν ἔναντι τοῦ Παγκ. Σ. τῶν Ἐκκλησιῶν προτέραν στάσιν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθήσῃ τὸ παράδειγμα τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας καὶ τῶν μετ' αὐτῆς συμμετεχουσῶν ἐν τῷ Συμβουλίῳ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Σοβαρὰ ἔνδειξις τυγχάνει τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς διαχριστιαν. σχέσεις μέρος ἀνακοινώσεως τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κρουτίτσης καὶ Κολόμνης κ. Νικολάου ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν τελευταίων κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον θρησκευτικῶν τελετῶν εἰς τὴν Θεολογικὴν Ἀκαδημίαν τοῦ Ζαγκόρσκ.

Λόγῳ τῆς γενικωτέρας σημασίας, παραθέτομεν ὁλόκληρον τὸ σχετικὸν μέρος τῆς ἀνακοινώσεως :

«Ἓν ἐκ τῶν ζητημάτων τὰ ὁποῖα μᾶς ἀπασχολοῦν, σχετίζεται μὲ τὴν οὕτω λεγομένην οἰκουμενικὴν κίνησιν. Αὕτη ἀποτελεῖ ἰδιάζον φαινόμενον ἐν τῇ ζωῇ τοῦ Χριστιανικοῦ κόσμου. Φαινόμενον, ὑπενθυμίζον μέχρι τινος τοὺς προσεγγίζοντας χρόνους, οἱ ὁποῖοι θὰ ἴδουν τὴν πλήρωσιν τῆς ἐπαγγελίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ περὶ μιᾶς Ποίμνης

καὶ ἑνὸς Ποιμένος (Ἰωάννου 10, 16).

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναδράμωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν διαστρεβλώσεων τῆς πίστεως καὶ τῶν παραβιάσεων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς τάξεως, ἀποτέλεσμα τῶν ὁποίων ὑπῆρξεν ἡ διαίρεσις τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ εἰς πολυπληθεῖς Χριστιανικὰς κοινότητας καὶ ὁμάδας. Πᾶς τις γνωρίζει ἐπίσης τὴν στάσιν τῆς Ἐκκλησίας ἔναντι αὐτῶν. Ἀποστολὴ σαφὴς τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νὰ ἐξασφαλίσῃ, εἰ δυνατόν, τὴν σωτηρίαν ὅλων τῶν ἀνθρώπων. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ἀναζητεῖ καὶ ἐκτιμᾷ δεόντως τὰς σημαντικωτέρας παρ' αὐταῖς ἐκδηλώσεις πνευματικῆς ζωῆς ἐν τῇ ἐλπίδι, ὅτι προϊόντος τοῦ χρόνου αἱ ἐκδηλώσεις αὐταὶ θὰ αὐξηθῶσι καὶ θὰ δώσωσι καρποὺς ἀγαθούς.

Ἡ Ἐκκλησία γνωρίζει καλῶς πόσοι ἐκ τῶν μὴ Ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ἀπεμακρύνθησαν πολὺ καὶ πόσοι ὀλιγώτερον ἀπὸ τὸ Σῶμά Της. Ἀναλόγως δὲ καὶ προσπαθεῖ νὰ βοηθήσῃ τούτους, ὥστε νὰ ἑνωθῶσι καὶ πάλιν μετ' Αὐτῆς τὸ συντομώτερον. Οἱ ἐκλασθέντες ἀπὸ τὸ δένδρον τῆς Ἐκκλησίας κλάδοι — κατὰ τὸν Πατριάρχην Σέργιον — δύνανται ὄχι μόνον ἐπὶ μακρὸν νὰ ζήσωσι καὶ χλωροὶ νὰ παραμείνουν, ἀλλ' ἐπίσης καὶ νὰ ἀνθοφορήσουν, καὶ νὰ καρποφορήσουν. Ἐφ' ὅσον δὲ ἡ αὐτὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ ἀποκαλύπτεται καὶ ἐν αὐτοῖς, ἔστω καὶ ἐὰν ἀπεκόπη αὕτη ἐκ τῆς πηγῆς της, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λεχθῇ, ὅτι ἐχάθησαν οὗτοι διὰ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον δυνάμεθα ὡς τελευταῖον νὰ κάμωμεν, εἶναι νὰ τοὺς ἀφίσωμεν εἰς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖνος τὰ πάντα οἰκοδομεῖ ἐν ἐλέει.

Οὕτω περὶ αὐτῶν φρονοῦσα ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία οὐδέποτε ἐχώρισεν ἑαυτὴν ἀπὸ τῶν μὴ Ὀρθοδόξων καὶ μάλιστα διὰ τοίχου μισαλλοδοξίας. Τοὐναντίον, ὁδηγουμένη ὑπὸ πνεύματος ἀγάπης, ἐζήτησε μέσῳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ τὸ 1902 ἀπὸ τὰς κατὰ τόπον Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας νὰ λειάνουν τὴν ὁδὸν τῆς μετ' Αὐτῆς ἐπανενώσεως τῶν Δυτικῶν Ὁμολογιῶν. Τοῦτο ἐπανέλαβε καὶ κατὰ τὸ 1920, ὅτε δι' εἰδικοῦ ὑπομνήματος καθώρισε τὴν στάσιν της ἔναντι καὶ τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως. Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲ χρονολογοῦνται καὶ αἱ σχέσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὡς καὶ ἄλλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν μετ' Αὐτῆς.

Ἡ Ρωσσικὴ παρὰ ταῦτα Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διὰ λόγους ἱστορικοὺς δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν νὰ βοηθήσῃ τοὺς Δυτικοὺς εἰς τὰς προσπαθείας των, ὅπως ἐπιτύχουν ἐκκλησιαστικὴν ἑνότητα. Οὐχ ἧττον μετὰ προσοχῆς διεφύλαξε τὴν πεῖραν τῶν σχέσεών της μετὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν καὶ τῶν Ἀγγλικανῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεδίωξαν προσέγγισιν μετ' αὐ-

τῆς κατὰ τὴν Συνοδικὴν περίοδον.

Ὅτε δὲ παρουσιάσθη ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσῃ τὸ ζήτημα τῆς Οἰκουμ. κινήσεως, ἡ Ἐκκλησία μας, ἀπὸ συμφώνου μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν διάσκεψιν τῆς Μόσχας κατὰ τὸ 1948, ἠρνήθη νὰ εἰσέλθῃ εἰς οἱανδήποτε σχέσιν μετ' αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο καὶ δὲν ἔστειλεν ἀντιπροσώπους εἰς τὴν Συνέλευσιν τοῦ Ἄμστερδαμ.

Ἡ ἄρνησις ἐστηρίχθη ἐπὶ λόγων σοβαρωτάτων. Ὁ σπουδαιότερος ἐξ αὐτῶν προήρχετο ἀπὸ τοὺς νόμους, οἱ ὁποῖοι διέπουν τὴν πνευματικὴν ζωήν. Συμφώνως πρὸς αὐτοὺς ὅπου δημιουργεῖται νοσταλγία διὰ τὴν Ἐκκλησίαν, ἐκεῖ καὶ ἐμφανίζονται ἀμέσως ὅλων τῶν εἰδῶν ἀποτρεπτικαὶ δυνάμεις καὶ πειρασμοί. Ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις ὡς νοσταλγία πρὸς τὴν ἕνωσιν, δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐκφύγῃ ἐκ τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο καὶ παρουσίασεν ἀντιφάσεις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς. Αἱ ποικίλαι καὶ παγκοσμίου ἀκτῖνος δραστηριότητες αὐτῆς ἐν τῇ ἀναζητήσει τῆς ἐπηγγελμένης γῆς τῆς Χριστιανικῆς ἑνότητος, συνωδεύοντο ἤδη ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ κοινωνικῶν καὶ πολιτικῶν ὑπολογισμῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν περίοδον τῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἄμστερδαμ (1948) προφανῶς ἐπεβλήθησαν καὶ ὑπερίσχυσαν τοῦ προβλήματος τῆς δογματικῆς ἑνώσεως. Ὑπείκοντες εἰς τοὺς ὑπολογισμοὺς αὐτοὺς οἱ Ἀρχηγοὶ τῆς κινήσεως ἐζήτησαν καθαρῶς ἐξωτερικὴν καὶ ὀργανικὴν ἑνοποίησιν τῶν διαφόρων Χριστιανικῶν Ὁμολογιῶν.

Ὡς ἐκ τούτου καὶ ὡρισμέναι Αὐτοκέφαλοι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ἠμποδίσθησαν ἀπὸ τοῦ νὰ ἔλθωσιν εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως. Αἱ αἰτίαι δὲ ὑπῆρξαν πολλαί.

Μία ἐξ αὐτῶν ὑπῆρξε καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπεζητεῖτο στενὴ καὶ ἀόριστος δογματικὴ βάσις ἑνώσεως, ὅπως εἶναι λ.χ. «ἡ κοινὴ ἀναγνώρισις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς Θεοῦ καὶ Σωτῆρος». Μία ἄλλη αἰτία ἦτο, ὅτι ἐπεζητεῖτο συμβιβασμὸς μᾶλλον καὶ ὄχι ἑνότης πίστεως. Ἡ προφανὴς ἐξ ἄλλου ἀπόκλισις πρὸς τὰ κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ προβλήματα ἐμαρτύρει προτεραιότητα ἐνδιαφέροντος πρὸς τὰ κοσμικὰ καὶ ὄχι τὰ πνευματικὰ ζητήματα, ὅπως ἡ ἐξ οὐρανοῦ σωτηρία. Ἐπὶ πλέον προσετίθεντο καὶ σκέψεις, ὀφειλόμεναι εἰς τὴν πολιτικὴν κατάστασιν, ἡ ὁποία εἶχε καὶ ἔχει ὁριστικὴν σημασίαν δι' ἑκάστην τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Αἱ τελευταῖαι εἶναι στενῶς ἡνωμέναι μετὰ τοῦ ἰδίου αὐτῆς λαοῦ ἑκάστη.

Αἱ αἰτίαι αὐταὶ ἦσαν ἔναντι αἱ ὁποῖαι ὑπηγόρευσαν τὸ περιεχόμενον τῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐκκλησιαστ. διασκέψεως τῆς Μόσχας τοῦ 1948. Ἀποκαλύπτουσα τὰς πραγματικὰς τά-

σεις τῆς οἰκουμενικῆς κινήσεως, αἱ ὁποῖαι ἀντέφασκον πρὸς τὸ Χριστιανικὸν αὐτῆς νόημα, ἡ διάσκεψις τῆς Μόσχας, ἐβοήθησε διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν νὰ τὰς ὑπερπηδήσῃ ἀργότερον.

Ἐκτὸς ὅμως τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν συμμετασχουσῶν εἰς τὴν διάσκεψιν τῆς Μόσχας, ἐβοήθησαν τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν καὶ αἱ ἄλλαι Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν εἰς θέσιν νὰ βοηθήσουν θετικῶς τοὺς Δυτικοὺς Χριστιανοὺς εἰς τὰς οἰκουμενικάς των ἀναζητήσεις. Ἀπὸ τοῦ βήματος τῶν διαφόρων οἰκουμενικῶν συνδιασκέψεων ἀκούραστοι οἱ Ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι διεκήρυξαν τὴν σημασίαν τῆς Ὀρθοδοξίας καὶ ἀπεκάλυψαν τοὺς πνευματικοὺς θησαυροὺς αὐτῆς, οἱ ὁποῖοι πηγάζουν ἀπὸ τὰς βασικὰς ἀληθείας τῆς πίστεως, ὡς καὶ τὰς θεμελιώδεις ἀρχὰς τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας.

Οὕτως ἐνήργησαν οἱ Ὀρθόδοξοι ἀντιπρόσωποι καὶ κατὰ τὴν ἐν Ἔβανστον δευτέραν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Π. Σ. Ε. Ἀντιτιθέμενοι πρὸς τάσεις, ξένας πρὸς τὸ ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα, ἐπέδωκαν δήλωσιν, ἡ ὁποία ἰσοδυνάμει πρὸς τὴν δογματικὴν ἔκφρασιν τῆς ἀποφάσεως τῆς Μόσχας τοῦ 1948.

Ἡ Δήλωσις αὕτη ὥριζεν, ὅτι μόνον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς πίστεως τῆς ἀρχαίας ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ποθητὴ ἑνότης τῶν διῃρημένων καὶ διεσκορπισμένων Χριστιανῶν. Ἐπὶ πλέον ὥριζεν, ὅτι μόνον ἡ ἑνότης πίστεως εἶναι δυνατὸν νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν Μυστηριακὴν διακοινωνίαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ καὶ λαμβάνει τὴν πληρότητά της ἡ ἀδελφικὴ ἀγάπη, ἣν χαρίζει ἡ ἐν Χριστῷ ἑνότης.

Τέλος ἡ Δήλωσις ἐκείνη (τοῦ Ἔβανστον) ἔλεγεν, ὅτι μόνον ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία διετήρησε πλήρη καὶ ἀκεραίαν τὴν πίστιν, τὴν παραδοθεῖσάν ποτε τοῖς ἁγίοις. Τοῦτο δὲ — ἐπέλεγεν ἡ Δήλωσις — οὐχὶ ἐξ ὑμῶν ἢ διὰ τὴν ἀρετὴν ἡμῶν, ἀλλὰ διότι ὁ Κύριος ἠθέλησε νὰ διακρατήσωμεν τὸν θησαυρὸν αὐτὸν καὶ μάλιστα «ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν» (Β΄ Κορ. 4, 7).

Οὕτως, ἐκ τῆς συμμετοχῆς τινων τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τῆς μὴ συμμετοχῆς τῶν ἄλλων, προέκυψεν ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει μία σημαντικὴ ἐξέλιξις κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων δέκα ἐτῶν, ἐξέλιξις μαρτυροῦσα σαφῆ στροφὴν αὐτῆς πρὸς τὸ ἀληθὲς ἐκκλησιαστικὸν πνεῦμα.

Ἐνδεικτικωτάτη τῆς στροφῆς αὐτῆς ἐξέλιξις, εἶναι ἡ παρατηρουμένη παρὰ τῇ Προτεσταντικῇ θεολογικῇ σκέψει τῆς Γερμανίας τάσις, ὅπως ἐγκύπτῃ αὕτη εἰς τὰ μυστικὰ βάθη τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἡ Γερμανικὴ θεολογικὴ σκέψις ἤρχισε νὰ ἐγκαταλείπῃ τὴν κατὰ παράδοσιν Ὀρθολογιστικὴν μέθοδον προ-

σεγγίσεως καὶ μελέτης εἰς τὰς ἡμέρας μας. Τοῦτο τοὐλάχιστον ἐβεβαίωσαν οἱ Θεολόγοι Γερμανοὶ καθηγηταὶ Σλίγκ, Μπέντς, Φόγκελ καὶ ἄλλοι.

Ὑπάρχουν ἐξ ἄλλου ἐνδείξεις, ὅτι ἡ Ἀγγλικανικὴ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ νὰ συνεχίσῃ τὰς διαπραγματεύσεις της μετὰ τῆς Ὀρθοδόξου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ἑνώσεως. Τὸ αὐτὸ δὲ ἐπιμεῖται καὶ παρὰ τῶν Παλαιοκαθολικῶν.

Παράγοντες τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως ἐλθόντες εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας, ἤλλαξαν ἤδη τὴν γνώμην των περὶ τῆς Ὀρθοδοξίας. Ἀρχίζουν νὰ βλέπουν ἐν αὐτῇ ὄχι μόνον πλοῦτον πνευματικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν μόνην ἐγγύησιν τῶν πνευματικῶν θησαυρῶν τῆς ἀδιαιρέτου πρωταρχικῆς Ἐκκλησίας.

Πρέπει νὰ ἐξαρθῇ ἐξ ἄλλου τὸ γεγονός, ὅτι τὸ Π. Σ. Ε. εἶχε τὸ θάρρος νὰ ὁμολογήσῃ τὴν ὕπαρξιν ἐν τῷ κεφαλαιοκρατικῷ κόσμῳ τοιούτων κοινωνικῶν, πολιτικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ἠθικῶν συνθηκῶν, ὥστε οἱ Χριστιανοὶ νὰ ἀναγκάζωνται νὰ ἀγωνίζωνται διὰ τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν εἰρήνην μεταξὺ τῶν λαῶν. Ἐπιπροσθέτως τὸ Π. Σ. Ε. ἤρχισε τελευταίως νὰ ἐκφράζηται μετὰ δυνάμεως κατὰ τῶν πυρηνικῶν ὅπλων καὶ πειραματισμῶν.

Θὰ ἠδυνάμεθα νὰ μνημονεύσωμεν καὶ ἄλλας πολλὰς ἐνδείξεις τῆς παρατηρουμένης ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει ἐξελίξεως. Ἀναμφιβόλως εἰς τὴν ἐξέλιξιν αὐτὴν συνείργησαν καὶ ἄλλοι παράγοντες. Ἡ ἰδέα λ.χ. τῆς εἰρηνικῆς συνυπάρξεως, κατακτᾷ ὁλοὲν καὶ περισσότερον τοὺς λαούς. Αὕτη μεταξὺ ἄλλων ἀπαιτεῖ διὰ τὴν πραγμάτωσίν της στενωτέρας ἐπαφάς, μὴ ἀποκλειομένων τῶν Χριστιανικῶν τοιούτων. Θὰ ἠδύναντο μάλιστα αὗται νὰ ἀποβοῦν οὐσιαστικὸς παράγων εἰς τὴν προσέγγισιν Ἀνατολῆς καὶ Δύσεως.

Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἡ Ρωσσικὴ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία θεωρεῖ δυνατὸν νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὰς εὐχὰς τοῦ Π. Σ. Ε. καὶ νὰ συναντήσῃ τοὺς Ἀρχηγούς του, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ ἀνταλλάξῃ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀπόψεις ἐπὶ τῆς χρησιμότητος καὶ τῶν μορφῶν περαιτέρω ἐπαφῶν.

Συμφωνοῦμεν πλήρως πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν Ὀρθοδόξων Ἀντιπροσώπων γενομένην ἐν Ἔβανστον (1954) Δήλωσιν καὶ ἐπὶ πλέον· συμφωνοῦμεν νὰ συναντήσωμεν τοὺς Ἡγέτας τοῦ Π. Σ. Ε. μὲ τὸ αἴσθημα, ὅτι καθῆκον πανορθόδοξον τυγχάνει νὰ ὑπηρετήσωμεν τὴν ἐπανένωσιν ὅλων τῶν Χριστιανῶν ἐν τῇ ἀληθεῖ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ.

Ἡ μεγάλη αὐτὴ ἐπιδίωξις θὰ πρέπῃ κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ ὑπαγορεύῃ τὴν τακτικὴν ὅλων τῶν ἐπὶ μέρους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, εἰς τὸ θέμα τῶν σχέσεων πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. . . . . .

Θεωροῦντες ἡμεῖς οἱ Ὀρθόδοξοι ἑαυτοὺς φύλακας τῆς πνευματικῆς κληρονομίας τῆς ἀδιαιρέτου Ἐκκλησίας τῶν Ἑπτὰ Οἰκουμενικῶν Συνόδων πιστεύομεν, ὅτι ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἑνότητα εἶναι τὸ νὰ κατανοήσωμεν πλήρως τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ νὰ τὴν οἰκειοποιηθῶμεν, καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῶν εὐλογιῶν αὐτῆς.

Αὕτη εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ σημασία τοῦ προβλήματος, τὸ ὁποῖον ἐγείρει ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ὅπως τοὐλάχιστον ἡμεῖς τὴν βλέπομεν, καὶ διὰ τοῦτο νομίζομεν, ὅτι αἱ κατὰ τόπους Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησίαι ὀφείλουν νὰ ἀνταποκριθοῦν πρὸς τὸ οἰκουμενικόν των χρέος, ἐνεργοῦσαι συμφώνως πρὸς τὴν ἰδιάζουσαν αὐτῶν πολιτικὴν κατάστασιν καὶ ἃς ἔχει ἑκάστη ἐξ αὐτῶν εὐκαιρίας.

Ἡ ὁμιλία αὕτη τῆς Α. Σεβασμιότητος, ἀποτελοῦσα ἡμιεπίσημον ἀναθεώρησιν τῆς ἄχρι τοῦδε τακτικῆς τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, εἶναι σαφὴς εἰς τὰς θεολογικὰς αὐτῆς γραμμάς ,δὲν ἀναλύει ὅμως ὅσον θὰ ἔπρεπε τὴν ἱστορίαν τοῦ θέματος καὶ τὴν σημαντικὴν συμβολὴν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου. Αἱ ἐγκύκλιοι τῶν ἐτῶν 1902 καὶ 1920 ἀποτελοῦσι καρπὸν τῆς πολυτίμου αὐτοῦ πρωτοβουλίας, μὲ συνέχειαν καὶ συνέπειαν τῶν συστηματικῶν συμμετοχῶν εἰς τὰ διάφορα στάδια τῆς ἐξελίξεως τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως μέχρι σήμερον. Ὡσαύτως ἐν τῇ ἀναπτύξει τοῦ θέματος τούτου θὰ πρέπῃ νὰ μὴ λησμονῶνται ἡ ἀπ' ἀρχῆς μέχρι σήμερον γινομένη ἀνελλιπῶς ἀπὸ μέρους τοῦ Προκαθημένου τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρακολούθησις τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ διαφώτισις τῶν ἐπὶ μέρους Ἐκκλησιῶν, ὡς ἐγένετο πρὸ τῆς Α΄. Γεν. Συνελεύσεως ἐν ἔτει 1952 καὶ πρὸ τῆς Β΄ Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ 1954.

Η ΕΝ ΟΥΤΡΕΧΤΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΙΣ ΤΩΝ ΔΥΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΩΝ.

Ἡ ἀπὸ τοῦ 1956 ἀποφασισθεῖσα διὰ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1957 καὶ ἀναβληθεῖσα συνάντησις Ἀντιπροσώπων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας καὶ τοῦ Π. Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ἐγένετο ἐν Οὐτρέχτῃ τῆς Ὁλλανδίας ἀπὸ 7—9 παρελθόντος μηνὸς Αὐγούστου. Ἡ πρώτη αὕτη ἐπικοινωνία ἥτις ἔφερε προκαταρκτικὸν χαρακτῆρα διεξήχθη ἐντὸς φιλικῆς ἀτμοσφαίρας, ὡς ἀναφέρει τὸ ἀκόλουθον ἀνακοινωθέν, ὅπερ εἶναι ἀρκούντως ἀναλυτικόν :

1.— Θερμὰς ἀναπέμπομεν πρὸς τὸν Ὕψιστον εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ συναντήσει τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Παγκοσμίου

Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἡ σύνθεσις ἑκατέρας ἀντιπροσωπείας ὑπῆρξεν ὡς ἀκολούθως :

Ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας :

Μητροπολίτης Κρουτίτσκης καὶ Κολόμνης Νικόλαος.

Ἀρχιμανδρίτης Σμολένσκ Μιχαήλ,

Ἀλέξιος Μπουεύσκι.

Ἐκ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν :

Μητροπολίτης Μελίτης Ἰάκωβος.

Δρ. Φραγκλῖνος Φράϋ, Πρόεδρος τῆς Κεντρ. Ἐπιτροπῆς.

Δρ. Βίσσερ Τούφτ, Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Π. Σ. Ε.

Ἡ πρώτη αὐτὴ ἐπικοινωνία εἶχε κυρίως σκοπὸν τὴν ἑκατέρωθεν διαφώτισιν καὶ γνωριμίαν. Ὁ σκοπὸς οὗτος ἐξυπηρετήθη, καθόσον ἀντηλλάξαμεν πληροφορίας, ἀνελύσαμεν τὰς ἡμετέρας ἀπόψεις, σχόντες πληρεστέραν κατανόησιν ἀλλήλων».

2.— Βάσις τῆς συναντήσεως ὑπῆρξεν ἡ ἐν Χριστῷ ἀδελφωσύνη ἡμῶν καὶ οὕτω ὡμιλήσαμεν πρὸς ἀλλήλους εἰλικρινῶς περὶ τῆς πραγματικῆς φύσεως καὶ τῶν σκοπῶν τῶν ἐκκλησιαστικῶν Ὀργανώσεων, ἃς ἀντιπροσωπεύομεν.

3.— Εἴδομεν ὅτι συμμεριζόμεθα τὸ χριστιανικὸν ἐνδιαφέρον περὶ τῆς ἑνώσεως τῶν Χριστιανῶν καὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἑνώσεως ταύτης ἐν τῇ ζωῇ τῶν Ἐκκλησιῶν. Οἱ Ὀρθόδοξοι Ρῶσσοι Ἀντιπρόσωποι ὡμίλησαν περὶ τῶν προσευχῶν καὶ τῶν προσπαθειῶν τῆς ἑαυτῶν Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως πάντων τῶν Χριστιανῶν. Οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν διὰ τῶν θεολογικῶν συζητήσεων τῆς περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπῆς καὶ δι᾽ ἄλλων μέσων, περιλαμβανόντων Χριστιανοὺς εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

4.— Συμμεριζόμεθα τὸ βαθὺ ἐνδιαφέρον διὰ μίαν παγκόσμιον εἰρήνην ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐλευθερίᾳ. Αἱ δύο Ἀντιπροσωπεῖαι ἐξέφρασαν τὴν σταθερὰν αὐτῶν ἀπόφασιν ὅπως ἐργασθῶσι πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἀναγνωρίζουν τὴν σοβαρὰν εὐθύνην τῶν ἐν ἁπάσαις ταῖς χώραις Ἐκκλησιῶν ὅπως συστήσωσιν εἰς τὰς ἑαυτῶν κυβερνήσεις καὶ τοὺς λαοὺς νὰ πράξωσι τὸ πᾶν πρὸς παρεμπόδισιν τοῦ πολέμου. Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τὸ Πατριαρχεῖον Μόσχας ἀντήλλαξαν ἀπόψεις ἐπὶ τῶν μεγάλων διεθνῶν προβλημάτων τοῦ καιροῦ μας, οἷα ὁ ἀφοπλισμός, ὁ ἀτομικὸς πόλεμος καὶ αἱ δοκιμαὶ ἀτομικῶν ὅπλων. Κατὰ τὴν παροῦσαν συνάντησιν συνεχίσαμεν τὰς συζητήσεις ἐπὶ τῶν σχετικῶν ἀπόψεων ἡμῶν. Θὰ ἀπαιτηθῶσι περαιτέρω ἐπαφαὶ πρὸς ἐπίτευξιν συμφωνίας ἐπὶ τῶν διαφόρων ὁδῶν πρὸς τὴν εἰρήνην, ἣν ἀκολουθεῖ ἑκάτερος.

5.— Ἡ θεμελιώδης σημασία

τῆς ἐλευθερίας, δι' ἧς ὁ Χριστὸς ἔκαμε τοὺς ἀνθρώπους ἐλευθέρους, ἐφείλκυσε τὴν προσοχὴν ἡμῶν, καὶ ἑκάστη Ἀντιπροσωπεία ἐξέφρασε τὰς ἑαυτῆς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἡ θρησκευτικὴ ἐλευθερία πρέπει νὰ ἐκφράζηται ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἐξητάσαμεν ὡρισμένα προβλήματα, ἅτινα ἀντιμετωπίζουν αἱ Ἐκκλησίαι ἐν τῇ ἐκδηλώσει τῆς πίστεως αὐτῶν ἐν τῇ ζωῇ καὶ τῇ ἐργασίᾳ. Αἱ συζητήσεις ἡμῶν συνετέλεσαν εἰς τὴν καλυτέραν κατανόησιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν

6.— Ὡς πρὸς τὸ μέλλον, οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἐδήλωσαν ὅτι, ἐν πνεύματι βαθείας κατανοήσεως τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως, θὰ ὑποβάλωσι σχετικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Πατριάρχην κ. Ἀλέξιον καὶ τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον. Ὁμοίαν περὶ τῆς συναντήσεως ἔκθεσιν θ' ἀποστείλωσι καὶ πρὸς τὰς Ὀρθοδόξους ἐκείνας Ἐκκλησίας, αἵτινες μετέσχον τοῦ ἐν Μόσχᾳ συνεδρίου τοῦ 1948.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου ἐδήλωσαν ὅτι θὰ ὑποβάλωσιν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπήν, προτείνοντες ὅπως, ἐὰν ἐγίνετο ἀποδεκτὸν ὑπὸ τῆς Ρωσσικῆς Ἐκκλησίας, κληθῶσι παρατηρηταὶ εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

Οἱ Ἀντιπρόσωποι ἀναπέμπουσιν εὐγνώμονας πρὸς τὸν Κύριον εὐχαριστίας ἐπὶ τῷ ἐξαιρετικῷ γεγονότι τῆς συναντήσεως ἐν πνεύματι χριστιανικῆς ἀγάπης».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πλήρωσις Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μυτιλήνης.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ψήφοις κανονικαῖς, ἐξελέξατο, τῇ 25ῃ Ἰουνίου, ὡς Μητροπολίτην Μυτιλήνης τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Σισανίου καὶ Σιατίστης κ. Ἰάκωβον, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἔναγχος πρὸς Κύριον ἐκδημήσαντος ἀειμνήστου Μητροπολίτου Ἰακώβου.

Ὁ νέος Μητροπολίτης Μυτιλήνης τελέσας τὸ μέγα μήνυμα αὐθημερόν, ἐν τῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἀφίχθη εἰς τὴν τέως ἕδραν αὐτοῦ Σιάτισταν, τῇ Ἰουλίου, ἵνα ἀποχαιρετήσῃ τὸ προσφιλὲς ποίμνιον, τὸ ὁποῖον ἐπὶ 13 συναπτὰ ἔτη ἐποίμανε μὲ πραγματικὴν στοργὴν καὶ αὐταπάρνησιν καὶ συνάμα παραδώσῃ τὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἤδη ὡς Τοποτηρητὴν διορισθέντα Σεβ. Μητροπολίτην Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Διονύσιον.

Ἡ Α. Σεβασμιότης ἀνεχώρησε περὶ τὰ τέλη Ἰουλίου μεταβᾶσα εἰς Μυτιλήνην πρὸς ἀνάληψιν τῶν νέων αὐτῆς Ποιμαντορικῶν καθηκόντων.

Ἱερὰ Μητρόπολις Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν.

Ὁ Σεβασμιώτ. Μητροπολίτης Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν κ. Ἀγαθάγγελος, συνεχίζων πρόγραμμα, ὅπερ ἔθηκεν εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῶν πρώτων τῆς ἐγκαταστάσεως αὐτοῦ ἡμερῶν, ἐν τῇ Μητροπόλει ταύτῃ, ηὐτύχησε νὰ ἴδῃ ἀνεγειρομένους 23 Ἱ. Ναοὺς καὶ ἐπισκευασθέντας 27. Οὕτω σήμερον οὐδεμία ἔλλειψις παρατηρεῖται ἐν τῇ ἐξυπηρετήσει τῶν πολλαπλῶν ἀναγκῶν τοῦ εὐσεβοῦς ποιμνίου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἱερέων ἀνέρχεται εἰς 65. Παρὸ ταῦτα, ἡ Α. Σ., καταβάλλει ἐπιμόνως μεγάλας προσπαθείας πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὑπαρχουσῶν κενῶν τινων Ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν κάτω Νευροκοπίῳ ἀνήγειρε λαμπρὸν Μητροπολιτικὸν οἴκημα. Ἀλλὰ καὶ τὸ ἐν Νέᾳ Ζίχνῃ ὑπάρχον σχεδὸν ἑτοιμόρροπον τοιοῦτον ἐπεσκεύασε καὶ κατέστησεν ἱκανὸν πρὸς στέγασιν τοῦ Μητροπολίτου, κατὰ τὴν ἐκεῖ διαμονὴν αὐτοῦ.

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ

Συνέδρια τῶν Ἐπιτροπῶν Μελετῶν καὶ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐκτελεστικῆς καὶ Κεντρικῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν.

Κατὰ τὸ ἐφετεινὸν θέρος, συνεκλήθησαν τὰ διάφορα συνέδρια τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ μελετῶν τῶν ἐπὶ μέρους Τμημάτων συνῆλθον ἄλλαι μὲν ἐν Γενεύῃ, ἄλλαι δὲ ἐν Δανίᾳ, πρὸ τῶν συνεδρίων τῆς Ἐκτελεστικῆς καὶ Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀπὸ μέρους τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου συμμετέσχον ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μελίτης κ. Ἰάκωβος ἐν ταῖς Ἐπιτροπαῖς Ἐκτελεστικῇ καὶ Κεντρικῇ, ὁ Ἱερολ. Διάκονος κ. Χρυσόστομος Κωνσταντινίδης ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ Πίστεως καὶ Τάξεως καὶ ὁ ἐκ τῶν καθηγητῶν τῆς Ἱ. Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης κ. Βασίλειος Σταυρίδης ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ συνεργασίας ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ κοινωνίᾳ.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπή, ἥτις ἐδέχθη καὶ συνεζήτησεν ἐπὶ τῶν ἐπὶ μέρους ἐκθέσεων τῶν διαφόρων Ἐπιτροπῶν, συνῆλθεν ἐν Νίμπορ Στρὰντ τῆς Δανίας ἀπὸ 21—29ης Αὐγούστου.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ διεξήγαγε συζητήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος «οἱ Χριστιανοὶ καὶ ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ πολέμου εἰς μίαν ἀτομικὴν ἐποχήν», ἀπολύσασα δήλωσιν πρὸς τὰς Ἐκκλη-

σίας καὶ τοὺς λαοὺς περὶ τῶν κινδύνων ἑνὸς ἀτομικοῦ πολέμου καὶ μετὰ τῆς συστάσεως ὅπως πεισθῶσιν αἱ κυβερνήσεις νὰ ἐγκαταλείψωσι τὰς ἀτομικὰς δοκιμάς.

Ὡσαύτως ἀπεδέχθη μελέτην περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, γενομένην ἀποφάσει τῆς ἐν Νιοὺ Χαῖβεν Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ παρελθόντος ἔτους, ἐν ᾗ ἀναλύεται ἡ θέσις τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἐν σχέσει πρὸς τὰς μὴ Χριστιανικὰς θρησκείας, τὰ διάφορα πολιτικὰ συστήματα, περιλαμβανομένου τοῦ Κομμουνισμοῦ, καὶ μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν, συμπεριλαμβανομένης τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ προῆλθεν εἰς τὰς ἀκολούθους ἀποφάσεις:

1) Ὥρισεν ὅπως ἡ Γ΄. Γενικὴ Συνέλευσις συνέλθῃ εἰς Παραδίνια τῆς Κεϋλάνης τὸ 1961 μὲ κύριον θέμα: «Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς — τὸ φῶς τοῦ κόσμου».

2. Ἀπεδέχθη συστάσεις ὅπως τὸ μελλοντικὸν ἔργον τῆς περὶ Πίστεως καὶ Τάξεως Ἐπιτροπῆς ἐπεκταθῇ, αὐξανομένου τοῦ προσωπικοῦ αὐτῆς.

3. Ἤκουσεν εὐχαρίστως τὴν Ἀντιπροσωπείαν τοῦ Συμβουλίου, ἥτις συνηντήθη μετὰ τῆς Ρωσσικῆς ἐν Οὐτρέχτῃ, ἀποδεχθεῖσα τὴν πρότασιν ὅπως καλέσῃ παρατηρητὰς ἐκ τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας ἵνα παρίστανται εἰς τὰ μελλοντικὰ συνέδρια, «ὡς ἓν πρῶτον βῆμα πρὸς περαιτέρω ἐπαφάς».

4. Ἐξήτασε τὴν μελέτην τοῦ θέματος «ἡ χριστιανικὴ εὐθύνη πρὸς τὰς περιοχὰς τῆς ταχείας κοινωνικῆς ἐξελίξεως», ἀποφασίσασα ὅπως συνεχισθῇ ἡ μελέτη ἐπὶ ἓν περαιτέρω ἔτος.

5. Ηὐχαρίστησε τὰς Βελγικὰς Προτεσταντικὰς Ἐκκλησίας, δι' ὅσα ἐπετέλεσαν διὰ τὴν ὀργάνωσιν τοῦ Προτεσταντικοῦ Περιπτέρου, ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Βρυξελλῶν.

6. Συνέστησε τὸ νεωστὶ ἐκδοθὲν φυλλάδιον περὶ τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου.

7. Ἀνέβαλε τὴν ἐκλογὴν προέδρου εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀποβιώσαντος ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαὴλ μέχρι τῆς προσεχοῦς συνεδρίας τοῦ 1959.

8. Ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος περὶ συγκλήσεως τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 1959 ἐν τῇ νήσῳ Ρόδῳ, καὶ

9. Ἐνέκρινε τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Π. Συμβουλίου διὰ τὸ ἔτος 1959, ἀνερχόμενον εἰς 495 χιλιάδας δολλάρια.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ
ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Σερβίας διὰ τηλεγραφήματος αὐτῆς εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἀνήγγειλε τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν τοῦ Μακ. Πατριάρχου Σερβίας Βικεντίου ἐπισυμβᾶσαν ἐν Βελιγραδίῳ τῇ 5ῃ Ἰουλίου ἐ. ἔ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν λύπῃ βαθείᾳ κατὰ τὴν συνοδικὴν συνεδρίαν τῆς 8ης Ἰουλίου, ἐξῆρε τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐκδημήσαντος Πρωθιεράρχου ἀναλύσασα τὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δρᾶσιν αὐτοῦ, ἐγερθεῖσα δ' ὁμοῦ μετὰ τῶν μελῶν τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου, ηὐχήθη ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας αὐτοῦ ψυχῆς.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Συνοδικῆς συνεδρίας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης παρουσίᾳ τῶν Σεβ. Ἁγίων Συνοδικῶν Ἀρχιερέων καὶ τῆς Πατριαρχικῆς αὐλῆς, ἐτέλεσεν ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Παρεκκλησίῳ τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρέου τοῦ Πρωτοκλήτου, τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀπεστάλη τῇ Ἱ. Συνόδῳ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας τὸ προσῆκον συλλυπητήριον τῆς Ἐκκλησίας τηλεγράφημα.

Ἡ Α. Μακαριότης ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Σερβίας κυρὸς Βικέντιος, κατὰ κόσμον Βίτομιρ, ἐγεννήθη τῇ 10ῃ Αὐγούστου 1890 ἐν Πέτροβο — Σέλο τῆς Μπάτσκας, ἐκ τῶν Γεωργίου Προντάνωφ καὶ τῆς Ἑλένης, τὸ γένος Μίσιτς. Τὴν πρώτην παίδευσιν ἔλαβεν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, τὰς δὲ γυμνασιακὰς σπουδὰς ἐπεράτωσεν ἐν Νόβισαδ, ἐν ἔτει 1909. Εἶτα εἰσήχθη εἰς τὴν Ἱερατ. Σχολὴν τοῦ Σρέμσκι Κάρλοβατς, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τὸ ἔτος 1913. Κατὰ τὰ ἔτη 1913—1917 διετέλεσε Διδάσκαλος ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ. Τῷ 1917 ἐκάρη Μοναχὸς ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Μπεντίν, λαβὼν τὸ ὄνομα Βικέντιος. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐχειροτονήθη Διάκονος καὶ προσελήφθη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Τέμισβαρ, ὅπου ὑπηρέτησε μέχρι τοῦ ἔτους 1919, ὅτε τὸ Τέμισβαρ, μεθ' ἑνὸς τμήματος τῆς ὁμωνύμου Ἐπαρχίας, περιῆλθε, μετὰ τὸν α'. παγκόσμιον πόλεμον, ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τῆς Ρουμανίας. Ἐνετάχθη τότε εἰς τὸν Κλῆρον τῆς Ἐπαρχίας Μπάτσκας, εἰς ἣν ὑπηρέτησε, κατ'

ἀρχὰς ὡς Διάκονος, καὶ ἀπὸ τοῦ 1929 ὡς Πρεσβύτερος καὶ Ἀρχιμανδρίτης, μέχρι τοῦ ἔτους 1932. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐφοίτησεν εἰς τὴν Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Βελιγραδίου, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1929, εἰδικευθεὶς εἰς τὴν Ἱστορίαν τῶν Σέρβων, τὴν Γενικὴν Ἱστορίαν, τὴν Ἱστορίαν τοῦ Βυζαντίου, καὶ τὴν Ἐθνολογίαν. Τὸ ἔτος 1932 διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας Ἀρχιγραμματεὺς αὐτῆς. Ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἀνέπτυξε μεγάλην ἱκανότητα καὶ δραστηριότητα, διακριθεὶς ἰδιαζόντως διὰ τὸ διοικητικὸν καὶ ὀργανωτικόν του πνεῦμα, δι' ὃ προσόντα ἀπήλαυε τῆς ἰδιαιτέρας εὐνοίας καὶ προστασίας τοῦ τότε Πατριάρχου Σερβίας ἀοιδίμου Βαρνάβα, παρ' οὗ καὶ προήχθη τῇ 21ῃ Αὐγούστου 1936, εἰς τὸν Ἐπισκοπικὸν βαθμόν, κατασταθεὶς Βοηθὸς Βικάριος αὐτοῦ, ὑπὸ τὸν ψιλὸν τίτλον τοῦ Ἐπισκόπου Μαρτσάνσκης.

Ἐν τῇ Ἀρχιγραμματείᾳ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου παρέμεινεν ὁ Βικέντιος καὶ ὡς Βικάριος Ἐπίσκοπος μέχρι τοῦ 1938, ὅτε κατ' Αὔγουστον τοῦ ἰδίου ἔτους ἀνέλαβε δι' ἓν ἔτος τὴν Ἀρχιερατικὴν ἐπιστασίαν τῆς Σρέμσκι Κάρλοβατς, ὡς Βικάριος καὶ αὖθις τοῦ Πατριάρχου. Τῷ 1939 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος τῆς Ἐπαρχίας Ζλέτοβο — Στρουμίτσης, ἐπιτροπικῶς διοικήσας καὶ τὰς ὁπωσδήποτε ὀρφανισθείσας Ἐπαρχίας Ἀχρίδος — Βιτωλίων, Ζίτσης καὶ Σιρμίου.

Τῷ 1947 ἐκλήθη ὡς τακτικὸν μέλος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διατελέσας ὡς τοιοῦτος μέχρι τῆς ἐκλογῆς αὐτοῦ εἰς τὸν Πατριαρχικὸν Θρόνον τῆς Σερβίας, τῇ 1ῃ Ἰουλίου 1950, εἰς διαδοχὴν τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Γαβριήλ, κοιμηθέντος ἐν Κυρίῳ τῇ 7ῃ Μαΐου 1950, τέταρτος μετὰ τοὺς ἀοιδίμους Δημήτριον, Βαρνάβαν καὶ Γαβριήλ, Πατριάρχης τῆς Ἡνωμένης Σερβικῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ὡς Πατριάρχης ὁ ἀείμνηστος Βικέντιος ἐμερίμνησεν ἰδιαζόντως διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ Ἱεροῦ Κλήρου, ἐπιτυχὼν ὡς πολύτιμον ἐπίτευγμα τὸν «κανονισμὸν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως αὐτοῦ», τῷ 1952 καὶ ἔτι ἐπιτυχέστερον ἀντιμετωπίσας τὸ πρόβλημα τῆς λεγομένης «Μακεδονικῆς Ἐκκλησίας».

Τῷ 1955 ἐπεσκέφθη τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἅγιον Ὄρος, δεχθεὶς τῷ 1956 τὴν ἀντεπίσκεψιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Δωροθέου, 4 μέχρι 19 Σεπτεμβρίου.

Κληθεὶς παρὰ Κυρίου εἰς τὰς μακαρίους Μονάς, ἀφῆκε τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν Σερβίας ὑπὸ καλλιτέρας συνθήκας ἢ ὅταν παρέλαβεν αὐτήν.

Κύριος ἀναπαῦσαι τὴν μακαρίαν αὐτοῦ ψυχὴν ἐν σκηναῖς δικαίων.

Ο ΑΜΕΡΙΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ

Εἰς τὴν χρυσῆν ἅλυσιν τῶν προκεκοιμημένων Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου προσετέθη ἤδη καὶ ἕτερος κρίκος, ὁ ἀείμν. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Βορείου καὶ Νοτίου Μιχαήλ, κοιμηθεὶς ἐν Κυρίῳ, τῇ Κυριακῇ 13ῃ τ.μ. ἐν τῷ ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ Νοσοκομείῳ τῶν Ἰατρῶν.

Ὁ ἀείμν. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς Μιχαὴλ ἐγεννήθη τῷ 1893 ἐν Μαρωνείᾳ Δ. Θράκης. Τὰ πρῶτα μαθήματα διήκουσεν ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, τὸν δὲ κύκλον τῶν ἐγκυκλίων αὐτοῦ σπουδῶν συνεπλήρωσεν ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ξάνθης. Ἐν ἔτει 1906 εἰσήχθη εἰς τὴν Ἱερὰν ἐν Χάλκῃ Θεολογικὴν Σχολήν, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1913 ἀριστεύσας.

Τῷ 1915 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πρὸς συμπλήρωσιν τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν ταῖς Θεολογικαῖς Ἀκαδημίαις Πετρουπόλεως καὶ Κιέβου. Ἐπιστρέψας τῷ 1920 εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ, διωρίσθη Τοποτηρητὴς τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Μαρωνείας, τῷ δὲ 1923 προήχθη εἰς Πρωτοσύγκελλον τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τῷ 1927 ἐτοποθετήθη ὡς Ἱ. Προϊστάμενος τῆς ἐν Λονδίνῳ Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς Κοινότητος, ἔνθα παρέμεινε μέχρι τοῦ 1939. Ἐργασθεὶς μετὰ ζήλου, ἀνέπτυξε δόκιμον συγγραφικὴν δρᾶσιν, δι' ὃ καὶ ἐπεσπάσατο ἀμέριστον τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν τῶν διαφόρων κύκλων τῆς Βρεττανικῆς Πρωτευούσης. Ἐντεῦθεν ἀνυψώθη εἰς τὸ ὕπατον τῆς Ἱερωσύνης ἀξίωμα, ψηφισθεὶς Μητροπολίτης Κορινθίας καὶ ποιμάνας, μετ' αὐταπαρνήσεως, εἰς καιροὺς δυσχειμέρους τὴν λαχοῦσαν αὐτῷ Μητρόπολιν.

Κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1949 ἐκλήθη ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἵνα διαποιμάνῃ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς, ἀναπτύξας διοικητικὴν ἱκανότητα οὐ τὴν τυχοῦσαν, καὶ πολλὰς καταβαλὼν προσπαθείας ὅπως τὸ ποίμνιον αὐτοῦ μείνῃ πιστὸν εἰς τὰς Ἱερὰς Παραδόσεις καὶ τὰ θέσμια τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας.

Βαθυστόχαστος, ἀλλὰ καὶ ἁπλοῦς καὶ ἀπέριττος τοὺς τρόπους, γλυκὺς καὶ προσηνής, ἐπεσπάσατο τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ὁλόθυμον ἀγάπην τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολλῶν ἐν τῇ Μεγάλῃ Ἀμερικανικῇ Δημοκρατίᾳ, διερμηνεὺς τῆς ὁποίας ὑπῆρξεν ὁ Πρόεδρος αὐτῆς Ἐξοχώτ. κ. Ντουάϊτ Ἀϊζενχάουερ, ὅστις τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐχαρακτήρισεν «ὡς μεγίστην ἀπώλειαν οὐχὶ μόνον διὰ τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλους τοὺς Ἀμερικανούς,

διότι ὑπῆρξε διακεκριμένος ἐργάτης τῆς εἰρήνης». Ὑπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα ἔγραψαν ἐξάραντες τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀειμνήστου Ἱεράρχου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ἐπαξίως ἐξεπροσώπει τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν ἐν τῷ Παγκοσμίῳ Συμβουλίῳ τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς εἷς ἐκ τῶν ἓξ Προέδρων αὐτοῦ.

Λίαν εὔστοχος ὑπῆρξεν ὁμολογουμένως ἡ σκέψις τοῦ ἐνταφιασμοῦ τοῦ μεταστάντος Ἱεράρχου ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἀκαδημίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ἱδρύματος τὸ ὁποῖον περιέβαλε μετὰ στοργῆς καὶ πατρικῆς μερίμνης καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς ποιμαντορίας αὐτοῦ ἀναδειχθεὶς πραγματικὸς φίλος τῶν ταπεινῶν καὶ ἀσήμων, τῶν πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν.

Ἡ ζωὴ αὐτοῦ ὑπῆρξε προσφορά. Διὰ τοῦ θανάτου αὐτοῦ ἡ ἐν Ἀμερικῇ Ὁμογενεία ἀποστερεῖται πιστοῦ καὶ ἀξίου ποιμένος, ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων ἱκανοῦ χειριστοῦ τοῦ καλάμου, ἡ Ἐκκλησία ἀφωσιωμένου ἐργάτου, ἀναλώσαντος ἑαυτὸν ὑπὲρ τῆς δόξης καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς Ὀρθοδοξίας καθόλου.

Ἡ κηδεία τοῦ ἀειμνήστου ἐτελέσθη ἐν τῷ ἐν Ν. Ὑόρκῃ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος συνῳδὰ τῇ διαβιβασθείσῃ ἐντολῇ ὑπὸ τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἐπιτρόπου Ἐπισκόπου Νύσσης κ. Γερμανοῦ, συμπαραστατουμένου ὑπὸ πάντων τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς καὶ ὑπερεκατὸν Ἱερέων, ἐν μέσῳ ἐπισήμων καὶ πλήθους πολλοῦ ἐκ τοῦ πενθηφοροῦντος Αὐτοῦ ποιμνίου.

Τοῦ ἀειμνήστου Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαὴλ εἴη ἡ μνήμη αἰωνία καὶ ἄληστος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΖΗΛΑΝΔΑΣ ΘΕΟΦΥΛΑΚΤΟΣ

ΕΙΣ τὴν πένθιμον ἀτμόσφαιραν, ἣν ἐπέφερε τῇ Ἐκκλησίᾳ ἡ πρόωρος καὶ ἀδόκητος πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμν. Ἀρχιεπισκόπου Ἀμερικῆς Μιχαήλ, νέον θλιβερὸν προσετέθη γεγονός, ὁ τραγικὸς θάνατος τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Αὐστραλίας καὶ Νέας Ζηλανδίας Θεοφυλάκτου, ἐπισυμβάς, συνεπείᾳ αὐτοκινητιστικοῦ δυστυχήματος, ἐν Μελβούρνῃ, τῇ 2ᾳ τρ. μηνός.

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Θεοφύλακτος Παπαθανασόπουλος ἐγεννήθη ἐν Πύργῳ τῆς Ἠλείας τῷ 1891.

Μετὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα, κλίσιν ἔχων πρὸς τὸν μοναχικὸν βίον, μετέβη εἰς Ἅγιον Ὄρος, ἔνθα ἐμόνασεν ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Σταυρονικήτα. Μετὰ δόκιμον μοναχικὴν βιωτήν, ἐφιέμενος ἀνωτέρων σπουδῶν, ἐφοίτησεν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁπόθεν ἀποφοιτήσας, Πρεσβύτερος ἤδη ὢν καὶ λαβὼν

τὸ ὀφφίκιον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου, ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας εἰς Αὐστραλίαν Γ. Ἀρχιερατικῶς Ἐπίτροπος, ἐν ἐποχῇ κοινοτικῶν ταραχῶν μεγάλων, καὶ μετὰ ταῦτα ὡς Ἱ. Προϊστάμενος τοῦ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν τῇ Κοινότητι Μελβούρνης.

Κενωθείσης τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Αὐστραλίας, διὰ τῆς μεταθέσεως τοῦ τότε Μητροπολίτου αὐτῆς ἀειμνήστου Τιμοθέου εἰς Ρόδον, ἡ Ἐκκλησία εἰς πλήρωσιν αὐτῆς ἀπέβλεψεν εἰς τὸν Ἀρχιμ. Θεοφύλακτον, ἐκλεγέντα παμψηφεί, διὰ ψήφων κανονικῶν, ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, τῇ 22α Ἀπριλίου τοῦ 1947.

Ἀφικόμενος ἐνταῦθα τῇ 14ῃ Αὐγούστου ἰδίου ἔτους, ἐχειροτονήθη εἰς Ἐπίσκοπον τῇ 24ῃ ἐν τῷ Π. Π. Ναῷ, παρὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Μαξίμου, συλλειτουργοὺς ἔχοντος τοὺς Σεβ. Συνοδικοὺς Ἀρχιερεῖς, Πριγκηποννήσων κ. Δωρόθεον, Ἴμβρου καὶ Τενέδου κ. Ἰάκωβον, Προικοννήσου κ. Φιλόθεον, Κυδωνιῶν κ. Ἀγαθάγγελον, Χαλδίας κ. Κύριλλον, Νεοκαισαρείας κ. Χρυσόστομον, Λαοδικείας κ. Μάξιμον καὶ Σάρδεων κ. Μάξιμον.

Τῇ 4ῃ Σεπτεμβρίου μετέβη εἰς τὴν ἐν Ἁγίῳ Ὄρει μετάνοιαν αὐτοῦ καὶ παραμείνας ἐκεῖ καὶ ἐν Ἀθήναις ἐπί τι διάστημα, εἰς προετοιμασίαν διὰ τὴν νέαν ἀποστολὴν αὐτοῦ, ἀφίχθη εἰς Πέρθην τῆς Αὐστραλίας τῇ 19ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1948 καὶ προέστη τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

Τῇ 15ῃ Μαΐου ἰδίου ἔτους παρέμεινεν ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα εἰς Ἀδελαΐδα καὶ τῇ 8ῃ Ἰουνίου ἀφίκετο εἰς Σύδνεϋ, ἔνθα καὶ ἐγένετο ἐπισήμως ἡ ἐνθρόνισις ἐν τῷ Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος τῇ 13ῃ ἰδίου.

Ὁ ἀείμνηστος, διακρινόμενος διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτοῦ ἀγάπην καὶ ἀφοσίωσιν πρὸς τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν, ἐμόγησε κυρίως διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἑνότητος ἐν τῇ λαχούσῃ αὐτῷ Μητροπόλει καὶ εἰργάσθη διὰ τὴν διοργάνωσιν αὐτῆς βάσει τῶν ὁδηγιῶν τῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν πρὸ διετίας ἐπίσκεψιν αὐτοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, μὴ δυνηθεὶς ὅμως νὰ ὁλοκληρώσῃ τὸ ἔργον αὐτοῦ, λόγῳ τοῦ προώρου αὐτοῦ θανάτου, ἐπισυμβάντος τὴν προτεραίαν τοῦ πανηγυρικοῦ ἐν Μελβούρνῃ ἑορτασμοῦ τῆς 30ετηρίδος ἀπὸ τῆς εἰσόδου αὐτοῦ εἰς τὴν Ἱερωσύνην καὶ τῆς 10ετηρίδος τῆς Ἀρχιερατείας αὐτοῦ.

Ἡ κηδεία αὐτοῦ, ἧς προέστη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Θυατείρων κ. Ἀθηναγόρας, ἐτελέσθη ἐν μέσῳ ἐκδηλώσεων ἀγάπης καὶ τιμῆς ἀπὸ μέρους τοῦ Ἱ. Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ τῆς Ἐπαρχίας αὐτοῦ, τῇ Τρίτῃ, 12ῃ Αὐγούστου ἐν τῷ Ἱ. Καθεδρικῷ Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Σίδνεϋ.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας Θεοφυλάκτου εἴη ἡ μνήμη αἰωνία καὶ ἄληστος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΒΙΖΥΗΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ

Ἐφησυχάζων ἀπὸ ἐτῶν ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ αὐτοῦ πατρίδι Σάμῳ, ὁ Σεβ. Μητροπολ. Βιζύης Χριστοφόρος, ἀπεδήμησε πρὸς Κύριον, τῇ 7ῃ τρ. μ. Αὐγούστου.

Ὁ ἀείμνηστος, κατὰ κόσμον Χαρίδημος Γ. Κνήτης, ἐγεννήθη τῷ 1871 ἐν Βαθεῖ Σάμου. Ἀποφοιτήσας τῆς Ἱ. Θεολογ. Σχολῆς Χάλκης, τῷ 1898, ἐχειροτονήθη τὸ αὐτὸ ἔτος Διάκονος ὑπὸ τοῦ μ. Μητροπολίτου Ρόδου Κωνσταντίνου καὶ διωρίσθη ἀμέσως Καθηγητὴς τῶν Θρησκευτικῶν εἰς τὸ Πυθαγόρειον Γυμνάσιον Σάμου, διδάξας ἐπὶ ἑπταετίαν. Ἀκολούθως, δαπάναις τῶν ἐν Λονδίνῳ Ὁμογενῶν, ἐνεγράφη εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Ὀξφόρδης, ὁπόθεν ἀποφοιτήσας τὸ 1909 διωρίσθη Ἀρχειοφύλαξ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ Συντάκτης τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἀληθείας».

Τῇ 23ῃ Ἀπριλίου τοῦ 1910 ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος ὑπὸ τοῦ ἀειμν. Πατριάρχου Ἰωακεὶμ τοῦ Γ΄., ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, καὶ τῇ 12ῃ Δεκεμβρίου ἐχειροτονήθη εἰς Ἐπίσκοπον ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦ Σταυρουπόλεως καὶ διωρίσθη Ἀρχιερατικῶς Προϊστάμενος Πέραν. Μετὰ ὀκταετῆ δ' εὐδόκιμον ὑπηρεσίαν ἐν τῇ θέσει ταύτῃ προεβιβάσθη, τῷ 1918, εἰς Μητροπολίτην Σερρῶν.

Ἀκολούθως ἐπὶ εἰδικῇ ἀποστολῇ μετέβη εἰς Λονδῖνον καὶ τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1923 ἐξελέγη Μητροπολίτης τῆς ἀρτισυστάτου Μητροπόλεως Αὐστραλίας.

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1928 ἐξελέγη Μητροπολίτης Βιζύης καὶ ἀφοῦ, σεπτῇ ἐντολῇ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μετέβη εἰς Ἀδὶς Ἀμπέμπα ἵνα διαβιβάσῃ τὰς Πατριαρχικὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας εἰς τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Ἀβησσυνίας Χάϊλε Σελασιέ, ἀπεσύρθη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1929 εἰς Σάμον, ἐφησυχάζων ἐν μέσῳ τῶν οἰκείων αὐτοῦ.

Ὁ ἀείμν. Μητροπολίτης Βιζύης, δόκιμος χειριστὴς τοῦ λόγου καὶ τοῦ καλάμου, συνέγραψε πλείστας πραγματείας καὶ συγγράμματα, ἐν οἷς ἡ «Ὀρθόδοξος Χριστιανικὴ Κατήχησις» καὶ Ἀγγλιστὶ «Ἡ Ἱερωσύνη ἐν σχέσει πρὸς τὸν γάμον ἀπὸ ἀπόψεως Ὀρθοδόξου».

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Βιζύης Χριστοφόρου εἴη ἡ μνήμη αἰωνία καὶ ἄληστος.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ

Ὅλως αἰφνιδίως ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, προσβληθεὶς ὑπὸ καρδιακοῦ νοσήματος, καθ' ὃν χρόνον ἐτέλει ἐπιμνημόσυνον Θ. Λειτουργίαν ἐν τῇ ἕδρᾳ αὐτοῦ, τῇ 17η Αὐγούστου.

Ὁ ἀείμνηστος Μητροπολίτης Καστορίας κυρὸς Νικηφόρος, κατὰ κόσμον Νικόλαος Ἀθ. Παπασιδέρης, ἐγεννήθη τῷ 1888 ἐν Καστορίᾳ.

Συμπληρώσας τὰς γυμνασιακὰς αὐτοῦ σπουδὰς ἐν Σιατίστῃ, καὶ ἐν τῷ μεταξὺ χειροτονηθεὶς τῷ 1905 εἰς Διάκονον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ Ἁγ. Νικάνορος Ζάβορδας Γρεβενῶν, ὑπὸ τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου αὐτῶν Ἀγαθαγγέλου, εἰσήχθη τῷ 1912 εἰς τὴν Ἱ. Θ. Σχολὴν Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1916, ἐν δ' ἔτος ἀκολούθως ἔλαβε καὶ τὸ δίπλωμα ἐκ τῆς ἐν τῇ Μ. Σχολῇ Ἐκκλησιαστικῆς Μουσ. Σχολῆς. Ἔκτοτε ὑπηρέτησεν ὡς Διάκονος εἰς διαφόρους θέσεις καὶ τῆς Σειρᾶς ἐν τῷ Οἰκουμ. Πατριαρχείῳ.

Τῷ 1925 χειροτονηθεὶς εἰς Πρεσβύτερον ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Γρεβενῶν Νικολάου, ὑπηρέτησε τὴν Ἐκκλησίαν, διατελέσας ὡς Ἡγούμενος τῆς Ἱ. Μονῆς Ζάβορδας, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Γρεβενῶν, καὶ ἐπὶ μίαν δεκαετίαν Γραμματεὺς τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Τῷ 1936 ἐξελέγη Μητροπολίτης Καστορίας, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσοστόμου, τοῦ Δράμας Γεωργίου καὶ τοῦ Πολυανῆς Κυρίλλου καὶ ἐνθρονισθεὶς τῇ 22ᾳ Μαρτίου τοῦ ἰδίου ἔτους διώκησε τὴν Ἐπαρχίαν μέχρι τῆς τελευτῆς του, παραμείνας πλησίον τοῦ ποιμνίου εἰς ἡμέρας χαλεπάς.

Ὁ ἀείμνηστος ἀπήλαυε πολλῆς ἀγάπης καὶ ἀπὸ μέρους τοῦ ποιμνίου αὐτοῦ.

Τοῦ ἀειμνήστου Μητροπολίτου Καστορίας Νικηφόρου εἴη ἡ μνήμη ἀγήρως.

ΑΡΧΙΜΑΝΔΡΙΤΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ

Ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον, πλήρης ἡμερῶν, τῇ 23η Αὐγούστου, ἐν Ἀθήναις, μετὰ βραχεῖαν νόσον ὁ Ἀρχιμ. Βασίλειος Στεφανίδης, ὁμότιμος Καθηγητὴς τοῦ Ἀθήνῃσι Πανεπιστημίου.

Ὁ ἀείμνηστος, κατὰ κόσμον Βασίλειος Κωνσταντίνου Στεφανίδης, ἐγεννήθη ἐν Μυτιλήνῃ τῷ 1878. Τὴν πρώτην καὶ Γυμνασιακὴν μόρφωσιν ἀποπερατώσας ἐν τῇ γενετείρᾳ αὐτοῦ, τῷ 1898 εἰσήχθη εἰς τὴν Ἱ. Θε-

ολογικὴν Σχολὴν Χάλκης, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε τῷ 1903. Διορισθεὶς ἀμέσως Καθηγητὴς τῶν θρησκ. ἐν τῷ Γυμνασίῳ καὶ τῷ Ζαππείῳ Παρθεναγωγείῳ τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ 5ετίαν, ἐστάλη τῷ 1909, κατόπιν διαγωνισμοῦ τοῦ Ζωγραφείου κληροδοτήματος, εἰς Γερμανίαν, ἵνα εἰδικευθῇ εἰς τὸν ἱστορικὸν κλάδον τῆς Θεολογίας, χειροτονηθεὶς ἐν τῷ μεταξὺ εἰς Διάκονον ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ὑπὸ τοῦ Πελαγωνείας Ἰωακείμ, Προέδρου τότε τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ διαγωνισμοῦ.

Ἐν Γερμανίᾳ, ἐσπούδασεν ἐπὶ 4 ἔτη, ἐν τοῖς Πανεπιστημίοις Ἰένης, Βερολίνου καὶ Ἀϊδελβέργης, ἔνθα δοὺς ἐξετάσεις ἀνηγορεύθη Διδάκτωρ τῆς Φιλοσοφίας.

Ἐπανελθὼν τῷ 1912, ἐδίδαξεν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν ἐν τῇ Ἱ. Θ. Σχολῇ Χάλκης μέχρι τοῦ 1922.

Τῇ 6ῃ Αὐγούστου τοῦ ἰδίου ἔτους ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος ἐν τῷ ἑορτάζοντι Ναῷ ἐπὶ τοῦ λόφου τῆς νήσου Ἀντιγόνης, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Χαλδίας Λαυρεντίου, Προέδρου τῆς Ἐφορίας τῆς Θεολ. Σχολῆς.

Ἀκολούθως διωρίσθη Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐδίδαξεν Ἐκκλησιαστικὴν Ἱστορίαν ἐπὶ εἴκοσι καὶ πέντε ἔτη, ἤτοι ἀπὸ τοῦ 1924 μέχρι τοῦ 1949.

Συγχρόνως ἀνεδείχθη γόνιμος συγγραφεύς, συγγράψας ὑπὲρ πεντήκοντα ἔργα ἱστορικοῦ καὶ κανονικοῦ περιεχομένου. Ἰδιάζουσαν θέσιν κατέχει ἐν τῇ Χριστιαν. γραμματολογίᾳ ἡ τῷ 1948 ἐκδοθεῖσα Ἐκκλ. αὐτοῦ Ἱστορία προϊὸν — ὡς ἀναφέρει ὁ ἴδιος — τῆς ἐν ταῖς Θεολογικαῖς Σχολαῖς Χάλκης καὶ Ἀθηνῶν διδασκαλίας αὐτοῦ.

Ὁ ἀείμνηστος διεκρίνετο διὰ τὸ ἦθος, τὴν σταθερότητα καὶ τὴν βαθεῖαν ἀφοσίωσιν καὶ ἀγάπην αὐτοῦ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν.

Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας αὐτοῦ τελεσθείσης τῇ 24ῃ ἰδίου, προέστη ἡ Α. Μ., ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Θεόκλητος.

Παρέστησαν ἐπίσης ὁ Μητροπολίτης Ἀττικῆς κ. Ἰάκωβος, ὁ Πρύτανις μετὰ τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστ. Ἀθηνῶν, πολλοὶ φοιτηταὶ καὶ συμπολῖται τοῦ ἀειμνήστου ἐκ Λέσβου.

Τὴν Ἱ. Θεολογικὴν Σχολὴν Χάλκης ἀντεπροσώπευσαν οἱ ἐκ τῶν παλαιῶν μαθητῶν τοῦ ἀειμνήστου κ. κ. Παντελεήμων Βαλιούλης καὶ Νικόλαος Μανούσης.

Τὸν ἐπικήδειον ἐξεφώνησεν ὁ κοσμήτωρ τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου Ἐλλογ. κ. Βασίλειος Βέλλας.

Εἴη ἡ μνήμη αὐτοῦ αἰωνία.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΟΥΤΣΟΓΛΟΥ

Κατόπιν σοβαρᾶς ἀσθενείας, δι' ἣν ἐνοσηλεύθη ἐπὶ εἰκοσαήμερον ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Βαλουκλῆ, ἐκοιμήθη ἐν Κυρίῳ τῇ 14ῃ Ἰουνίου ἐ. ἔ., ὁ ἀείμνηστος Βασίλειος Μούτσογλου, Γυμνασιάρχης τοῦ Ζωγραφείου Γυμνασίου.

Ὁ ἀληθῶς προώρως μεταστὰς Γυμνασιάρχης, ὑπηρέτησεν ἐπὶ μίαν εἰκοσαεπταετίαν τὴν ἐκπαίδευσιν. Ἐμόχθησε διὰ τὸ Ζωγράφειον καὶ προσέφερε τὰς πολλὰς αὐτοῦ ὑπηρεσίας μετ' ἀφοσιώσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Διὸ καὶ ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο ἐν μέσῳ θερμῶν ἐκδηλώσεων συμπαθείας ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος Πέραν, τῇ 16η ἰδίου.

Τῆς νεκρωσίμου ἀκολουθίας προέστη ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Περγάμου κ. Ἀδαμάντιος, ὅστις καὶ ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τοῦ μεταστάντος.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα, ἀντεπροσώπευσεν ὁ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος, διαβιβάσας τοῖς οἰκείοις τοῦ ἀειμνήστου τὰ Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.

Παρέστησαν: Οἱ Σεβ. Μητροπολῖται Χαλκηδόνος, Πριγκηποννήσων, Χαλδίας, Νεοκαισαρείας, Σάρδεων, Λαοδικείας, Ἰκονίου, Ἴμβρου καὶ Τενέδου καὶ Φιλαδελφείας, οἱ Βουλευταὶ Σταμπούλ, κ.κ. Ἀλέξανδρος Χατζόπουλος καὶ Χρῆστος Ἰωαννίδης, ὁ Δημοτικὸς Σύμβουλος Δρ. κ. Φαίδων Σκοῦρος, Κεντρικοὶ Ἔφοροι Πέραν, ἡ Ἐφορία τῶν Σχολῶν αὐτοῦ, καὶ ἄλλων ἐκπαιδευτηρίων, οἱ Διευθυνταὶ τῶν Γυμνασίων τῆς Πόλεως ἡμῶν μετὰ ὁμίλων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν, Ἐπίτροποι, Συμβούλια καὶ πλῆθος πολὺ πάσης τάξεως. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀκολουθίας ἡ σορός, βασταζομένη, τιμῆς ἕνεκεν, ἀπὸ Ζωγραφειώτας, ἀπετέθη ἐπὶ νεκροφόρου, διακομισθεῖσα εἰς τὸ Νεκροταφεῖον τοῦ Βαλουκλῆ, ἔνθα, μετὰ Τρισάγιον ἐν τῇ Ἱ. Μονῇ, ἐνεταφιάσθη εἰς τὸν οἰκογενειακὸν τάφον.

Ἐκεῖ τὸν ἀείμνηστον Γυμνασιάρχην ἀπεχαιρέτησεν ἀπὸ μέρους τοῦ Καθηγητικοῦ Σώματος ὁ Καθηγητὴς κ. Ἰ. Καραγιάννης, ὁ Πρόεδρος τοῦ Συνδέσμου Ζωγραφειωτῶν κ. Στ. Ροδης καὶ ὁ κ. Κ. Ταχιντζῆς ἀπὸ μέρους τῶν ἐφετεινῶν τελειοφοίτων, ἐκφράσαντες τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησιν αὐτῶν πρὸς τὸν μεταστάντα Γυμνασιάρχην.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΦΑΡΛΕΚΑΣ

Πρωτονοτάριος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Πολλὰς καὶ πολυτίμους συνεισενεγκὼν ὑπηρεσίας τῇ Ἐκκλησίᾳ ἐπὶ 65 συναπτὰ ἔτη ἐν ταῖς Ἐπαρχίαις τοῦ Θρόνου καὶ ἐν τῇ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῇ Ἀθηνῶν, ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον ἐν Ἀθήναις, τῇ 10ῃ Ἰουλίου ἠρέμως καὶ πλήρης ἡμερῶν ὁ ἀείμνηστος Ἐμμανουὴλ Φαρλέκας Πρωτονοτάριος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ὁ μεταστὰς ὑπῆρξε γνωστὸς ὡς λόγιος, ἐγκρατὴς τῆς γλώσσης, χειριζόμενος ὡς ἄριστα τὴν ἐκκλησιαστικὴν τοιαύτην, ἀναδειχθεὶς δόκιμος ἐν πᾶσιν ὅπου ἂν ἐτάχθη οὗτος ἵνα ὑπηρετήσῃ.

Κατηρτισμένος τελείως μουσικῶς, διετέλεσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς ἐν τῷ Ὠδείῳ Ἀθηνῶν ἐκδώσας διάφορα Μουσικὰ βιβλία, ὡς Τριώδιον Μ. Ἑβδομάδα καὶ Πεντηκοστάριον. Καταλιπὼν οὐκ ὀλίγα ἀνέκδοτα μουσικὰ μέλη καὶ πλῆρες «Θεωρητικὸν» τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ κατέστησε τὸν ἀείμνηστον μουσικοδιδάσκαλον, ἐκκλησιαστικὴν φυσιογνωμίαν, ὑπῆρξεν ἡ λαμπρὰ πρωτοβουλία τῆς ἐκδόσεως Ἐγκολπίου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἡμερολογίου, ὅπερ ἐπὶ 30 ἔτη, μόνος καὶ ἄνευ διακοπῆς, ἐξέδιδεν οὗτινος ἐτύγχανε δωρητής.

Ἡ κηδεία αὐτοῦ ἐγένετο ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἀμπελοκήπων, προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν κ. Θεοκλήτου, ὅστις ἐξῆρε τὰς πολλὰς ἀρετὰς τοῦ μεταστάντος καὶ τὴν πρὸς τὸ καθῆκον ἀφοσίωσιν αὐτοῦ.

Αἰωνία αὐτοῦ ἡ μνήμη.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Orthodoxy and the Ecumenical Movement. The Student World LI (1958) no. 1.

Τὸ παρὸν τεῦχος τοῦ περιοδικοῦ «Ὁ Φοιτητικὸς Κόσμος», ὀργάνου τῆς Παγκοσμίου Χριστιανικῆς Φοιτητικῆς Ὁμοσπονδίας, ἀφιεροῦται εἰς τὴν Ὀρθοδοξίαν καὶ τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὴν Οἰκουμενικὴν Κίνησιν. Ἕνδεκα ἐν ὅλῳ συγγραφεῖς, ἀνήκοντες εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας, ἀσχολοῦνται καὶ μὲ μίαν πτυχὴν τοῦ γενικοῦ τούτου θέματος. Ὁ ὅρος Ὀρθοδοξία ὑπὸ συγγραφέων τινῶν ἀποδίδεται καὶ εἰς τὰς Ἀρχαίας ἐν Ἀνατολῇ Ἀπηυχισμένας Ἐκκλησίας.

Εἰς τὸ κύριον ἄρθρον (σ. 1—5) ὁ κ. Τ. Β. Φιλιππ κάνει μίαν σύντομον ἀνασκόπησιν τοῦ χωρισμοῦ τῶν Ἐκκλησιῶν, τῆς θέσεως καὶ τῶν δυσκολιῶν τῆς παραμονῆς τῶν Ὀρθοδόξων ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει καὶ καταλήγει εὐχόμενος διὰ μίαν πληρεστέραν γνῶσιν καὶ ἀλληλοκατανόησιν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν.

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Μελίτης κ. Ἰάκωβος ἀσχολεῖται μὲ τὸ γενικὸν θέμα «Ὀρθοδοξία καὶ Οἰκουμενικὴ Κίνησις» (σ. 6—13). Μολονότι ὁμιλεῖ περὶ τοῦ σκανδάλου τῆς Ὀρθοδόξου συμμετοχῆς ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει, ἐμφανίζεται αἰσιόδοξος διὰ τὸν ρόλον καὶ τὴν θέσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει. Συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς μελέτης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς ὑπὸ τῶν Δυτικῶν. Ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία ὑπὸ τὸ πρίσμα τῶν Πατριαρχικῶν Ἐγκυκλίων τοῦ 1920, 1952 ,τῶν Ὀρθοδόξων Δηλώσεων εἰς Συνέδρια τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως καὶ τοῦ μέχρι τοῦδε τρόπου τῆς συμμετοχῆς αὐτῆς δὲν θεωρεῖ τὴν παραμονήν της ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει προβληματικήν. Ἀντιθέτως, ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις δημιουργεῖ μίαν νέαν ἀτμόσφαιραν εὐνοοῦσαν τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως.

Ὁ κ. Φρ. Χάουζ, Ἀγγλικανός, εἷς ἐκ τῶν τεσσάρων Βοηθῶν Γενικῶν Γραμματέων τοῦ ΠΣΕ, εἰς ἄρθρον του «Ἡ Φ. Ὁμοσπονδία, ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις καὶ αἱ Ἐκκλησίαι τῆς Ἀνατολῆς» (σ. 14—25) ἀποδεικνύει διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν πόσον καλῶς γνωρίζει τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησίν του πρὸς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Ἀνατολῆς. Ἡ κυρία ἰδέα, ἡ διήκουσα δι' ὅλης τῆς ἐργασίας ταύτης εἶναι ὅτι Οἰκουμενικὴ Κίνησις ἄνευ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολῆς δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ νοηθῇ. Ὁ σ. τονίζει περισσότερον παντὸς ἄλλου τὸν παράγοντα τῆς θείας λατρείας. Καταλήγει λέγων «ὡς Ἀγγλικανὸς εἶμαι πεπεισμέ-

νος ὅτι ἡ ἀνανέωσις (ἀναγέννησις) τῶν Δυτικῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ σαφεστέρα ἐκδήλωσις τῆς ἐν Χριστῷ ἑνότητος αὐτῶν εἶναι δυνατὸν σοβαρῶς νὰ προωθηθῇ διὰ τῆς στενωτέρας αὐτῶν ἐπαφῆς μετὰ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐν συνεδρίαις καὶ τῇ μελέτῃ, ὑπὲρ πάντων δὲ ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ» (σ. 25).

Ὁ κ. Χ. Κίρκινεν ἀναλύει τὰς ἀντιδράσεις τῶν Ὀρθοδόξων Φοιτητῶν ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει (σ. 26—33). Αἱ κυριώτεραι ἀντιδράσεις ὀφείλονται εἰς τὸ ὅτι ὁ Ὀρθόδοξος νέος, ζῶν ἐν ὅλῃ τῇ πληρότητι αὐτῆς τὴν Ὀρθόδοξον πίστιν, ἔρχεται ἀντιμέτωπος πρὸς τὸν Προτεσταντισμόν. 1)

Ὁ πατὴρ Ἀλέξανδρος Σμέμαν ἐξετάζει ἀπὸ Ὀρθοδόξου πλευρᾶς τὴν λατρείαν ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει (σ. 34—38). Ἡ πλήρης ἀποχὴ ἀπὸ τὴν ἐν τῇ θείᾳ λατρείᾳ κοινωνίαν τῶν Ὀρθοδόξων μετὰ τῶν Ἑτεροδόξων ἀποτελεῖ τὸ παράδοξον καὶ τὴν τραγῳδίαν τῆς Ὀρθοδόξου συμμετοχῆς ἐν τῇ Οἰκουμενικῇ Κινήσει.

Ὁ κ. Ἰ. Μέγενδωρφ ὁμιλεῖ διὰ τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὴν Παράδοσιν ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ (σ. 39—45).

Ὁ κ. Γ. Χάννα, τῆς Κοπτικῆς Ἐκκλησίας, ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ θέσις καὶ σημασία τῶν πιστῶν ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ», ἀναπτύσσει τὸν ρόλον τῶν πιστῶν ἐν τῇ Κοπτικῇ Ἐκκλησίᾳ (σ. 46—52).

Ὁ κ. Π. Β. Ἄντερσον γράφει περὶ τῆς σημερινῆς Ρωσσικῆς Ὀρθοδοξίας ἐν Ρωσσίᾳ καὶ τῇ Διασπορᾷ (σ. 53—60) ἄρθρον τῆς εἰδικότητός του. Κατ' αὐτὸν ἐν τῇ πράξει γίνεται μία ἰσχυρὰ κίνησις μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων, τῶν ἀνηκόντων εἰς διαφόρους ἐθνικότητας ἐν Ἀμερικῇ, διὰ τὴν Ἀμερικανοποίησιν τοῦ Ὀρθοδόξου σώματος ἐν ταῖς Ἡνωμέναις Πολιτείαις, ὅπερ κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 3,5—5 ἑκατομμυρίων ψυχῶν. Διαβλέπει ὅμως δυσκολίας τινὰς ὡς πρὸς τὴν παροχὴν αὐτονομίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν ταύτην ὑπὸ τῶν Μητέρων Ἐκκλησιῶν.

Ὁ π. Ἐδ. Ἔβερυ Ἀγγλικανός, φοιτήσας ὡς ἀκροατὴς ἐν τῇ Ἱ.Θ. Σχολῇ Χάλκης καὶ νῦν ὑπηρετῶν ἐν Ἱεροσολύμοις, μελετᾷ τὴν σημερινὴν κατάστασιν τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, τὴν ἑνότητα καὶ τὰς διαιρέσεις αὐτῶν (σ. 61—67).

Ἕτερον ἄρθρον εἶναι τοῦ κ. Π. Βεργκίζε «Αἱ Συριακαὶ Ἐκκλησίαι τῶν Ἰνδιῶν», (σ. 68—74), εἰς τὸ ὁποῖον σκιαγραφεῖται ἡ ἱστορία καὶ ἡ σημερινὴ διαμόρφωσις τῶν λεγομένων Χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν τοῦ Μαλαμπάρ. Τελευταῖον δὲ τοῦ Καθολικοῦ συγγραφέως C. — J. Dumonλ, O. P., διευθυντοῦ τοῦ κέντρου καὶ τοῦ περιοδικοῦ Ἰστίνα, «Ὁ Ρ. Καθολικισμὸς καὶ αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκ-

1) Ἴδε καὶ Β. Θ. Σταυρίδου, Ἡ Ὀρθόδοξος Νεολαία καὶ ἡ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἀν. ἐκ τοῦ Γρηγορίου Παλαμᾶ, Θεσσαλονίκη, 1956 καὶ Ἀγγλιστὶ ἐν The Greek Orthodox Theol. Review II (1956) 81—88.

κλησίαι» (σ. 75—83). Οὗτος ἐκθέτει τὰς γνωστὰς Καθολικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Μεγάλου Σχίσματος, τὴν τακτικὴν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας πρὸς ἐπιστροφὴν τῶν Ὀρθοδόξων εἰς τὸν Ρ. Καθολικισμὸν καὶ κάμνει μίαν ἀπολογίαν τῆς Οὐνιτικῆς δράσεως τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ. Δίδει σημασίαν εἰς τὰς τμηματικὰς ἑνώσεις, τὰς ἐπιτυγχανομένας διὰ τοῦ προσηλυτισμοῦ καὶ τονίζει τὰ πολλὰ κοινὰ σημεῖα, ἅτινα ὑφίστανται μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ρ. Καθολικῆς καὶ Ὀρθοδόξου. Ἡ σημερινὴ Οἰκουμενικὴ Κίνησις, ἔνθα συναντῶνται ἐκ νέου οἱ Ὀρθόδοξοι μετὰ τῶν Προτεσταντῶν καὶ ἀντιμετωπίζουν οἱ πρῶτοι τὰς ὑφισταμένας παντοίας διαφοράς, θὰ φέρῃ διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τοὺς Καθολικοὺς καὶ τοὺς Ὀρθοδόξους πλησίον ἀλλήλων.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

Dumbarton Oaks Papers, Number Eleven, Cambridge, Mass. : Harvard University Press, 1957, pp. IX 277 illustrations.

Ὁ ἑνδέκατος τόμος τῶν ἐκδόσεων τοῦ Βυζαντινολογικοῦ ἐν Ἀμερικῇ Ἰνστιτούτου Dumbarton Oaks, περιλαμβάνει : Α΄ Μελέτας — Ἄρθρα :

1. H. A. Wolfson, Φιλοσοφικὰ συμπεράσματα τῆς Θεολογίας Κυρίλλου τοῦ Ἱεροσολύμων, σελ. 1—19.

2. Δημητρίου Ὀμπολένσκη, Βυζάντιον, Κίεβον καὶ Μόσχα : Μία μελέτη ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων, σελ. 21—78.

3. Ihor Sevcenko, Νικολάου Καβάσιλα, Λόγος κατὰ τῶν Ζηλωτῶν, «Λόγος περὶ τῶν παρανόμως τοῖς ἄρχουσιν ἐπὶ τοῖς ἱεροῖς τολμωμένων» : Μία νέα ἑρμηνεία, σελ. 79—171.

4. Π. Α. Ἄντεργουντ, Δευτέρα προκαταρκτικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τῆς ἀναστηλώσεως (ἀποκαταστάσεως) τῶν Fresco εἰς τὸ Kariye Camii (Μονὴ τῆς Χώρας) ἐν Ἰσταμποὺλ ὑπὸ τοῦ Βυζαντινολογικοῦ Ἰνστιτούτου, 1955 σελ. 173—220.

Β΄. Σημειώσεις :

1. G. H. Forsyth, Ἀρχιτεκτονικαὶ Σημειώσεις ἐπὶ ἑνὸς ταξειδίου διὰ μέσου τῆς Κιλικίας, σελ. 223—236.

2. A. Alfoldi — Erica Cruikshank, Ἓν ἀργυροῦν Φάλαρον τῶν Σασσανιδῶν ἐν Dumbarton Oaks, σελ. 237—245.

3. M. C. Cross, Βυζαντινὸν χρυσοῦν μετάλλιον ἐν Dumbarton Oaks, σελ. 247—261.

4. Σπυρίδωνος Βρυώνη, νεωτέρου, Ἡ Διαθήκη ἑνὸς Ἐπαρχιακοῦ Ἀξιωματούχου, τοῦ Εὐσταθίου Βοΐλᾶ (1059) σελ. 263—277.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Θ. ΣΤΑΥΡΙΔΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΑ Φιλολογικὸν ἱστορικὸν καὶ λαογραφικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα. Διευθυνταὶ τῆς Συντάξεως Στίλπων Π. Κυριακίδης — Λίνος Πολίτης καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Τιμητικὸς τόμος Σωκράτους Β. Κουγέα. Τόμος 15ος (1957), ἐν Θεσσαλονίκῃ, Λεωφόρος Βασιλίσσης Σοφίας 2, σχ. 8ον, σσ. ιε΄ καὶ 386 καὶ πιν. 15. Δημοσιεύματα τῆς Ἑταιρείας Μακεδονικῶν Σπουδῶν.

Ὁ νέος τόμος τῶν «Ἑλληνικῶν» ἀφιερώθη εἰς τὸν ἕτερον τῶν ἱδρυτῶν του ὁμότιμον Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκὸν Σωκράτην Β. Κουγέαν, ἐπὶ τῇ συμπληρώσει, τὸν Αὔγουστον τοῦ 1957, τοῦ ὀγδοηκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν προσφώνησιν τῆς Διευθύνσεως τοῦ Περιοδικοῦ καὶ τῆς ἐκδιδούσης Ἑταιρείας (σσ. γ—ε), ὡς καὶ τὴν ἀναγραφὴν τῆς «Βιβλιογραφίας δημοσιευμάτων Σωκράτους Β. Κουγέα» (σσ. ζ—ιε), ἔνθα ἀριθμοῦνται 218 μελέται, ἄρθρα καὶ βιβλιοκρισίαι τοῦ τιμωμένου, δημοσιεύονται, κατὰ σειρὰν ἀποστολῆς των, αἱ ἀκόλουθοι μελέται φίλων, συναδέλφων καὶ μαθητῶν τοῦ Καθηγητοῦ :

Ἀ ν δ ρ ι ώ τ ο υ, Ν. Π., Ἀντίστοιχα ἐκφραστικὰ μέσα τῆς ἀρχαίας καὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς, σσ. 1—25. Πρβλ. Ἀ. Κοραῆ, Συλλογὴ προλεγομένων, σσ. 331 κ. ἑ., Ι. Πρωτοδίκου, Ἰδιωτικὰ τῆς νεωτέρας Ἑλληνικῆς γλώσσης, Σμύρνη 1866, σσ. 26 κ.ἑ., Γ. Ζαννέτου, Ἡ ὁμηρικὴ φράσις ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς δημώδει ποιήσει, Ἐν Ἀθήναις 1889, Φ. Κουκουλέ, Νεοελληνικῶν λέξεων καὶ φράσεων παλαιοτέρα μνεία ΕΕΦΣΠΑ, (1955—1956), σσ. 225—338.

Κ α ρ α τ ζ ᾶ, Σταμ. Κ., Ἕνα δωρικὸ κατάλοιπο στὶς Ἑλληνικὲς καὶ Ρωμαϊκὲς διαλέκτους τῆς Καλαβρίας καὶ Σικελίας, θεωρούμενο Ἀραβικό, σσ. 26—39. Ἐν ἀναμονῇ ἐκδόσεως εἰδικοῦ κατὰ τῶν ἀπόψεων τοῦ Parlangeli, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ νὰ καταρρίψῃ τὴν θεωρίαν τοῦ Rohls καὶ νὰ ἐνισχύσῃ ἱστορικῶς καὶ γλωσσικῶς τὴν ἄποψιν τῆς βυζαντινῆς προελεύσεως τῶν σημερινῶν ἑλληνικῶν γλωσσικῶν νησίδων τοῦ Σαλέντου καὶ τῆς Καλαβρίας, βιβλίου του ὁ σ. εἰς τὴν προκειμένην πραγματείαν ἐξετάζει λεξικολογικὸν ζήτημα ἀποδεικνύων ὅτι εἰς τὸ πλούσιον ὑλικὸν τοῦ Rohls δὲν ἀπουσιάζουν περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ὁ Rohls ἑρμήνευσεν ἐσφαλμένως ὑλικὸν ἐνισχύον τὴν θεωρίαν του. Πρβλ O. Parlangeli, sui dialetti Romanzi e Romaici del Salento memoire dell' Instituto Lombardo di Scienze e Lettere. Classe di Lettere, τόμ. XXV—XXVI τῆς σειρᾶς III, σσ. 93—200, Milano, Hoepli 1953., Rohls, die Quellen des Unteritalienischen

Wortschatzes, τοῦ αὐτοῦ, La Terminologia Pastorale dei Greci di bova (Calabria), Revue de Linguistigue Romane, 2 (1926), σσ. 295 κ. ἑ. καὶ ἄλλα.

Σ π υ ρ ι δ ά κ ι, Κ., Ἡ κατὰ τὸν Ε΄ π. Χ. αἰῶνα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἕλλησιν ἀντίληψις περὶ πολέμου καὶ εἰρήνης, σσ. 40—48. Μελέτη ἀντικρούουσα τὴν ἄποψιν τοῦ Br. Keil, καθ' ἣν αἱ μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν πόλεων σχέσεις ἦ ο ἡ πολεμικὴ καὶ ὅτι ταύτην διέκοπτεν σύντομος περίοδος σπονδῶν ἀποδεικνυαμένη καὶ ἐκ τοῦ ὅτι ἡ λέξις «εἰρήνη» μέχρι καὶ τοῦ 386 π. Χ. δὲν ἐσήμαινε τὴν συνθήκην εἰρήνης ὑπὸ τὴν σημερινήν της ἔννοιαν, ἀλλὰ εἰρηνικὴν κατάστασιν ἐπικρατοῦσαν προσωρινῶς ἐπὶ ὡρισμένον χρόνον ὡς καθορίζουν αἱ σπονδαί. Βλ. Br. Keil, «Εἰρήνη», Berichte der Sachsischen Gecellschaft der Wissenschaften 1916.,

Β λ ά χ ο υ, Ν. (†), Ἡ ἐκ τῆς μελέτης ἢ τῆς διδασκαλίας τῆς ἱστορίας ὠφέλεια, σσ. 49—53. Μετὰ βιβλιογραφίας,

Ζ ώ η, Λεωνίδου. Χ., Ἡ διαθήκη τοῦ Ἱερωνύμου Λιτάρχη. 1599. Φόρος τιμῆς. σσ. 54—64,

Ρ ω μ α ί ο υ, Κ. Α., Ἴασος — Ἰασαία, σσ. 65—75. Μελέτη διορθωτικὴ τοῦ ἄρθρου Ἴασος τοῦ Λεξικοῦ τῶν Κυρίων Ὀνομάτων τῶν Pape—Benseler, ἔνθα κακῶς ἡ Ἴασος ἀναφέρεται ὡς μικρὰ πόλις τῆς Ἀχαΐας. Ὁ σ. ἀποδεικνύει ὅτι ἡ Ἴασος ὅπως ἀναφέρεται παρὰ τῷ Παυσανίᾳ εἶναι «πόλισμα ἐν ὅροις χώρας Λακωνίας»,

Λ ο υ κ ά τ ο υ, Δημ. Σ., Πιθανοὶ ἀρχικοὶ τύποι σὲ τρεῖς παροιμίες σσ. 76—87. Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ «Ἐλᾶτε, φίλοι, ἀλέσετε — κι' ἀλεστικὰ μὴ δώσετε» ἡ σημερινὴ πανελλήνιος μορφὴ τῆς παροιμίας «Ἐμπᾶτε, σκύλοι, ἀλέσετε— καὶ ἀλεστικὰ μὴ δώσετε». Βλ. Ν. Γ. Πολίτου, Μελέται περὶ τοῦ βίου καὶ τῆς γλώσσης τῶν νεωτέρων Ἑλλήνων. Παροιμίαι. Τόμ. Α΄ Ἐν Ἀθήναις 1899, σσ. 444. — 2. Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ «πίσω ἔχει τὸ φίδι τὴν οὐρὰ» ἡ σημερινὴ παραλλαγὴ μὲ τὴν λέξι ἀπίδι ἢ ἀπίδια ἢ ἀχλάδι ἢ ἀχλάδια ἀντὶ τῆς ἀρχικῆς φίδι. Βλ. Φ. Κουκουλέ, Βυζαντινῶν Βίος καὶ Πολιτισμός, τόμ. Ε΄ Παράρτημα, Ἀθῆναι 1952, σσ. 70—71. 3— Ἐκ τοῦ ἀρχικοῦ τύπου «Ἔμπροσθεν κρημνός, ὄπισθεν λύκοι», τὸν ὁποῖον ἀπαντῶμεν εἰς Ἕλληνας Παροιμιογράφους (VII, 15) ἡ σημερινὴ μορφὴ μὲ τὰς πλείστας παραλλαγὰς κατὰ τὸ δεύτερον μέρος : Ἐμπρὸς γκρεμνὸς καὶ πίσω λύκος, ἢ.. πίσω βράχος, ἢ... πίσω θάλασσα, ἢ.., ρέμα, ἢ.. βράχος κ. τ. τ.,

Ὀ ρ λ ά ν δ ο υ, Ἀναστ. Κ., Ἄγνωστος Βυζαντινὸς ναὸς τῆς Λακωνίας (Πιν. 1—2), σσ. 88—94. Περιγραφὴ τοῦ μνημείου. Ἡ χρονολογία κατασκευῆς τῶν διαφόρων μερῶν τοῦ Ναοῦ. — Σύντομος μελέτη ἀναφερομένη εἰς

«ἀξιόλογον βυζαντινὸν ναὸν... διαφυγόντα τὴν ὁλοσχερῆ ἐξωτερικὴν ἀσβεστόχρησιν» (σ. 88), ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὸ Ν. Δ. ἄκρον τοῦ χωρίου Κονιδίτσα, εἰς ἱκανὴν ἀπόστασιν πρὸς δυσμὰς τοῦ χωρίου Βρουλιὰ τοῦ τέως δήμου Σελλασίας, κατὰ τὸ 49ον χιλιόμετρον ἀπὸ Τριπόλεως,

Ζακυθηνοῦ, Διον. Α., Κάστρον Λακεδαίμονος, σσ. 95—111. Α' — Ἡ ἐπιγραφή. Β'— Μοναχικοὶ καὶ διοικητικοὶ θεσμοί. Γ'.—Κάστρον Λακεδαίμονος. Νέα ἔκδοσις μετά τινων παρατηρήσεων ἐπιγραφῆς χαραγμένης ἐπὶ στήλης κατὰ τὸ ἄκρον τῆς γεφύρας τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, τὴν ὁποίαν πρῶτος ἀνεῦρε καὶ ἀντέγραψε τὸ 1730 ὁ Φουρμόντ, κατὰ τὰς ἐρεύνας του εἰς τὴν Λακεδαίμονα. Βλ. Corpus Inscriptionum Graecorum, τόμ. Δ' σσ. 327—328, ἀριθμ. 8704, Δ. Α. Ζακυθηνοῦ, Ἀνέκδοτα περὶ Μιχαὴλ Φουρμόν, Ἡμερολόγιον Μεγάλης Ἑλλάδος, 1932, σσ. 119—125 καὶ 1935, σσ. 239—243, καὶ G. Millet, Eglise et pont à Byzance, Μυζαντινὰ — Μεταβυζαντινά, τ. Α', τεῦχος 6' (1949), σσ. 103—111,

Τσοπανάκη, Ἀγαπητοῦ Γ., Ἀναστὰς — Ὑστὰς καὶ ἕνα χωρίο τοῦ Ἀπολλωνίου τοῦ Ροδίου (Ι, 789), σσ. 112—121,

Ξυγγοπούλου, Α., Ἅγιος Δημήτριος ὁ Μέγας Δούξ, ὁ Ἀπόκαυκος, σσ. 122—140. Μελέτη ἀναφερομένη εἰς δύο ἐπίθετα τοῦ Ἁγίου Δημητρίου «ὁ Μέγας Δοὺξ» καὶ «ὁ Ἀπόκαυκος» ἐξ ἀφορμῆς ἀναγραφῆς αὐτῶν εἰς τινα μικρὰν εἰκόνα τοῦ Σκευοφυλακίου τῆς Μονῆς Βαρλαὰμ τῶν Μετεώρων,

Δημαρᾶ, Κ. Θ., Ἡ Σχολὴ τοῦ Ἁγίου Ὄρους στὰ 1800, σσ. 141—171. Ἔκδοσις μετ' ὀλίγων ἀπαραιτήτων σχολίων δύο γραμμάτων, τοῦ ἑνὸς τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Καλλινίκου (αωα'), βασικῶν διὰ τὴν σπουδὴν καὶ μελέτην τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων τοῦ Ἁγίου Ὄρους,

Κακριδῆ, Ι. Θ., Τὸ θέμα τῆς διπλῆς ἐπαναλήψεως στὸν Ὅμηρο, σσ. 172—183,

Κατσουροῦ, Ἀντ. Φ., Περὶ τῶν Καποὺ - κεχαγιάδων τῆς Σύρας στὴν Κωνσταντινούπολι, σσ. 184—190,

Κριαρᾶ, Ε., Γλωσσικὰ φαινόμενα σὲ δημώδη μεσαιωνικὰ κείμενα, σσ. 191—202. Παρατηρήσεις ἐξ ἀφορμῆς τοῦ βιβλίου τοῦ David Tabachovitz «Etudes sur la basse epoque» (Οὐψάλα 1943), ἔνθα ἐπιτυχῶς μελετῶνται γραμματικὰ καὶ συντακτικὰ φαινόμενα τῆς μεταγενεστέρας καὶ τῆς πρώτης ἐποχῆς, ἀποβλέπουσαι εἰς πειστικωτέραν κατὰ τὴν γνώμην τοῦ σ. ἑρμηνείαν γλωσσικῶν τινων φαινομένων,

Βαγιακάκου, Δ. Β., Ἀρχαῖα καὶ μεσαιωνικὰ τοπωνύμια ἐκ Μάνης (Συμβολὴ πρώτη), σσ. 203—219. Γλωσσικὴ ἐξέτασις τῶν κάτωθι τοπωνυμίων ἐκ Μάνης, εἰς τὰ ὁποῖα διασώζεται «ὡς ἀπήχησις μακρινοῦ παρελθόν-

τος...» ἡ ἀρχαία καὶ μεσαιωνικὴ γλῶσσα καὶ ἱστορία τοῦ τόπου» : Ἄπα (ἡ) — Μέζαπος (ὁ), Ἀχίλλειος (τό), Βᾶσσα (ἡ), Βοίτυλο (τό), Γερολιμένας (ὁ), Ζυγὸς (ὁ), Κότυλος (ὁ) —Κότουλας (ὁ), Λανὸς (ὁ), Λατομὰ (ἡ), Μονεβασία (ἡ), Νάπα (ἡ), Νώρια (τὰ), Παγεὰς (ὁ), Πηλωρύχι (τό), Ποῦρκος —Πύρριχος (ὁ), καὶ Ψωμαθέας (ὁ),

Σακελλαρίου, Μ. Β., Συμβολὴ στὴν ἱστορία τοῦ φυλετικοῦ συστήματος τῆς Ἐφέσου, σσ. 220—231,

Μανούσακα, Μ. Ι., Νικηφόρου Μοσχοπούλου ἐπιγράμματα σὲ χειρόγραφα τῆς βιβλιοθήκης του (Πιν. 3—4), σσ. 232—246. Μελέτη εἰς τὴν βιβλιοφιλικὴν καὶ συλλεκτικὴν δραστηριότητα τοῦ Νικηφόρου Μοσχοπούλου, Προέδρου Κρήτης καὶ Λακεδαίμονίας (περὶ τὸ 1300), ἔνθα προστίθενται «στὰ γνωστὰ ὡς τώρα ἐπιγράμματά του σὲ χειρόγραφα ποὺ τοῦ ἀνῆκαν καὶ μερικὰ ἄλλα παρόμοια ἐπιγράμματα ποὺ ἔχουν μείνει ἀπαρατήρητα ἢ καὶ ἀσυσχέτιστα ὡς τώρα». Πρβλ. Α. Παπαδοπούλου — Κεραμέως, Νικηφόρος Μοσχόπουλος, ΒΖ, ιζ΄ (1903), σσ. 215—223, Κ. Ἀμάντου, Ἄγνωστον ἀφιέρωμα τοῦ Νικηφόρου Κρήτης εἰς μονὴν τῆς Φωκαίας (1303), Μικρασιατικὰ Χρονικά, 6 (1939), σσ. 49—54, Ν. Β. Τωμαδάκη, Ὀρθόδοξοι Ἀρχιερεῖς ἐν Κρήτῃ ἐπὶ Ἑνετοκρατίας, Ὀρθοδοξία, κζ΄ (1952), σσ. 63—75, Δ. Ζακυθηνοῦ, Le Despotat Grec de Morée, τόμος β΄, Ἀθῆναι 1953, σσ. 284—285,

Εὐαγγελίδη, Δημ., Τιμητικὸν ψήφισμα τῶν Μολοσσῶν ἐκ Δωδώνης, σσ. 247—255,

Papastavru, I., The Foreign Policy of Perdiccas II During the Archidamian War, σσ. 256—265,

Καψωμένου, Σ. Γ., Ὁ Αἴας ἀνθρωποκτόνος ;, σσ. 266—274,

Σπυριδάκι, Γ. Κ., Εἰδήσεις περὶ σκωπτικῶν ἀσμάτων τοῦ λαοῦ ἐκ τῶν βυζαντινῶν χρόνων, σσ. 275—278. Συμβολὴ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς σατυρικῆς ποιήσεως τοῦ λαοῦ κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους. Πρβ. Στιλπ. Π. Κυριακίδου : Αἱ ἱστορικαὶ ἀρχαὶ τῆς δημώδους νεοελληνικῆς ποιήσεως. Λόγος Πρυτανικκός. Θεσσαλονίκη 1934 καὶ ἀνατύπωσις αὐτοῦ μετ' ἐπιμέτρου ἐν Θεσσαλονίκῃ 1954, Φ. Κουκουλέ, Βυζαντινῶν Βίος καὶ Πολιτισμός, τόμος ΑΙΙ, Ἀθῆναι 1948, σσ. 83 κ.ἑ., Ν. Γ. Πολίτου, Δημώδη Βυζαντινὰ ᾄσματα, Λαογραφία, γ΄ (1911—1912), σσ. 622, 650 κ. ἑξ.,

Χριστοφιλοπούλου, Αἰκ. Α., Τὰ εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Κωνσταντινουπόλεως αὐτοκρατορικὰ στέμματα, σσ. 278—285, Μελέτη ἀναφερομένη εἰς τὸ μέτρον τὸ ὁποῖον ἔλαβεν ὁ Πατριάρχης, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Αὐτοκράτορος Λέοντος Δ΄, ἐξ ἄνθρακος, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀφήγησιν τοῦ Κωνσταντίνου τοῦ Πορ-

φυρογεννήτου καίτοι δὲν ἐπέκειτο δεσποτικὴ ἑορτὴ περιεβλήθη ἄνευ πατριαρχικῆς ἀδείας ἓν τῶν ἐν τῇ Ἁγίᾳ Σοφίᾳ φυλασσομένων στεμμάτων.

Καρούζου, Χ. Ι., Τί τὸ κάλλιστον, σσ. 286—292. Παρατηρήσεις ἐπὶ τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀντελαμβάνοντο πρὸ τοῦ Πλάτωνος οἱ Ἕλληνες τὸ «καλόν»,

Λάσκαρι, Μ. Θ., Ἐκκλήσεις τοῦ Ἐπισκόπου Μάνης Νεοφύτου πρὸς τοὺς Ἱσπανοὺς (1612—1613) γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Πελοποννήσου (Πιν. 5), σσ. 293—310. Α— Ὁ Νεόφυτος καὶ ἡ Ἱσπανικὴ πολιτική. Β— Τρεῖς Ἑλληνικαὶ ἐπιστολαὶ τοῦ Νεοφύτου ἐκ τῶν ἐν Σιμάνκας Ἀρχείων. Πρβ. Buchon, Nouvelles recherches sur la Prinsipauté Francaise de Morée : Paris 1845, τόμ. Ι, σσ. 253—302, Miclosich et Muller, Acta Graeca, τόμ. ΙΙΙ, σσ. 270—274, κ. ἄ.,

Καρούζου, Σέμνης., Ἐπιτυμβία στήλη τίτθης στὸ Ἐθνικὸ Μουσεῖο (Πιν. 6—7), σσ. 311—323,

Μπακαλάκη, Γ., Τραπεζοφόρο ἀπὸ τὸ ἱερὸ τῆς Παρθένου (πιν. 8), σσ. 324—329. Μελέτη ἀναφερομένη εἰς διακοσμητικὸν τεμάχιον τῆς ἐξωτερικῆς ὄψεως τῆς ἀψῖδος τοῦ ναοῦ τῆς Παναγίας τῆς Καβάλας καὶ τὸ ὁποῖον ἀπετειχίσθη καὶ ἐκτίθεται ἤδη εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλας. Βλ. Ἀρχαιολογικὴ Ἐφημερίς, 1936, σ. 28, σημ. 2 καὶ εἰκ. 54 ἐν σ. 48,

Κυριακίδου, Στιλπ. Π., Παρατηρήσεις τινὲς ἐπὶ τῆς λεγομένης δευτέρας ἀθηναϊκῆς συμμαχίας, σσ. 330—349. Μελέτη ἐκ παρατηρήσεων εἰς τὰ στάδια τὰ ὁποῖα ἠκολούθησεν ἡ συμμαχία κατὰ τὰς σχετικὰς συγγραφικὰς καὶ ἐπιγραφικὰς μαρτυρίας καὶ ἐκ σκέψεων ἐπὶ τῆς ὁμοιότητος καὶ ἀναλογίας μεταξὺ ἀρχαίων καὶ συγχρόνων γεγονότων,

Τριανταφυλλίδη, Μ., Ἡ ἑνικὴ γενικὴ τῶν οὐδετέρων σὲ —μα, σσ. 350—354,

Πολίτου, Λίνου, Ἁγιορεῖτες διβλιογράφοι τοῦ 16ου αἰῶνα (Πιν. 9—15), σσ. 353—384, Ι—Σωφρόνιος — Εὐφρόσυνος, Μονῆς Κουτλουμουσίου, 2— Θεόφιλος, Μονῆς Ἰβήρων, 3— Δανιήλ. Ἄρθρον ἀναφερόμενον εἰς τοὺς ἀξιολογωτέρους τῶν Ἁγιορειτῶν διβλιογράφων τοῦ 16ου αἰῶνος. Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ἑκάστου ἀναγράφονται καὶ τὰ χειρόγραφα τὰ ὁποῖα ἀποδίδονται εἰς αὐτόν.

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

27-7-1958.

ΑΘΗΝΑ, Σύγγραμμα Περιοδικὸν τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας. Τόμος ἑξηκοστὸς πρῶτος. Ἐν Ἀθήναις, τύποις Μηνᾶ Δ. Μυρτίδου 1957, σχ. 8, σσ. 412. (Διευθυντὴς : Καθηγητὴς Νικόλαος Β. Τωμαδάκης).

Ὁ νέος τόμος τῆς Ἀθηνᾶς περιέχει τὰς ἑξῆς μελέτας :

Τωμαδάκη, Ν. Β. Βυζαντινὴ ὁρολογία. Α' Ἐκκλησιαστικά τινα βιβλία, σσ. 3—16. 1. Κοντάκιον — Κοντακάριον, 2. Στιχηρὰ ἰδιόμελα — Στιχηράριον, 3. Συναξάριον — Τυπικόν, 4. Σύναξις, συναξογράφιον, 5. Σχηματολόγιον, 6. Τροπολόγιον, 7. Ὡρολογόπουλον. Προέκτασις τῆς μελέτης τοῦ Ἀρχιμ. Ἀνθίμου Α. Παπαδοπούλου, Λειτουργικοὶ ὅροι, Ἀθηνᾶ, Μ (1928), σσ. 68—87.,

Μπουγάτσου, Ν. Θ., Ἡ λογοτεχνικὴ ἐπίδρασις τῆς Ἁγίας Γραφῆς ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἐθνικοῦ ποιητοῦ Διονυσίου Σολωμοῦ, σσ. 17—63. 1. Τὸ ὕφος, 2. Ἡ ἀλληγορία, 3. Ποιητικαὶ εἰκόνες, 4. Τὸ σχῆμα τῆς Παλιλλογίας, 5. Τὸ σχῆμα τοῦ Παραλληλισμοῦ, Βιβλιογραφία (ἀναλυτική). Πρβλ. Α. Καμπάνη, Ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὴν ποίησιν τοῦ Σολωμοῦ, ἐφ. Ν. Ἑλλάς, Πάσχα, 6-4-1914, τοῦ αὐτοῦ, Ἡ θρησκευτικότης τοῦ Σολωμοῦ, ἐφ. Ἐλεύθερος Λόγος, 25-12-1925, Λ. Πολίτου, ἡ θρησκευτικότης τοῦ Σολωμοῦ, Νέα Ἑστία, ΛΒ. (1942) — Χριστούγεννα, σσ. 50—55, Π. Σπανδωνίδου, Τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ ὁ Σολωμός, Ν. Ἑστία ΜΓ (1948), σσ. 95—96, Ν. Β. Τωμαδάκη, Ὁ Σολωμὸς καὶ ἡ Ἁγία Γραφή, Ὁ Αἰῶνας μας, 1949, σσ. 173—174.

Βασιλείου, Π. Ι., Διορθώσεις ἐπὶ ἐπιστολῶν Εὐγενίου Γιαννούλη, σ. 64. Διορθώσεις λαθῶν ἢ ἀβλεψιῶν τῆς μελέτης τοῦ Τάσου Ἀθ. Γριτσοπούλου, Εὐγενίου Ἰωαννουλίου τοῦ Αἰτωλοῦ ἐπιστολαὶ ἀνέκδοτοι, Ἀθηνᾶ ΝΗ (1954), σσ. 29—64.,

Notopoulos, J. A., Homer and Geometric art, A Comparative Study in the Formulaic Technique of composition, σσ. 65—93.,

Κολακλίδου, Π., Ἡ ἕκτη ρωμαϊκὴ ᾠδὴ τοῦ Ὁρατίου, σσ. 94—103.,

Βαγιακάκου, Δ. Π., Γλωσσικὴ βιβλιογραφία 1939—1956. Τῶν ἐτῶν 1948—1956 καὶ συμπληρωματικὴ τῶν ἐτῶν 1939—1947, σσ. 104 222. Συνέχεια τῆς «Γλωσσικῆς βιβλιογραφίας» τῶν ἐτῶν 1939—1947, τὴν ὁποίαν ὁ σ. ἐδημοσίευσεν εἰς τὸ Λεξικογραφικὸν Δελτίον τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν Δ (1942—1948), σσ. 155—176. 1778 τίτλοι ἄρθρων καὶ σημειωμάτων ἢ μελετῶν ἀναφερομένων γενικώτερον εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ γλωσσικὸν ζήτημα καὶ τίτλοι διαλεκτικῶν κειμένων δημοσιευθέντων ὑπὸ Ἑλλήνων κυρίως καὶ εἰλημμένων ἐκ περιοδικῶν, σπανίως δὲ ἐξ ἐφημερίδων. Σημειοῦνται ἐπίσης ἐλάχιστα

τῶν ὑπὸ τῶν ξένων μελετητῶν γραφέντων περὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης, ὡς καὶ ὀλίγα ἐκ τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν πινακίδων τῆς Πύλου καὶ Κνωσοῦ. Κατὰ τὴν κατάταξιν τῆς 6ιβλιογραφικῆς ὕλης ἠκολουθήθη ἡ ἀλφαβητικὴ σειρὰ τῶν ὀνομάτων τῶν συγγραφέων.,

Φ λ ω ρ ά τ ο υ, Χαραλ. Σ., Σαπφικά, σσ. 223—252. Α΄ Παρατηρήσεις εἰς Σαπφοῦς Α. Π. 31 L P., Β'. Max Treu, Sappho, Griechisch und Deutsch Ernst Heimeran Verlag in Münhen 1954, Γ΄. Τὸ ἀπόσπασμα 105 C L P τῆς Σαπφοῦς καὶ ἡ χρῆσις τῶν μορίων δε τε.,

Π ρ ω τ ο ψ ά λ τ ο υ, Ἐμμ. Γ., Νέα στοιχεῖα περὶ τῆς ἐν Ἀθήναις «Ἑταιρείας τῶν φιλομούσων», σσ. 253—288.,

Τ ζ α ν ε τ ά τ ο υ, Θ. Σ., Τὸ περὶ τὸν θάνατον τοῦ Ἰσοκράτους πρόβλημα ,σσ. 289—322. Α΄. Ἡ οὐσία τοῦ προβλήματος, Β΄. Αἱ πηγαί, Γ΄. Τὰ ἐκ τῶν πηγῶν καὶ τὰ πράγματα, Δ΄. Τὰ ἐπὶ μέρους πορίσματα, Ε΄. Καθολικὸν συμπέρασμα.,

Κ ο ν ά μ η, Stobaeana, σσ. 323—330. 1. Stob. Anthol. III 28 21 (Ἡροδότου), 2. Stob. Anthol. IV 2, 22 Ξενοφῶντος ἐκ τῆς Κύρου Παιδείας 1, 2, 9., 3. Stop. Anthol. IV 20, 4 Εὐριπίδου Ἀντιγόνη (Fr. 162 N), 4. Stob. Anthol. IV 20, 8 Ζωπύρου (Φρ. Ι ρ. 832 Ν), 5. Stob. Anthol. IV 23, 64, Νικοστράτου ἐκ τοῦ Περὶ γάμου, 6. Stop. Anthol. IV 25, 51 Μουσωνίου ἐκ τοῦ Εἰ πειστέον τοῖς γονεῦσιν, 7. Stob. Anthol. IV 31, 18 Διφίλου, 8. Stop. Anthol. App. 4p. 163, 2. Excerpta E. MS. Flor. Jon. Damasc. 9. Stob. Anthol. App. 4, 209, 28, E. MS. Flor. Joan Damasc. 12ι Ἱερωνύμου, 10. Antiph. Fr. 195 K.,

Τ ω μ α δ ά κ η, Ν. Β., Περὶ τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας ἐν Ἀθήναις (1888—1957), σσ. 331—338. Ὁμιλία τοῦ πρώτου Ἀντιπροέδρου τῆς Ἑταιρείας κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τῶν Ἑταίρων τῆς 7ης Ἀπριλίου 1957, ὅτε ἀνεκοινώθησαν αἱ ἀνακηρύξεις ἐπιτίμων ἑταίρων Ἑλλήνων καὶ ξένων ἐπὶ τῇ ἐκδόσει τοῦ ἑξηκοστοῦ τόμου τῆς Ἀθηνᾶς.,

Τ ζ α ν ν ε τ ά τ ο υ, Θ. Στ., Gilbert Murray, σσ. 339—343. Νεκρολογία,

Κ ο ν τ ο σ ο π ο ύ λ ο υ, Ν. Γ., Μιχαὴλ Κ. Στεφανίδης (1868—1957), σσ. 344—345. Νεκρολογία,

Εἰς τὰς 6ιβλιοκρισίας δημοσιεύονται :

Γεωργούλη, Κ. Δ., Ἰωάννου Σταματάκου, Καθηγητοῦ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Πλουτάρχου εἰ πρεσβυτέρῳ πολιτευτέον. Ὀργανισμὸς ἐκδόσεως σχολικῶν 6ιβλίων. Ἐν Ἀθήναις 1957. σσ. 346—356,

Β α γ ι α κ ά κ ο υ, Δ. Β., Sebastian Cirac Estopanan, Manual

de Grammatica Historica Griega. Volumen cuarto. Lessiones de sintaxis del verbo y de las Oraciones. Barcelona 1957, pp. LII καὶ 528. σσ. 356—361,

Βαγιακάκου, Δ. Β., Onoma. Bulletin d'information et de Bibliographie, publié avec l'aide de l'U. N.E.S.C.O., du Gouvernement Belge et de la fontation Universitaire (Belgique). Louvain. Vol. VI (1955—1956) pp. VIII καὶ 306 καὶ 1—67*., σσ. 361—366,

Τωμαδάκη, Ν. Β. Διονυσίου Σολωμοῦ : Ἅπαντα ποιήματα καὶ πεζά. Προλεγόμενα Μαρίνου Σιγούρου. Ἔκδοσις Ἐπιτροπῆς Ζακύνθου ἑορτασμοῦ ἑκατονταετηρίδος Σολωμοῦ. Ἐν Ἀθήναις 1957, 8. σσ. 725 καὶ 7. (Ὀργανισμὸς Ἐκδόσεως Σχολικῶν Βιβλίων). σσ. 366—371,

Τωμαδάκη, Ν. Β., Ἐ. Κριαρᾶ, Διονύσιος Σολωμός. Ὁ βίος — τὸ ἔργο. Θεσσαλονίκη 1957, 12ο, σσ. 176. σσ. 371—372,

Βάρτσου, Ι. Α. Δ. Ν. Μονογυιοῦ καὶ Β. Ε. Μοσκόβη, Ἐγχειρίδιον Συστηματικῆς Διδασκαλίας τῆς Νεοελληνικῆς Γλώσσης. Τόμος πρῶτος, Ἀθῆναι 1954 σσ. 414 καὶ τόμος δεύτερος, Ἀθῆναι 1957, σσ. 402, σσ. 372—375, καὶ

Μαγγίνα, Σπ. Χ., Κ. Δ. Γεωργούλη, Ἀπόψεις ἀπὸ τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἐποχῆς μας, Ἀθῆναι 1957, σελ. 110. σσ. 375—383.

Τὸν τόμον συμπληροῦν «Πίναξ Ὀνομάτων καὶ Πραγμάτων» καὶ χωρία καὶ στίχοι συγγραφέων καὶ ποιητῶν διορθούμενα».

Δημοσιεύεται ὡσαύτως καὶ «Βιβλιογραφία τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχαιογνωσίας» (1956—1957) 1. Ἑλληνικὴ Φιλολογία — Γλῶσσα, 2. Ἐκδόσεις κειμένων — μεταφράσεις, 3. Ἑλληνικὴ φιλοσοφία — μυθολογία — θρησκεία — ἰδιωτικὸς βίος — ἀρχαῖον θέατρον, 4. Ἱστορία — ἀρχαιολογία — ἐπιγραφαί, 5. Βιβλιοκρισίαι — βιογραφίαι — νεκρολογίαι, 6. Γενικὰ — μαθηματικά, 7. Λατινικά.,

Ἀκολουθεῖ κατάλογος ληφθέντων βιβλίων καὶ περιοδικῶν καὶ ἕπονται «Ἔκθεσις πεπραγμένων τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1957», «Ἀπολογισμὸς τῆς ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημονικῆς Ἑταιρείας κατὰ τὸ 1957», «Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τῆς Ἑταιρείας», «Ἡ ἐν Ἀθήναις Ἐπιστημ. Ἑταιρεία» «Ἑταῖροι» καὶ ἡ προκήρυξις τοῦ «Γλωσσικοῦ διαγωνισμοῦ εἰς μνήμην Γ. Χατζιδάκι».

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΣ ΣΤ. ΑΝΕΣΤΙΔΗΣ

«ORTODOKSIA» — Ahlâki ve Dinî Resale
İmtiyaz sahibi ve Umum Neşriyat Müdürü
Adalar Metropoliti, DOROTEOS YEORGIADIS
Basıldığı yer ve tarih : 22-10-1958.
Mahal İdare : Büyükada, Kanarya sokak, No. 16.
Rum Patrikhanesi adına, Vasil Vasiliadis Matbaası.

«ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ»
Τριμηνιαῖον Ἠθικοθρησκευτικὸν Περιοδικὸν
Ἰδιοκτήτης — Διευθυντής :
Ὁ Μητροπολίτης Πριγκηποννήσων ΔΩΡΟΘΕΟΣ.